Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Andersen, Hakon.; ved Hakon Andersen og Aage Næsted.
Titel | Title:	Skolesangbog
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Hellerup : Aug. Olsens Boghandel, 1911
Fysiske størrelse | Physical extent:	xv, 319 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

SKOLESANGBOG

VED

HAKON ANDERSEN

OG

AAGE NÆSTED

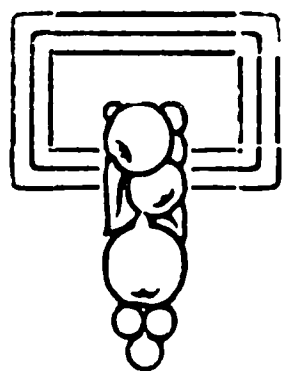

Mp. 1736.

HELLERUP
AUG. OLSENS BOGHANDEL
1911

HARALD JENSEN
KØBENHAVN

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

INDHOLD

	Nr.
Abraham sad i Mamre Lund	130
A. B. C. vor Kat er hvid som Sne	282
Absalon bygged Borg ved Havn	82
Agnete hun stander	223
Ak, saa skulde dig vor Ven vi miste	265
Alle mine Honningbier	242
Alle smaa Fugle i Skoven er	88
Alt er tyst paa Mark og Eng	261
Alt, hvad lille Hanne saa	238
Altid frejdig, naar du gaar	15
Alt oprejst Maanen staar	32
Alt rejser Vintren sit hvide Telt	93
Betragt den lille Bi engang	243
Bliv hos os, naar Dagen hælder	25
Blomst kan visne, før Sol gaar ned	150
Blomsterstøv fra Blomsterbæger	208
Blæs Søndenvind	180
Brat af Slaget rammet	106
Dagen er oppe, Glæden tændt	17
Dagen gaar med raske Fjed	24
Da Klokken klang	294
Da Vaartoner løde	203
Danmark dejligst Vang og Vænge	37
Danmark dine Kæmpegrave	59
Danmark vor Moder	46
Danmarks Ungdom, skulderbred	200
De Blomster i Enge	189

Nr.
Dejlig er den Himmel blaa..... 144
Dejlig er Jorden..... 1
Dejlige Øresund..... 73
Den gamle Vinter rejste..... 174
Dengang jeg drog af Sted..... 98
Den Kukkermand paa Træet sad..... 289
Den lille Svale Mursvend er..... 247
Den lyse Dag forgangen er..... 34
Den mørke Nat forgangen er..... 4
Den store Mester kommer..... 164
Den signede Dag med Fryd vi se..... 3
Den store, stille Nat gaar frem..... 28
Der er et Land..... 43
Der er et yndigt Land..... 41
Der er et Land saa kosteligt..... 68
Der flyver saa mange Fugle..... 21
Der gaar Dans i Borgegaard..... 83
Der gaar Dans paa Ribergade..... 85
Der ligger en Ø ved Hav og Sund..... 72
Der sad en Fisker saa tankefuld..... 148
Der staar et Slot i Vesterled..... 23
Det haver saa nyligen regnet..... 107
Det kimer nu til Julefest..... 137
Det Land, hvor jeg fødtes..... 56
Det ringer, det ringer til Midnat..... 286
Det som lysner over Vangen..... 216
Det var en Sommermorgen..... 102
Det var lille Hansemand..... 293
Det var Tymme Sjællandsfar..... 79
Det var saa stille ved Midjenat..... 133
Drengen saa en Rose staa..... 254
Dronning Dagmar ligger i Ribe syg..... 81
Droslen slog i Skov sin klare Trille..... 50
Du danske Mand..... 54
Duftende Enge og kornrige Vange..... 40
Du gamla, du friska, du fjällhöga nord.... 115

Nr.
Du skønne Land med Dal og Bakker..... 109
Du, som har Sorg i Sinde..... 211
Dybt hælder Aaret i dets Gang..... 194

En Dreng en lille Fugl fik fat..... 245
En Kæphest med Hale..... 258
En lille Nisse rejste..... 237
En Snedker maa lime og lirke sig frem.... 206
En Sædemand gik ud at saa..... 149
Er din Stue lav og trang..... 207
Et Barn er født i Betlehem..... 138

Fjerran han dröjer från gröskande dalar.. 128
Flyv Fugl, flyv..... 213
Fordum syntes Dannebroge..... 105
Fra Puppen løst i Pragt og Glans..... 269
Før var knap skrevet paa Dansk en Bog.. 96

Gak under Jesu Kors at staa..... 154
Gid en lille Violin jeg havde..... 267
Glade Jul..... 140
Gold er den Jord..... 70
Grøn er Vaarens Hæk..... 177
Gud, du som Lyset og Dagen oplod..... 22
Guds Fred er mer end Englevagt..... 163
Gud ske Tak og Lov..... 16

Han staar paa Randen af sin Grav..... 152
Hej Lærkelil, god Morgen..... 232
Hell dig, du höga nord..... 114
Her komme Jesus, dine smaa..... 146
Herligt en Sommerdag..... 191
Herligt en Sommernat..... 188
Herre Fader, lad min Tunge..... 9
Hil dig vor Fane..... 64
Hip, hop, spil nu op..... 262
Hop, hop, hop, Fole i Galop..... 233

Nr.
Hr. Magnus, han stirrer i Vinternatten ud.. 80
Hr. Peder kasted Runer over Spange..... 228
Hr. Oluf han rider saa vide om Land..... 224
Hurra for den dejlige Ferietid..... 285
Hvem er den Drot med Ære..... 151
Hvem har de skønneste Smaalam..... 259
Hver en Smaafugl blunder..... 30
Hver Morgen gækker mine Gæs..... 249
Hvo kommer der saa let og glad..... 168
Hvor Bølgen larmer højt fra Sø..... 39
Hvor Nilen vander Ægypterens Jord..... 74
Høje Nord, Friheds Hjem..... 111
Højt fra Træets grønne Top..... 219
Højt paa en Gren..... 281
Hör, hur härligt sången skaller..... 126
Hør, hør, hvor det tør..... 170
Hör oss Svea, moder åt oss alla..... 117
Härliga land..... 113

I alle de Riger og Lande..... 77
I al sin Glans nu straaler Solen..... 161
I Danmark er jeg født..... 49
I fjærne Kirketaarne hist..... 27
I gamle Dage der var en Gang..... 78
I Gaar jeg fik min Trøje..... 99
I Natten klam og kold..... 101
Ind under Jul, hvor er det trist..... 199
I Skanderborrig Enge, alt ved den blanke Sø 89
I Skoven skulde være Gilde..... 221
I Sne staar Urt og Busk i Skjul..... 198
I Sommersol og Blæst..... 58
I Østen stiger Solen op..... 5

Ja, vi elske dette Landet..... 119
Jeg elsker de grønne Lunde..... 52
Jeg en Gaard mig bygge vil..... 290

Nr.
Jeg gik mig ud en Sommerdag..... 75
Jeg saa ham som Barn..... 165
Jeg ved en dejlig Have..... 236
Jeg vil sjunge om en Helt..... 95
Jeg vil værge mit Land..... 121
Jeg vaagner op saa glad i Sind..... 13
Julebudet til dem, der bygge..... 141
Julen har bragt velsignet Bud..... 139
Julen har Englelyd..... 142
Jyden han æ stærk aa sei..... 71
Jylland mellem tvende Have..... 69

Kan du gætte, hvem jeg er..... 266
Kappe, kappe Træer..... 288
Killebukken, lammet mitt..... 279
Kimer, I Klokker..... 143
Kirkeklokke, ej til Hovedstæder..... 162
Kirken, den er et gammelt Hus..... 166
Kommer hid, I Piger smaa..... 97
Kongen, han bor i sit røde Guldslot..... 235
Kongernes Konge, ene du kan..... 44
Kong Farao var en ugudelig Krop..... 132
Kong Christian stod ved højen Mast..... 38
Krist stod op af Døde..... 156
Kære Sol, vil du lyse..... 292

Lad din Stemme klinge..... 252
Langt højere Bjærge saa vide om Jord.... 42
Langt ind i Skoven laa et lille Bjærg..... 270
Lille Fugl, du klager ved min Rude..... 197
Lille Føl, ved du hvad..... 287
Livet kan være forbandet nok..... 205
Lover Herren, han er nær..... 20
Lovet være du, Jesus Krist..... 145
Løft dit Hoved, du raske Gut..... 202
Lykke-Leg og Drømme-Døsen..... 210

Nr.
Lysets Engel gaar med Glans..... 8
Lysteligt, imens vi synge..... 280
Længe var Nordens herlige Stamme..... 110

Marken er mejet og Tofterne tomme..... 192
Marsk Stig han haver Døtre to..... 84
Med Kosten, hvad gør man med den..... 234
Med Ransel paa Ryggen..... 229
Med Sindet saa glad..... 230
Mellem Brødre kaldt den lille..... 134
Mens Nordhavet bruser..... 120
Min Broder er en prægtig Mand..... 268
Mit fagre Hjem, hvor Bølgen blaa..... 47
Moderøje lad mig skue..... 276
Moders Navn er en himmelsk Lyd..... 65
Morgendug, der sagte bæver..... 57
Morgenhanen atter gol..... 7
Morgenstund har Guld i Mund..... 6
Morlille sidder med Briller paa..... 255
Mors lille Ole i Skoven gik..... 291
Muntert vi marchere..... 271

Natten er saa stille..... 33
Naturen holder Pinsefest..... 160
Nord fra og Syd fra..... 284
Nu er for stakket Tid forbi..... 217
Nu er Vintrens Tid forbi..... 179
Nu falmer Skoven trindt om Land..... 193
Nu kan vi danse..... 190
Nu lakker det ad Tiden smaat..... 176
Nu lister sig Vinden om Skolens Dør..... 218
Nu lukker Solen sit Øje..... 29
Nu rask paa Marsch..... 209
Nu rinder Solen op..... 2
Nu ringer alle Klokker mod Sky..... 159
Nu titte til hinanden..... 12

Nr.
Nu vaagne Blomster af Dvale..... 175
Naar den første Foraarsdag..... 173
Naar kommer Vaaren..... 172
Naar Somrens Sang er sungen..... 195
Naar Ved blev fældet..... 260
Naar Vinteren rinder i Grøft og i Grav.... 181

O fagert er vort Fædreland..... 124
Og det var den unge Hr. Peder..... 226
Og Ræven han lakked..... 274
O Hoved højt forhaanet..... 155
O Land, som gav os Sønnekaar..... 60
Om Danmarks Kvide der lød en Sang.... 86
Om du vil være stærk og fri..... 215
Op al den Ting..... 129
Op min lille Ole..... 240
Opstanden er den Herre Krist..... 157
Over Kedron Jesus træder..... 153
O Vintergæk, det første Bud..... 171

Pandeben, godt det gror..... 231
Per og Ane er saa fine..... 246
Prinsessen sad i Højeloft..... 225
Paa Bjærget hist sig hæver..... 257
Paa Bækkens Vand saa stille..... 248
Paa det jævne..... 204
Paa Sjølunds fagre Sletter..... 87
Paaskeklokken kimed mildt..... 100
Paa Tave Bondes Ager..... 90

Rejs dig aarle op fra Lejet..... 14
Rind nu op i Jesu Navn..... 19
Roselil og hendes Moder..... 227

Sangen har Lysning..... 212
Se, det summer af Sol over Engen 186

Nr.
Se Natten er forsvunden..... 10
Se nu stiger Solen af Havets Skød..... 11
Sikken voldsom Trængsel og Alarm..... 220
Skyd frem, Skovmærke..... 169
Skyerne graane og Løvet falder..... 196
Slumrer sødt i Slesvigs Jord..... 103
Snart er Natten svunden..... 214
Snehvide hos de syv Dværge..... 277
Solen er slukket..... 35
Sol der oppe ganger under Lide..... 222
Solen sank bag grønne Lund..... 91
Sol er oppe..... 76
Som Foraarssolen morgenrød..... 158
Som Ørnen sidder paa højen Hald..... 131
Sov Dukke, sov..... 250
Spind Pige, spind..... 273
Stemmer i, thi nu ville vi sjunge..... 92
Storken sidder paa Bondens Tag..... 184
Stå stärk, du ljusets riddarvagt..... 116
Syng med os, baade Mark og Skov..... 18
Söner af ett folk som blödt..... 127
Sønderjyde, Dansk i Tale..... 108
Søskende jeg kender fem..... 283
Saa drager du til fremmed Land..... 241
Saa se dig dog ud..... 185

Til Skoven gik der Bud paa Bud..... 182
Til Skovens Hang saa glade nu vi gaar.... 183
Til vor lille Gerning ud..... 31
Tog Bremsen Støvler og Sporer paa..... 251
To Harer laa mellem Kaalen..... 278
Tommeliden var sig en Mand..... 275
Tommeltot faldt i Vandet..... 239
Tulte var en Høne..... 272

Under grønne Hække..... 264

Nr.
Unge Genbyrds Liv i Norden..... 112
Ur svenska hjärtans djup engång..... 118

Vaj højt, vaj stolt, vaj frit..... 63
Ved Babylons Floder..... 135
Ved Jordans Færgesteder..... 147
Ved Solbjærgslag..... 26
Ved Aaen hist i Skoven..... 263
Velkommen igen Guds Engle smaa..... 136
Velkommen Lærkelil..... 178
Velkommen Morgenrøde..... 122
Venner ser paa Danmarks Kort..... 67
Verden er saa stor, saa stor..... 256
Vidt Sorgen udspandt sit Vingefang..... 104
Vi elske vort Land..... 53
Vi fik ej under Tidernes Tryk..... 201
Vift stolt paa Kodans Bølge..... 61
Vift stolt, vift Fred, vift Lykke..... 62
Vinden vifter, Løvet skælver..... 187
Viol, du lille søde..... 253
Vor Gud, han er saa fast en Borg..... 167
Vor Søster er saa sød en Glut..... 244
Vort Fødeland var altid rigt..... 94
Vort Hjem, du danske Jord..... 48
Vort Land, vort kære, gamle Land..... 45
Vort Land, vort Land, vort Fædreland.... 51
Vort Modersmaal er dejligt..... 66
Vær hilset, mit gamle Fædreland..... 55
Vægterversene..... 36
Vårt land, vårt land, vårt fosterland..... 125

Yderst mod Norden lyser en Ø..... 123

Oplysninger om i hvilke Melodisamlinger Melodierne til Sangene i nærværende Sangbog findes.

B K = Bielefeldts Koralbog.
D M = Danmarks Melodibog I, II, III.
H S M = Højskolens Sangbogs Melodibog.
S S = Smaabørnenes Sangbog.
W R = Weyses Romancer.
M 90 = Mikkelsen: 90 Sange og Salmer til Skolebrug.
M 52 = Mikkelsen: 52 to-stemmige Sange til Skolebrug.
M f a L = Melodier fra alle Lande.
M G S = Melodier til Grundtvigs Sangværk for Kirken og Skolen.
B M = Børnenes Musik.
F S = Folkets Sangbog.
M 25 = Mikkelsen: 25 flerstemmige Sange.
R B = Reineckes Børnesange.
H A B = Hakon Andersen: Børnesange.
S m o = Syng med os, af T. T., udgivet af Lønborg-Jensen.

Nr.		Nr.		Nr.	
1	B K	6	B K	11	H S M
2	—	7	D M 1	12	B K
3	—	8	—	13	—
4	—	9	B K	14	—
5	—	10	D M 1	15	—

Nr.		Nr.		Nr.	
16	D M 1	60	trykt særsk.	104	D M 1
17	H S M	61	D M 1	105	—
18	B K	62	—	106	D M 2
19	—	63	D M 3	107	D M 1
20	—	64	D M 2	108	—
21	H S M	65	D M 1	109	—
22	—	66	—	110	—
23	D M 2	67	M 52	111	—
24	B K	68	D M 1	112	—
25	D M 1	69	—	113	M f a L 2
26	—	70	D M 3	114	—
27	D M 2	71	D M 1	115	—
28	W R	72	M 52	116	—
29	S S	73	D M 1	117	—
30	D M 3	74	D M 2	118	—
31	D M 1	75	D M 1	119	—
32	D M 3	76	—	120	—
33	D M 1	77	—	121	M 52
34	B K	78	—	122	D M 1
35	D M 1	79	—	123	—
36	Studentf. S.	80	M 52	124	trykt særsk.
37	D M 1	81	D M 1	125	M f a L 2
38	—	82	D M 2	126	—
39	—	83	D M 1	127	—
40	—	84	—	128	—
41	—	85	D M 2	129	B K
42	—	86	D M 3	130	M G S
43	—	87	D M 1	131	H S M
44	—	88	H S M	132	M G S
45	—	89	D M 2	133	—
46	—	90	D M 1	134	—
47	H S M	91	—	135	H S M
48	trykt særsk.	92	M 52	136	B K
49	D M 1	93	M 90	137	—
50	—	94	D M 1	138	—
51	—	95	—	139	—
52	D M 2	96	—	140	—
53	trykt særsk.	97	—	141	H S M
54	—	98	—	142	B K
55	D M 1	99	—	143	—
56	S S	100	—	144	—
57	M 90	101	D M 2	145	—
58	trykt særsk.	102	—	146	—
59	D M 3	103	D M 1	147	M G S

Nr.	
148	M G S
149	B K
150	D M 2
151	H S M
152	B K
153	—
154	—
155	—
156	—
157	—
158	—
159	—
160	—
161	—
162	—
163	—
164	—
165	D M 1
166	B K
167	—
168	M 52
169	B M
170	F S
171	S S
172	B M
173	findes ikke trykt
174	S S
175	D M 1
176	—
177	—
178	—
179	M 90
180	trykt særsk.
181	—
182	M 52
183	S S
184	D M 2
185	M 52
186	trykt særsk.
187	D M 1
188	—
189	M 52
190	D M 2

Nr.	
191	D M 1
192	S S
193	M 90
194	B K
195	M 25
196	H S M
197	Lange Müllers Sange
198	D M 1
199	H S M
200	D M 1
201	M f a L
202	H S M
203	D M 1
204	H S M
205	D M 2
206	—
207	D M 1
208	—
209	M f a L
210	D M 1
211	—
212	D M 3
213	D M 1
214	D M 2
215	D M 1
216	M f a L
217	D M 1
218	M f a L
219	D M 2
220	—
221	D M 1
222	—
223	—
224	—
225	D M 2
226	D M 1
227	—
228	—
229	trykt særsk.
230	R B
231	B M
232	S S
233	—

Nr.	
234	R B
235	S S
236	—
237	—
238	—
239	—
240	—
241	—
242	—
243	—
244	R B
245	—
246	H A B
247	S S
248	R B
249	S S
250	R B
251	S S
252	R B
253	—
254	S S
255	M 52
256	S S
257	R B
258	—
259	—
260	M 90
261	—
262	R B
263	—
264	—
265	M 90
266	R B
267	—
268	—
269	M 90
270	B M
271	R B
272	B M
273	R B
274	B M
275	—
276	R B
277	—

Nr.		Nr.		Nr.	
278	Per Winges Sange	283	B M	289	B M
279	S S	284	trykt særsk.	290	S m o 1
280	—	285	Hakon Andersen	291	—
281	B M	286	S m o 2	292	S m o 2
282	Ernst:Enst. Sange	287	B M	293	S m o 1
		288	H B S		

1

Tysk Melodi fra det 18de Aarhundrede.

Dejlig er Jorden;
prægtig er Guds Himmel,
skøn er Sjælenes Pilgrimsgang!
Gennem de favre
Riger paa Jorden
gaa vi til Paradis med Sang.

2. Tider skal komme,
Tider skal henrulle
Slægt skal følge Slægters Gang;
aldrig forstummer
Tonen fra Himlen
i Sjælens glade Pilgrimssang.

3. Englene sang den
først for Markens Hyrder
skønt fra Sjæl til Sjæl det lød:
Fred over Jorden!
Menneske, fryd dig,
os er en evig Frelser fød!

B. S. Ingemann (1789—1862).

2

Mel. af H. O. G. Zinck (1776—1832).

Nu rinder Solen op
af Østerlide,

forgylder Klippens Top
og Bjergets Side;
Vær glad min Sjæl og lad din Stemme klinge,
stig op fra Jordens Bo,
du dig med Tak og Tro
til Himlen svinge.

2. Utallig saasom Sand
og uden Maade
som Havets dybe Vand
er Herrens Naade;
med den hver Dag min Sjæl han overgyder,
hver Morgen i min Skaal
en Naade uden Maal
til mig nedflyder.

3. Han har i denne Nat
med Engleskare
mit Hus og Hjem omsat,
at ingen Fare
har mig og mine ramt i nogen Maade,
men jeg er frelst og fri
fra Dødens mørke Sti
og Sjælevaade.

4. Min Sjæl, vær frisk og glad,
lad Sorgen fare!
dit Legems Blomsterblad
vil Gud bevare;
han vil i Dag mig give Kraft og Styrke,
jeg i mit Kald og Stand
min Gud og Fader kan
tilbørlig dyrke.

5. Lad Synden ej i Dag
min Sjæl forblinde,

at jeg min Guds Behag
kan ret besinde!
Velsign mig, Herre Gud, udaf det høje,
Gid jeg hver Dag og Tid
i dig og i min Flid
mig lader nøje.

6. Du bedst min Tarv og Trang,
o, Herre! kender,
tilmed er Lykkens Gang
i dine Hænder;
og hvad mig tjener bedst i alle Maade,
du det tilforn jo ser;
min Sjæl! hvad vil du mer?
lad Gud kun raade.

Thomas Kingo (1634—1703).

3

Mel. af C. E. F. Weyse (1774—1842).

Den signede Dag med Fryd vi ser
af Havet til os opkomme;
den lyse paa Himlen mer og mer
os alle til Lyst og Fromme;
det kendes paa os som Lysets Børn.
at Natten hun er nu omme

2. Den salige Stund, den Midnatstid,
Vorherre han lod sig føde,
da klared det op i Østerlid
til dejligste Morgenrøde,
da Lyset oprandt, som Jordens Bold
skal lysne udi og gløde.

3. Om levende blev hvert Træ i Skov,
og var saa hvert Blad en Tunge,
de kunde dog ej Guds Naades Lov
med værdelig Røst udsjunge;
thi evig nu skinner Livets Lys
for gamle og saa for unge.

4. Som Guld er den aarle Morgenstund,
naar Dagen opstaar af Døde,
dog kysser os og med Guld i Mund
den liflige Aftenrøde,
saa tindre end maa det matte Blik,
de blegnede Kinder gløde.

5. Saa rejser vi til vort Fædreland,
der ligger ej Dag i Dvale;
der stander en Borg saa prud og grand
med Gammen i gyldne Sale;
saa frydelig der til evig Tid
med Venner i Lys vi tale.

Gl. Dagvise. N. F. S. Grundtvig (1783—1872).

4

Mel. af August Winding (1835—1899).

Den mørke Nat forgangen er,
og Dagen oprinder saa vide,
nu skinner Sol over Mark og Kær,
de Fugle de sjunge saa blide;
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

2. Gud være lovet i Evighed,
han denne Nat tog os vare!

han lyse paa os sin hellige Fred
og fri os af alskens Fare.
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

3. Om Paaskemorgen, den signede Dag,
Vorherre stod op af Døde;
det var os alle et godt Behag,
han frelste os dermed af Møde.
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

4. Ræk os, o Jesus, din Frelserhaand,
i Dag og i alle Stunde,
udløs os alle af Mørkets Baand,
at ret vi dig tjene kunne.
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

5. Da hver Gang Dagen forgangen er,
og Natten til os fremskrider,
vi dig vil prise, o Herre kær,
af Hjertet til alle Tider.
Gud give os Lykke og gode Raad,
sin Naades Lys os tilsende!

Hans Christensen Sthen (ca. 1540—1610).

5

Mel. af C. E. F. Weyse (1774—1842).

I Østen stiger Solen op,
den spreder Guld paa Sky,
gaar over Hav og Bjergetop,
gaar over Land og By.

2. Den kommer fra den favre Kyst,
hvor Paradiset laa;
den bringer Liv og Lys og Lyst
til store og til smaa.

3. Den hilser os endnu saa smukt
fra Edens Morgenrød,
hvor Træet stod med evig Frugt,
hvor Livets Væld udflød.

4. Den hilser os fra Lysets Hjem,
hvor størst Guds Lys oprandt,
med Stjernen over Betlehem,
som Østens vise fandt.

5. Og med Guds Sol udgaar fra Øst
en himmelsk Glans paa Jord,
et Glimt fra Paradisets Kyst,
hvor Livets Abild gror.

6. Og alle Stjerner neje sig,
hvor Østens Sol gaar frem,
den synes dem hin Stjerne lig,
som stod ved Betlehem.

7. Du Soles Sol fra Betlehem
hav Tak og Lov og Pris
for hvert et Glimt fra Lysets Hjem
og fra dit Paradis.

B. S. Ingemann (1789—1862).

7.

6

Mel. af Chr. Barnekow (f. 1837).

Morgenstund
har Guld i Mund
for Natten Gud vi love;
han lærte os, i Jesu Navn,
som Barnet i sin Moders Favn,
vi alle sødt kan sove.

2. Morgenstund
har Guld i Mund
vi til vort Arbejd ile,
som Fuglen glad i Skov og Vang
udflyver med sin Morgensang,
genfødt ved Nattehvile.

3. Morgenstund
har Guld i Mund
og Guld betyder Glæde,
og glædelig er hver en Dag,
som leves til Guds Velbehag,
om end vi maatte græde.

4. Gaa da frit
enhver til sit
og stole paa Guds Naade!
da faar vi Lyst og Lykke til
at gøre Gavn, som Gud det vil,
paa allerbedste Maade.

5. Sol opstaar,
og Sol nedgaar,
naar den har gjort sin Gerning;

8

Gud give os at skinne saa,
som Himmellys, skønt af de smaa!
da randt for os Guldterning.

N. F. S. Grundtvig (1783—1872).

7

Mel. Vil du være stærk og fri af C. E. F. Weyse.
(1774—1842).

Morgenhanen atter gol,
slog med dugget Vinge,
Lykke os den gyldne Sol
vil med Lyset bringe,
naar vi takke ham i Løn
over alle Sole,
som gør Morgenrøden skøn,
signer Livets Skole.

2. Dagen har han skabt til Daad,
Skumringen til Hvile,
ingen maalte Livets Traad,
derfor lad os ile,
gøre Gavn, mens Dagen gaar,
prøve vore Kræfter,
visse paa, at gode Kaar
rette sig derefter.

3. Ord i Mund og Skrift i Bog
skal vor Ungdom lære
ret at bruge Kraft og Sprog,
Livet til Guds Ære;
da vor Manddom, klog og stærk,
svare skal til Navnet,
krone Skolens Ungdomsværk,
vise det har gavnet.

N. F. S. Grundtvig (1783—1872)

8

Mel. af C. E. F. Weyse (1774—1842).

Lysets Engel gaar med Glans
gennem Himmelporte,
for Guds Engels Straalekrans
flygte alle Nattens Skygger sorte.

2. Sol gaar over Verden ud
med Guds Lys i Øje:
Se! Vorherres Sendebud
gaar paa gyldne Skyer i det høje.

3. Englen spreder over Jord
Glansen fra Guds Himmel;
i sin Kaabes Straaleflor
favner han al Verdens glade Vrimmel.

4. Sol ser ind i Slot og Vraa,
ser paa Drot og Tigger,
ser til store, ser til smaa,
kysser Barnet, som i Vuggen ligger.

5. Os han ogsaa favne vil,
Englen i det høje;
os han ogsaa smiler til,
Englen med Guds Himmelglans i Øje.

5. Os har og Vorherre kær:
Ingen Sjæl han glemmer;
i hvert Solglimt Gud er nær
og vor glade Morgensang fornemmer.

B. S. Ingemann (1789—1862).

10

9

Mel.: Jesu Frelser, Saliggører. Mel. af A. P. Berggreen (1801—1880).

Herre Fader! lad min Tunge
som min Sjæl lovprise dig!
Himlens Fugle dig lovsjunge,
naar din Sol opløfter sig.
Alt hvad aander, lover Gud,
Jorden smykker sig som Brud,
og i Himlens Straaleklæder
Mark og Skov og Sø sig glæder.

2. Lad paa Morgenrødens Vinge
Sjælen løfte sig fra Jord!
Herre, lad min Aand sig svinge
til det Lys, hvori du bor!
Lad forklaret mig engang
i en salig Morgensang
højt med Engles Hymnetone
hilse Lyset om din Trone.

B. S. Ingemann (1789—1862).

10

Mel. af Chr. Buhl.

Se Natten er forsvunden
og Morgenen oprunden,
højt straaler den paa Himlens Blaa.
Fra Bjerg, fra Dal, fra Vangen
opstiger Frydesangen
til dig, som lod din Sol opgaa!

2. Hvor end i Dag jeg stedes,
jeg mindes vil og glædes
at du, o Fader, grant mig ser,
hvad Fare kan mig true
hvad Nød kan vel mig kue
naar mig min Gud og Ven er nær.

Peter Thun Foersom (1777—1817).

11

Mel. af L. Nielsen (f. 1875).

Se, nu stiger Solen af Havets Skød,
Luft og Bølge blusse i Brand, i Glød!
hvilken salig Jubel, skønt alt er tyst,
medens Lyset lander paa Verdens Kyst.

2. Jeg vil aande Luften i fulde Drag,
synge Gud en Sang for den lyse Dag,
takke ham, at Morgenen mig end er sød,
at mig Dagen fryder trods Synd og Død.

3. Takke ham, som gav mig, naar Sol staar op,
selv at føle Morgen i Sjæl og Krop,
at al Mørkhed svinder og Sjælevé,
blot jeg trygt vil sige: Din Vilje ske!

4. Lysvæld bag ved Lysvæld i Himlen ind.
did, hvorfra den kommer nu Morgnens Vind,
ret som om det aanded' af Lyset ud — —
o, du milde Fader, min Skaber, Gud!

5. Lad mig nu kun drage ad natmørkt Hav,
lad mig ikkun stævne imod min Grav:

Livets Gud mig skærmer, jeg er hans Barn,
ud hans Haand mig river af Dødens Garn.

6. Se, da stiger Solen af Hav paa ny,
alle Dødens Skygger for evig fly,
o, for Sejersjubel, for salig Lyst:
Lyset stander stille paa Livets Kyst.

Jacob Knudsen (f. 1858).

12

Mel. af C. E. F. Weyse.

Nu titte til hinanden de favre Blomster smaa,
de muntre Fugle kalde paa hverandre,
nu alle Jordens Børn deres Øjne opslaa,
nu Sneglen med Hus paa Ryg vil vandre.

2. Den kære Gud og Skaber den mindste Orm er nær,
han føder Fugl og Markens Liljer klæder;
dog Menneskenes Børn har han allermest kær,
Gud aander paa Øjet, naar det græder.

3. Guds Søn var selv et Barn, og paa Krybbestraa han laa,
hans Vugge stod paa Jord foruden Gænge;
Guds Himmeriges Fryd har han lovet de smaa,
og Blomster fra Paradisets Enge.

4. Guds Søn har os saa kær, han er Børnevennen stor,
han bærer Barnet op til Gud paa Armen;

han Storm og Hav betvang, da han vandred
paa Jord,
men Børnene leged ham ved Barmen.

5. O du, som os velsigned og tog i Favn de
smaa,
en Morgen se vi dig i Paradiset!
du lærte os til Gud vore Øjne opslaa,
evindelig være du lovpriset.

B. S. Ingemann.

13

Mel.: Jeg ved et evigt Himmerig. Folkemelodi.

Jeg vaagner op saa glad i Sind
og ser imod min Rude.
Nu vælder Solens Lys herind;
det naar min Hovedpude.

2. Saa friskt og mildt ved Dagens Gry
det over Marken lufter,
og Lærken jubler over Sky,
og Kløverblomsten dufter.

3. Nu sværmer Bien rask omkring
i Marken og i Engen.
Jeg husker glad de tusind Ting,
og springer rask af Sengen.

4. Jeg er saa glad, at det blev Dag,
jeg kan ej længer sove.
Nu vaagner alting under Tag,
i Sol staar Mark og Skove.

5. Du gode Gud, som Lyset gav,
vær priset alle Dage!
Velsign enhver, jeg holder af,
de stærke som de svage!

14

Mel. af L. M. Lindemann (Herrens Røst, som aldrig brister)
(1812—1887).

Rejs dig aarle op fra Lejet,
alt er vaagent fjærnt og nær,
Jorden smiler under Taarer
mildt i Duggens Perleskær.

2. Solens sløromvundne Fane
bølger frem i Straaledans
gennem Morgenrødens Drømme
ud i Dagens klare Glans.

3. Glade Fugles Morgensange
klinger over Taarn og Tag,
Kirkeklokkens Alvorstoner
ringer ud fra Søvn og Mag.

4. Rejs dig aarle op fra Lejet!
klæd dig i din Arbejdsdragt;
du skal ud til Gavn og Virke
under Solens lyse Pragt.

Rasmus Nielsen.

15

Mel.: Dagen gaar med raske Fjed. Mel. af C. E. F. Weyse.

Altid frejdig, naar du gaar
Veje, Gud tør kende.
selv om du til Maalet naar,
først ved Verdens Ende.

2. Aldrig ræd for Mørkets Magt!
Stjernerne vil lyse;
med et Fadervor i Pagt
skal du aldrig gyse.

3. Kæmp for alt, hvad du har kært,
dø om saa det gælder!
da er Livet ej saa svært,
Døden ikke heller.

Chr. Richardt (1831—1892).

16

Mel. af C. E. F. Weyse.

Gud ske Tak og Lov!
vi saa dejlig sov,
Barnet laa med varme Kind paa Puden.
Nu som Fuglen frisk!
rask som Havets Fisk!
Morgensolen titter gennem Ruden.

2. Med hin Glans fra Sky
kom der Lys i By,
kom der Glimt af Sol i alle Sjæle.
Alle Haner gol,
hilsed glad Guds Sol,
alle vævre Tunger smaa fik Mæle.

3. Ej den mindste Mus
savner Tag og Hus,
fattigst Spurveunge har sin Rede.
Ej den mindste Fugl
savner Ly og Skjul;
vi skal heller ej om Fristed lede.

4. Lystig Hanen gol,
hilsed glad Guds Sol,
for hver Sjæl er Lys og Liv oprunden.
Nu som Fuglen frisk!
rask som Havets Fisk!
vi har Kærlighedsasylet funden.

B. S. Ingemann.

17

Mel. af S. M. Lindemann (1812—1887).

Dagen er oppe, Glæden tændt,
Mismodets Skyborg stormet og brændt,
over de glødende Fjælde
Lyskongens Hærskarer tjælde.
»Oppe, oppe!« Fugl i Lund,
»oppe, oppe!« Barnemund
oppe mit Haab med Solen.

Bjørnstjerne Bjørnson (1832—1910).

18

Mel.: Lille Guds Barn hvad skader dig. Mel. af H. Rung (1807—1871).

Syng med os, baade Mark og Skov,
Gud til Ære, til Pris og Lov!
underlig er hans Vej og Færd,
altid han er til Hjælp dog nær.
O Gud ske Lov!

2. Syng med os, baade Land og Hav:
hvad vi savned', det Gud os gav!
synger med os, I Stjerner smaa,
synger med os, I Bølger blaa:
o Gud ske Lov!

3. Syng med os, baade Nat og Dag:
Gud forsvarer den danske Sag!
synger med os, I Gubber graa,
synger med os, I Poder smaa,
o Gud ske Lov!

4. Syng med os, baade Syd og Nord:
Fred os skænker Guds-Fredens Ord!
Vandre det skal fra Favn til Favn,
byde: Guds Fred i Jesu Navn!
O Gud ske Lov!

5. Syng med os, hvert et Hjerte godt:
Gud han ser dog paa Hjertet blot;
finder han der den gode Grund,
Glæde han saar der allen Stund!
O Gud ske Lov!

Grundtvig.

19

Mel. af A. P. Berggreen (1801—1880).

Rind nu op i Jesu Navn,
du livsalig Morgenrøde!
Jeg i Aand og Bøn vil møde
Herren fra min Hvilestavn;
Sjæl og Hjerte skal sig røre
med al Tak for Nattely
og min Frelsers Lovsang føre
til den høje Himmelsky.

2. Nattens mørke Taage gik,
Dagen straaler fra det høje,
og mit atter aabne Øje
Solen nu i Sigte fik;
Tak og Pris og evig Ære
være dig, treenig Gud,
som paa Hænder vilde bære
mig af Nattens Mørke ud!

3. Al den Gerning, Drift og Daad,
som min Haand i Dag skal gøre,
gid jeg aldrig den maa røre
uden din Aands Kraft og Raad!
Thi forgæves skal jeg svede
og arbejde uden Frugt,
om din Aand er ej til Rede,
og din Hjælp er udelukt.

4. Lær mig ved hvert Klokkeslag,
at i dig jeg Styrke vinder,
Hjertet ej til Verden binder,
spilder ingen Naadens Dag!
Og naar endt er Tid og Dage!
lad mig evig være din,
lad min Synd og Sorg og Klage
smuldre med mit Jordelin!

Thomas Kingo (1634—1703).

20

Mel.: Søde Jesus, vi er her. (Gl. Kirkemelodi).

Lover Herren! Han er nær,
naar vi sjunge, naar vi bede;
samles i hans Navn vi her,
er han midt blandt os til Stede.
Pris ham, gamle! pris ham, unge!
Pris hans Navn, hver Barnetunge!

2. Herre, vær os evig nær!
Vær os nær, naar Sol oprinder,
og naar Sol og Stjerneskær
i den dybe Nat forsvinder!
Lad din Aand ej fra os vige,
til vi se dig i dit Rige!

Ingemann.

21

Mel. af J. C. Gebauer (1808—1888).

Der flyver saa mange Fugle
imellem Himmel og Jord
Selv med den aller mindste Fugl
en Tanke fra Gud henfor.

2. Der farer saa mange Sjæle
Hver Stund fra Himmel til Jord.
Selv i den aller mindste Sjæl
en underfuld Verden bor.

3. Guds Tanker flyve som Fugle;
som Sjæle fare de hen.
Fra Livets Væld de spredtes ud —
der samles de først igen.

Ingemann.

2

Mel. af Winding (1835—1899).

Gud, du som Lyset og Dagen oplod,
selv er du Lysenes Kilde,
Nat sig ej nærmer din Kongestols Fod,
Sol er der aarle og silde.

2. Nu drage Skyggerne skumle paa Flugt,
Dagen oprinder den klare,
Stjernerne blege det Blus nu har slukt,
tyst gennem Mørket de bare.

3. Karske fra Lejet vi glade opstod,
Tak dig med Sange at sige.
Natten den blinde bortdrive du lod,
Solen med Daglys opstige.

4. Lad nu ej smitte os Kødets Sans,
Verdens Lyster og Lader,
tænd i vort Hjerte din Helligheds Glans,
hellige, kærlige Fader!

5. Vreden ej vækkes, den volder kun Nød
alle, der true og trodse!
Fattigmand finde det daglige Brød!
Rigmand i Vellyst ej fraadse!

6. Styrk du og støt os, da faste vi staa,
stride og sejre i Striden!
Frelser og Fører! du Æren skal faa
nu og evindelig siden!

C. J. Brandt (1817—1889).

23

Mel. af C. E. F. Weyse.

Der staar et Slot i Vesterled,
tækket med gyldne Skjolde;
did gaar hver Aften Solen ned
bag Rosenskyernes Volde.

Det Slot blev ej med Hænder gjort,
mageløst staar det smykket;
fra Jord til Himmel naar dets Port;
Vorherre selv har det bygget.

2. Fra tusind Taarne funkler Guld;
Porten skinner som Ravet;
med Straalestøtter underfuld
sig Borgen spejler i Havet;
Guds Sol gaar i sit Guldslot ind,
skinner i Purpurklæder;
i Rosensky paa Borgens Tind
staar Lysets Banner med Hæder.

3. Solenglen svinger Lysets Flag,
vandrer til fjærne Lande,
ham følger Liv og Lys og Dag
bag Nattens brusende Vande.
Lig Solen farer Livet hen,
gaar til Forklaringskysten;
med Glans opdukker Sol igen
fra Paradiset i Østen.

B. S. Ingemann.

24

Mel. af C. E. F. Weyse.

Dagen gaar med raske Fjed,
Dagens Børn maa ile,
Aftenrøden bringer Fred,
Nattens Stjerner Hvile.

2. Lykken gækker store, smaa,
leger med Guldterning:
lykkeligst at hvile paa
er fuldendte Gerning.

3. Lidt dog store, mindre smaa,
kan til Gavns fuldbringe;
Viljen ser Vorherre paa,
giver Kraften Vinge.

4. Lykkens lunefulde Spil
leger ej med Sjæle,
alting føjes, som Gud vil,
her er trygt at dvæle.

5. Blomst skal bære Frugt engang:
Høst skal følge Sommer;
Dag er ej saa travl og lang,
Aftenstund dog kommer.

6. Lad ved Dag kun op og ned
Lykkens Terning rulle,
fandt ved Kvæld kun Sjælen Fred,
gik det, som det skulde.

B. S. Ingemann.

25

Mel. af C. E. F. Weyse.

Bliv hos os naar Dagen hælder,
du kære Fader og Gud!
bliv hos os, naar Mørket vælder
af Nattens Sluser ud.

2. Henspred over Dale og Høje
dit Stjerneklædebons Flig!
saa lukke vi trygt vort Øje
og slumre sødt hos dig.

3. Bliv hos os, og vi vil drømme
om Englebørnenes Fred;
din Aand gennem Himmelstrømme
vil suse til os ned.

4. Og Kongen i Livets Rige
skal favne alle de smaa:
paa Englenes Himmelstige
skal Barnesjæle gaa.

5. Bliv hos os, naar Dagen hælder,
du kære Fader og Gud!
og Paradislyset vælder
af Nattens Sluser ud.

B. S. Ingemann.

26

Mel. af Jørgen Malling (1836—1905).

Ved Solbjergslag —
naar Vinden aander de køle Drag,
naar Lunden glinser i Fyrstedragt,
naar Himlen straaler i gylden Pragt,
naar Sol tilvinker al Verden brat
et mildt Godnat. —

2. Ved Solbjergslag —
da toner Lunden af Fugleslag,
og det er Solens det varme Bryst,
der synger Afsked med Fuglerøst;
dens Vemod tolker i Aften sval
en Nattergal.

3. I Morgengry
da stiger Solen igen bag Sky;

da hilser Livet paa ny sin Ven,
hans Smil nu lyser til Daad igen,
og paa sin Ligvogn nu ruller bort
den Nat saa sort.

4. I Morgengry, ved Aftensky
Gud Faders Naade er altid ny;
han giver Kræfter den lange Dag
til Kæmpedaad og til Fugleslag;
sidst ved hans Hjerte vi slumrer ind
til Dagens Skin.

Anton Nielsen (1827—1897).

27

Mel. af C. E. F. Weyse.

I fjerne Kirketaarne hist
nu Aftenklokkerne ringer;
snart sover liden Fugl paa Kvist
med Hovedet under sin Vinge.
Nu samles Frænder kønt igen
som Fugleunger paa Grene;
men den, som har slet ingen Ven,
han sidder ved Kvæld alene.

2. Snart ruller ud den stille Nat
sit Skyggeflor over Himlen,
og den, som sidder mest forladt,
ser op imod Stjernevrimlen.
Og gennem Himmelsløret ud
der skinner Øjne fuldklare;
mildt ser den kære, store Gud
herned med sin Stjerneskare.

3. Han ser til sine Børn da vist,
han ser til høje og ringe,
selv til den lille Fugl paa Kvist
med Hovedet under sin Vinge.
Til dem, som sover, ser han hen,
han vugger Fuglenes Grene;
og den, som har slet ingen Ven,
han lader ej sidde ene.

4. Det Barn, som synes mest forladt,
Gudfader selv vil bevare;
han sender i den stille Nat
til Jorden sin Engleskare.
De spreder deres Vinger ud,
naar alle Øjne sig lukker;
selv vaager hele Verdens Gud
ved Skabningens store Vugge.

B. S. Ingemann.

28

Mel. af C. E. F. Weyse.

Den store stille Nat gaar frem
med Lys fra Himmelens Sale;
hvert Lys er Sol for Sjæles Hjem
i højere Verdeners Dale.

2. I Himmel-Oceanets Skød,
neddukker Natten sin Vinge,
med alle Stjernesoles Glød,
mens Sfærernes Harper klinge.

3. O Nat! rul dine Verdener frem
i Oceaner af Himle
med Pris til Gud fra Engles Hjem
og Jorderigs Sjælevrimle.

B. S. Ingemann.

29

Mel. af Poul Hellmuth (f. 1879).

Nu lukker Solen sit Øje,
snart lukker jeg ogsaa mit;
vor Fader i det Høje,
du lukker aldrig dit!

2. Du ser hver Stjerne i Vrimlen
og hvert lille Barn paa Jord,
du hører højt i Himlen
det sagteste Bønnens Ord.

3. Dig beder jeg om at kalde
din Englehær paa Vagt,
naar Fa'r og Mo'r og alle
sig ogsaa til Ro har lagt.

4. Ja, vogt os alle sammen,
saa ingen drømmer stygt,
da siger jeg glad mit Amen
og sover sundt og trygt.

Chr. Richardt (1831—1892).

30

Mel. af P. Heise (1830—1879).

Hver en Smaafugl blunder
i den dunkle Lund
med sit Hoved under
Vingens bløde Dun;
hellig Tavshed troner
over Mark og Vang;
fra det fjerne toner
kun en Vandrers Sang.

2. Svøbt i Duggens friske,
lette Perleslør,
Elverpiger hviske
mellem Søens Rør;
medens Alfer kigge,
frem af Busk og Krat
Engens Blomster nikke
tusinde Godnat.

3. Trættet af sin vilde
stolte Kæmpegang
Bølgen nynner stille
paa sin Aftensang;
Bugten mod den strækker
Blomsterarme to,
som et Barn den lægger
sig deri til Ro.

H. V. Kaalund (1818—1885).

31

Mel. af C. E. F. Weyse.

Til vor lille Gerning ud
gik vi smaa fuldglade,
Viljen saa den kære Gud,
hjalp os, som vi bade.
Nu er Dagens Lys udslukt,
lukt er snart vort Øje.
Giv vor lille Gerning Frugt,
Fader i det høje!

2. Du som viser Dag og Nat,
Sol og Stjerner Veje!
Livets underfulde Skat
gav du os i Eje.

I hver Barnesjæl paa Jord
har du lagt en Kærne
til en Blomst med himmelsk Flor,
som en herlig Stjerne.

3. Lad den Kærne underfuld
vokse i vort Indre,
naar der skinner Sol paa Muld,
og naar Stjerner tindre!
lad det Frø opvokse smukt
med din Børnevrimmel
til at bære evig Frugt
i din høje Himmel.

B. S. Ingemann.

32

Mel. af C. E. F. Weyse.

Alt oprejst Maanen staar
bag sorte Skove;
højt Nattergalen slaar
for Gud at love,
dens Toner smelter blødt
og toner længe,
mens Bækken griber sødt
i sine Strenge.

2. Midt i den friske Skov
en Blomst kun visner;
snart er den Dødens Rov;
thi Hjertet isner;
men lad kun Blomsten dø!
den bedre springer
snart af sit faldne Frø
paa Ætervinger.

3. O Nat; snart vil maaske
din hulde Maane
mit blege Ansigt se
i Dødens blaane;
lad den da smile smuk
paa mig i Nøden,
og mød mit sidste Suk
med Morgenrøden.

Adam Oehlenschläger (1779—1850).

33

Mel. af C. E. F. Weyse.

Natten er saa stille,
Luften er saa klar;
Duggens Perler trille,
Maanens Straaler spille
henad Søens Glar.

2. Bølgens Melodier
vugge Hjertet ind;
Suk og Klage tier
Vindens Pust befrier
det betyngte Sind.

J. L. Heiberg (1791—1860).

34

Mel. af H. O. G. Zinck (1776—1832).

Den lyse Dag forgangen er,
og Natten os mon drive,
o Jesus Krist, vor Herre kær,
du altid hos os maa blive!
Glæde os Gud i Himmerig!

2. Du est det evige Guddoms-Lys,
det tro vi og bekende,
kom til os i vort Hjertes Hus,
med din Naade os optænde!
Glæde os Gud i Himmerig!

3. Du est vor Vægter tryg og tro,
du vilt os aldrig undfalde,
paa dig saa ville vi bygge og bo,
i al vor Nød dig paakalde.
Glæde os Gud i Himmerig!

4. Til Arbejd er skabt den lyse Dag,
det skal hver Mand sig mærke,
men Natten er skabt til Ro og Mag,
de trætte Lemmer at stærke.
Glæde os Gud i Himmerig!

5. Bevar os, Gud, i denne Nat
fra Djævelens listige Pile,
i alskens Fare du med os stat,
giv Rolighed og god Hvile!
Glæde os Gud i Himmerig!

6. Vi os befale i Jesu Vold,
naar vi vore Øjen tillukke,
Gud være vor Klippe, vort Værn og Skjold
Mod alt ondt, som os kan trykke!
Glæde os Gud i Himmerig!

7. Giv os en rolig Nat og god,
lad os i Synden ej sovne,
lad os ej gøre det, dig er imod,
ej heller i Sorgen opvaagne!
Glæde os Gud i Himmerig!

8. Saa vil vi i Morgen love dig,
din Godhed gerne bekende
og siden altid i Himmerig
dig prise foruden al Ende.
Glæde os Gud i Himmerig!

H. Chr. Sthen (1540—1610).

35

Mel. af J. Bechgaard (f. 1843).

Solen er slukket, Dagen forstummer,
Skyerne staa ved Himmelens Rand,
Stjernerne smile, Drømme og Slummer
favne i Stilhed Hav og Land.
Ak, naar min Dag nu snart er til Ende,
kunde jeg da, som Blomsten der,
hælde mit Hoved blødt og mig vende
trygt mod det unge Morgenskær.

Chr. Winther (1796—1876).

36

Vægterversene.

Kl. 8.

Naar Mørket Jorden blænder,
og Dagen tager af,
den Tid os da paaminder
om Dødens mørke Grav.
Lys for os, Jesu sød,
ved hvert et Fjed
til Gravens Sted,
og giv en salig Død.

Kl. 9.

Nu skrider Dagen under,
og Natten vælder ud,
forlad for Jesu Vunder
vor Synd, o milde Gud!
Bevare Kongens Hus,
samt alle Mand
i disse Land
fra Fjendens Vold og Knus.

Kl. 10.

Om I vil Tiden vide,
Husbonde, Pige og Dreng,
da er det paa de Tide,
man føjer sig til Sengs.
Befaler eder Herren fri
vær klog og snild
vogter Lys og Ild,
vor Klokke er slagen Ti.

Kl. 11.

Gud Fader os bevare,
de store med de smaa,
hans hellig Engleskare
en Skanse om os slaa!
Selv vogter han Byen vel;
vort Hus og Hjem
haver Gud i Gem
vort ganske Liv og Sjæl.

Kl. 12.

Det var om Midnatstide
vor Frelser han blev født,
til Trøst Alverden vide,
som ellers var forødt.

Vor Klokke er slagen Tolv.
Med Tung' og Mund
af Hjertens Grund
befal eder Gud i Vold!

Kl. 1.

Hjælp os, Jesu kære!
vort Kors i Verden her
taalmodelig at bære,
der er ej Frelser fler
vor Klokke er slagen Et.
Ræk os din Haand
o Trøstermand,
saa vorder Byrden let.

Kl. 2.

Du milde Jesulille,
som haver os saa kær,
i Mørke fødes vilde,
dig ske Lov, Pris og Ær';
Du værdig Aand
oplyse os
evindelig,
at vi dig skue kan.

Kl. 3.

Nu skrider Natten sorte,
og Dagen stunder til,
Gud lod dem blive borte,
som os bedrøve vil.
Vor Klokke er slagen Tre
o, Fader from
til Hjælp os kom
din Naade os betro!

Kl. 4.

Du evig Gud ske Ære
i høje Himmelkor,
som Vogter vilde være
for os, paa Jorden boer!
Det ringer nu af Vagt.
For en god Nat
sig Herren Tak!
Tag Tiden vel i Agt.

Kl. 5.

O Jesu Morgenstjerne!
vor Konge, i din Vold
befale vi saa gerne,
bliv du hans Sol og Skjold!
Vor Klokke er slagen Fem.
Kom blide Sol
fra Naadens Pol,
oplys vort Hus og Hjem!
Lovet være Gud vor Herre
Hannem ske Lov, Pris og Ære.

(Forfatteren er muligvis Th. Kingo).

37

Mel. af Poul Edv. Rasmussen (1776—1860).

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
lukt med Bølgen blaa,
hvor de vakre danske Drenge
kan i Leding gaa
mod de Sakser, Slaver, Vender,
hvor man dem paa Tog hensender;
en Ting mangler for den Have,
Ledet er af Lave.

2. At des snarer færdes kunde,
Værket med Behør,
Dronning Thyre lod fra Grunde
rejse, hvor man kør'
gennem Volden, sig en Bure,
paa det Værk at have Kure.
Slet sig noget kun vil føje
under fremmed Øje.

3. Efter Ønske vokste Volden,
Dannevirke kaldt,
som har mangen Tørning holden,
før den slet forfaldt.
»Ledet«, sagde Dronning Thyre,
»har vi hængt«, Gud Vangen hyre,
at den ingen fremmed bryder,
eller Hofbud byder!«

4. Danemark vi nu kan ligne
ved en frugtbar Vang,
hegnet trindt omkring; Gud signe
det i Nød og Trang!
Lad som Korn opvokse Knægte,
der kan frisk mod Fjenden fægte,
og om Danebod end tale,
naar hun er i Dvale!

Laurids Olsen Kok (1634—1691).

38

Mel. af D. L. Rogert (1747—1813).

Kong Christian stod ved højen Mast
i Røg og Damp.

Hans Værge hamrede saa fast,
at Gotens Hjelm og Hjerne brast.
Da sank hvert fjendtligt Spejl og Mast
i Røg og Damp.
Fly, skreg de, fly, hvad flygte kan.
Hvo staar for Danmarks Christian
i Kamp?

2. Niels Juel gav Agt paa Stormens Brag:
Nu er det Tid!
Han hejsede det røde Flag
og slog paa Fjenden Slag i Slag.
Da skreg de højt blandt Stormens Brag:
Nu er det Tid!
Fly, skreg de, hver, som ved et Skjul!
Hvo kan bestaa for Danmarks Juel
i Strid?

3. O Nordhav, Glimt af Vessel brød
din mørke Sky!
Da tyede Kæmper til dit Skød;
thi med ham lyste Skræk og Død.
Fra Vallen hørtes Vraal, som brød
den tykke Sky.
Fra Danmark lyner Tordenskjold;
hver give sig i Himlens Vold
og fly!

4. Du Danskes Vej til Ros og Magt
sortladne Hav!
Modtag din Ven, som uforsagt
tør møde Faren med Foragt,
saa stolt som du, mod Stormens Magt,
sortladne Hav!

37

Og rask igennem Larm og Spil
og Kamp og Sejer før mig til
min Grav!

Johannes Ewald (1743 –1781).

39

Mel. af C. E. F. Weyse.

Hvor Bølgen larmer højt fra Sø
om Danmarks gamle Rige,
hvor Bøgen kranser Land og Ø,
som Uskyld Slettens Pige:
dér er min elskte Fødestavn,
dér jubler jeg mit Danmarks Navn;
thi dér er godt at være.

2. I Danmark knejser intet Fjæld,
ej gemmer stolte Bjerge
det røde Guld til Ladheds Træl,
ej Jern til vældigt Værge;
men Guldet rigt paa Marken gror,
og Jernets Kraft i Armen bor;
uvæbnet har den Værge.

3. O, straal for Øjet uforsagt,
du Præg af Nordens Stempel!
Et Ord, et Haandslag være Pagt,
og Barmen Troskabs Tempel!
Ja, Troskab, du est Danmarks Værn,
du est et Skjold af hærdet Jern,
du est vort Danevirke!

4. O, Dannebrog, vort Himmelflag,
tilaand os Mod og Styrke!

Vift højt mod Sky i blodigt Slag,
spred Lys i Kampens Mørke!
Fra oven har en Stemme talt:
du ned til os fra Himlen faldt
og skal til Himlen hæves!

5. Og ret som i dit Purpurflag
det hvide Kors staar tegnet
at tyde kristent Sindelag
af Kærlighed omhegnet:
saa styrke Retsind Krigens Aand
og knytte Fredens Broderbaand
og skærme Land og Konge!

Chr. Wilster (1797—1840).

40

Mel. af C. E. F. Weyse.

Duftende Enge og kornrige Vange,
sølverblaa Vover om skovkranste Kyst,
gyngende Snækker og jublende Sange,
det er vort Fædrelands Vælde og Lyst.

2. Tit pløjer Dansken de fjerneste Bølger,
stundom han færdes i fremmede Land;
stedse dog Mindet om Danmark ham følger,
tryller ham sødt til dets elskede Strand.

3. Her var det, Kæmpen paa Vang og i Lunde
værned om Uskyld og knusede Vold;
knejsende Høje, hvor Fædrene blunde,
vidner om Kraftens og Frihedens Old.

4. Højt have Konger ved store Bedrifter,
Helte ved kæk og berømmelig Færd,

Skjalde ved Sange og vise ved Skrifter
hævdet vort Danriges ældgamle Værd.

5. End troner Kraften i Egenes Skygger,
Frihed end bor under Nordboens Tag,
Ætten af Kæmper vor Arne betrygger,
Retfærd omsvæver vort Banner og Flag.

6. Retfærd og Frihed vort Løsen mon være,
dem ikkun hylder den nordiske Mand!
Fred om vor Hytte og Skjold om vor Ære!
Himlen velsigne vor Drot og vort Land!

Jetsmark (1781—1853).

41

Mel. af H. E. Krøyer (1798—1879).

Der er et yndigt Land,
det staar med brede Bøge
nær salten Østerstrand.
Det bugter sig i Bakke, Dal,
det hedder gamle Danmark,
og det er Frejas Sal.

2. Der sad i fordums Tid
de harniskklædte Kæmper,
udhvilede fra Strid;
saa drog de frem til Fjenders Men;
nu hviler deres Bene
bag Højens Bavtasten.

3. Det Land endnu er skønt;
thi blaa sig Søen bælter,
og Løvet staar saa grønt;

og ædle Kvinder, skønne Møer
og Mænd og raske Svende
bebor de Danskes Øer.

Adam Oehlenschläger (1779—1850).

42

Mel. af H. O. G. Zinck (1776—1832).

Langt højere Bjerge saa vide paa Jord
man har, end hvor Bjerg kun er Bakke;
men gerne med Slette og Grønhøj i Nord
vi Dannemænd tage til Takke;
vi er ikke skabte til Højhed og Blæst,
ved Jorden at blive det tjener os bedst.

2. Langt skønnere Egne, vil gerne vi tro,
kan fremmede udenlands finde;
men Dansken har hjemme, hvor Bøgene gro,
ved Strand med den favre Kærminde;
og dejligst vi finde, ved Vugge og Grav,
den blomstrende Mark i det bølgende Hav.

3. Langt større Bedrifter for Ære og Sold
maaske saa man Udlænding øve,
omsonst dog ej Dannemænd førte i Skjold
med Hjerterne Løve ved Løve.
Lad Ørne kun rives om Jorderigs Bold;
vi bytte ej Banner, vi skifte ej Skjold.

4. Langt klogere Folk er der sagtens om Land
end her mellem Bælter og Sunde
til Husbehov dog vi har Vid og Forstand,
vi vil os til Guder ej grunde;

og brænder kun Hjertet for Sandhed og Ret,
skal Tiden os vise: vi tænkte ej slet!

5. Langt højere, ædlere, finere Sprog
skal findes paa fremmedes Tunge;
om Højhed og Dejlighed Dannemænd dog
med Sandhed kan tale og sjunge;
og træffer vor Modersmaal ej paa et Haar,
det smelter dog mere, end fremmedes slaar.

6. Langt mere af Malmen saa hvid og saa rød
fik andre i Bjerg og i Bytte,
hos Danske dog findes det daglige Brød
ej mindre i Fattigmands Hytte;
og da har i Rigdom vi drevet det vidt,
naar faa har for meget og færre for lidt.

N F. S. Grundtvig.

43

Mel. af C. E. F. Weyse.

Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden,
og Polens Bjerge svømme nær dets Havn;
men skønt som det er ingen Plet af Jorden,
og Danmark nævner man dets favre Navn.
I sølvblaa Vesterhav en dejlig Have
med Bøgehegn, hvor Nattergale bo!
Og hver en Del gav Himmelen sin Gave;
paa hver en Plet Velsignelserne gro!

2. Fra Ejd'rens Strøm til Skagens hvide Banker
den jydske Halvø krummer sig mod Nord,

et herligt Land! dets Folk sig Velstand
sanker;
paa fremmed Strand det henter Guld om
Bord.
Den muntre Stridshingst over Engen vanker,
og Stimer myldrer i den dybe Fjord;
til Stavn og Ror har Skoven Egeplanker,
dets Sønner Kraft og Snildhed deres Ord.

3. Mod Øst for denne tvende Have stride
mod Sjølunds Bred og Odins gamle Ø;
nær Lolland, Falster staar i Klæder hvide,
med Løv om Haaret, Bølgens ranke Mø.
Det raske Folk kan ingen Mangel lide,
thi Agren bølger her sig som en Sø;
om fagre Blomstereng staar Lunde blide;
her er det smukt at leve, tungt at dø.

4. Og dybt mod Syd, hvor Elbens Bølger
gynger
vel tusind Snekker langs den grønne Kyst,
i fede Marsk, imellem gyldne Dynger,
de røde Hjorde hvile sig med Lyst.—
I østlig Sø, hvor vrede Stormfugl synger,
Bornholm staar kraftig, med sit Klippebryst;
og dybt i Stenen er Karfunkelklynger,
og det har Mænd, som le af Kampens Dyst!

C. J. Boye (1791—1853).

44

Mel. af J. O. E. Hornemann (1809—1870).

Kongernes Konge! ene du kan
skærme vort elskede Fædreneland;
Herre, du ene kan Sejren os forlene,
værn om vort herlige og ældgamle Dan!

2. Slyng om os alle Enigheds Baand,
send fra din Himmel Begejstringens Aand,
følg du i Fare den tapre lille Skare,
løft over Hæren din velsignende Haand!

3. Kærlige Fader, lyt til vor Røst!
Freden og Friheden smykke vor Kyst,
Rigdommen følge med Snekken over Bølge;
Marken velsigne du med rigeste Høst!

4. Herrernes Herre, mægtig og stor,
naadig du høre vort bedende Kor!
Herre, du ene kan Sejren os forlene,
værn om vort herlige og ældgamle Nord!

A. v. d. Reche (1820—1867).

45

Mel. af N. P. Hillebrandt (1815—1885).

Vort Land, vort kære, gamle Land,
vort lille Land i Bølgens Arme,
med Bøgeløv og Klittesand,
med Vintrens Sne og Somrens Varme,
end jubler højt i Kornets Hav,
fra Lyngens Banker Haabets Lærke,
end vajer over Heltens Grav
dit frie Banner, Korsets Mærke.

2. Vort Land, vort kære, gamle Land,
med Vikingsmilet, skønt du lider,
med Runeskrift paa Skjoldets Rand
om Ærens Glans i svundne Tider,
Vort Land, som bar os i din Favn
og lod os die ved dit Hjerte,

kun Gud kan stille dine Savn,
men vi vil lindre Savnets Smerte.

3. Vort Land, vort kære, gamle Land,
end har vi Kraft til Dagens Møje,
end vil vi stræbe, hvad vi kan,
med hvælvet Bryst og løftet Øje.
end flammer Livet varmt og rigt,
end tør vi bryde Snillets Lanse
i Tankens Dyst, i Kunst og Digt
for dig, vor Moder, at bekranse.

4. Vort Land, vort kære, gamle Land,
vor Ros er din, vor Kraft, vor Evne,
vort Liv er dit til sidste Brand,
dit er det alt, hvad vi kan nævne;
og gaar dit Ry ej højt paa Flugt,
dog eet skal rygtes trindt paa Jorden:
at ingen elskes varmt og smukt
som du, vor Moder, her i Norden.

Vilh. Gregersen.

46

Mel: Længe var Nordens herlige Stamme.

Danmark vor Moder,
vokset af Bølger,
venlige Blomst paa
Havfruens Bryst!
Undrende maa selv
Sydboens Øje
følge din rige
smilende Kyst.

45

2. Danmark, vor Moder!
— venlige Norner
sang om din Vugge:
»Evig du staa!«
Tiderne rulle —
Bølgerne rulle —
blomstre du skal, mens
Bølgen er blaa.

3. Danmark, vor Moder!
Voldsmandens Haand skal
visne, saa tidt han
rører din Fod!
Let er af Grønsvær
bygget din Trone;
trodse den skal dog
Tidernes Flod!

Fr. Barfod (1811—1896).

47

Mel. af A. P. Berggreen (1801—1880).

Mit fagre Hjem, hvor Bølgen blaa
har nynnet Takten for min Vugge,
Havfruer, som af Dybet dukke,
vaarfriske Krans af Øer smaa!
Hvor er saa lunt at bygge Rede,
hvor er saa silkeblødt at træde
som paa den moderlige Jord!

2. Højtstammet vokser Rosen ej,
og Sydens Lilje mere pranger!
men jeg er glad som Bøgens Sanger,
naar kun jeg har min danske Maj.

Lad andre være bedre vante!
Hvor Troskab er en Frilandsplante,
vil Frihedstræet frodigt gro.

3. Vi kende kun til Høje smaa!
men det er lutter Kæmpegrave.
Og Jævnhed blev vor Modergave,
vort Sprog vil ej paa Stylter gaa.
Vi prale kan af ej at prale,
og vore grønne Bøgesale
har Ekko af vor simple Røst.

Chr. Richardt (1831—1892).

48

Mel. af C. E. F. Hornemann (1840—1906).

Vort Hjem, du danske Jord,
hvor Bondebrødet trofast gror,
du digre Muld
saa evnefuld
saa yppig til at yde;
det kimer i din Agers Korn,
Konkylie Horn
om dine Kyster lyde,
Vi bærer dig i Lyst og Nød;
vi ærer dig i Liv og Død;
vi kommer, naar du kalder,
og knæler i dit Skød.

2. Vort Hjem, du danske Jord,
hvor Lunets lyse Sønner bor,
dugsvangre Dal
med stridig Al
og hvide Klitters Øde;

det dufter i dit Tungemaal
af Rug og Kløver røde.
Vi favner dig i Angst og Fryd;
vi savner dig i Nord og Syd;
vi harmes, naar vi hører,
din stumme Klagelyd.

3. Vort Hjem, du danske Jord,
der haabsom grøn af Havet gror;
gavmilde Muld
med Mindeguld,
som klinger under Ploven;
din Himmel hvælver højt sit Tag,
i bløde Drag
langs Fjorden blaaner Skoven.
Vi værger dig i Armods Kaar;
vi sværger dig, i hvor vi gaar,
at trænges, hvis du trues,
til Værn omkring din Vaar.

L. C. Nielsen (f. 1871).

49

Mel. af Henrik Rung (1807—1871).

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme,
der har jeg Rod, derfra min Verden gaar.
Du danske Sprog, du er min Moders Stemme;
saa sødt velsignet du mit Hjerte naar.
Du danske friske Strand,
hvor Oldtids Kæmpegrave
staar mellem Æblegaard og Humlehave,
dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

2. Hvor reder Sommeren vel Blomstersengen
mer rigt end her, ned til den aabne Strand;
hvor staar Fuldmaanen over Kløverengen
saa dejlig som i Bøgens Fædreland?
Du danske friske Strand,
hvor Danebroge vajer, —
Gud gav os den — Gud, giv den bedste Sejer!
dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

3. Engang du Herre var i hele Norden,
bød over England; — nu du kaldes svag,
et lille Land, og dog saa vidt om Jorden
end høres Danskens Sang og Mejselslag.
Du danske friske Strand,
Plovjernet Guldhorn finder, —
Gud giv dig Fremtid, som han gav dig Minder,
dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

4. Du Land, hvor jeg blev født, hvor jeg har hjemme,
hvor jeg har Rod, hvorfra min Verden gaar,
hvor Sproget er min Moders bløde Stemme,
og som en sød Musik mit Hjerte naar —
Du danske friske Strand,
med vilde Svaners Rede,
I grønne Øer, mit Hjertes Hjem hernede,
dig elsker jeg! — Danmark, mit Fædreland!

H. C. Andersen (1805—1875).

50

Mel. af Joseph Glæser (1831—1891).

Droslen slog i Skov sin klare Trille,
sang om Bøgens lysegrønne Blad;

Duggens Perler faldt paa Roser vilde,
laa med Glans i Solens Straalebad.
Fatted du den Klang i Fuglens Tone?
Højt den sang det rige Danmarks Lov,
sang saa det gav Lyd i Skovens Krone:
Dejlig er den danske Bøgeskov!

2. Lærken svang sig fra sin skjulte Rede,
lystigt lød det, da mod Sky den fløj,
sang om grønne Mark, om brune Hede,
sang om Bautasten paa Kæmpehøj.
Fatted du den Klang i Fuglens Trille?
Genlyd gav den i vor Højtidssal:
Prægtig er vor Hede, dyb og stille,
venlig Vaarens Krans om Høj og Dal!

3. Hjejlen fløjted klagende og ene
hist, hvor Klitten, Jyllands Bolværk, staar;
Bølgen slog i Takt mod Kystens Stene,
gik i Dans med Sølverkrans om Haar.
Fatted du den Klang i Fuglens Klage?
Længe lød dens Sang om Vesterhav;
Bølgen høj og prægtig uden Mage
bruser over tusind Snækkers Grav!

4. Naar vor Sang om Danmark frem sig svinger,
toner den saa klar som Droslens Slag,
mild og glad som Lærkens Stemme klinger,
alvorsfuld som Hjejlens Sang om Vrag!
Fuglesangen rører Hjertets Strenge,
derfor klinger de paa samme Vis,
klinger blidt og ømt og klinger længe
højtidsfuldt til gamle Danmarks Pris!

V. Esmann.

51

Mel. af Emil Hartmann (1836—1898).

Vort Land, vort Land, vort Fædreland,
du Havets yngste Søn,
som plasker i det blanke Vand
og tumler med det hvide Sand
og svinger, lys og mild og skøn,
hver Vaar din Fane grøn!

2. Du fik ej Sølverbræ til Hat,
til Skjold ej sorte Skær;
men i dit Fløjelsbælte sat
der er af gyldne Aks en Skat,
og Silkekappen, som du bær,
har Bræm af Svanefjer.

3. End er af Sind du blød og veg
og end af Vilje svag;
du sysler helst med Skæmt og Leg,
men blinker ej for Sværdets Æg,
og gaar saa kaad og kæk i Slag
som andre til et Lag.

4. Og faar du Lov at vokse ud
ved Friheds sunde Marv,
du vorder nok en Kæmpe prud
og fæster dig en Kongebrud
og løfter klog paa eget Tarv
de store Fædres Arv.

Carl Ploug (1813—1894).

51

52

Mel. af A. P. Møller.

Jeg elsker de grønne Lunde
med Tonernes vuggende Fald,
jeg elsker de blanke Sunde
med Sejlernes Tusindtal.

2. Jeg elsker hver Dal, hver Banke
med Kornets bølgende Flugt,
hvor flittige Hænder sanke
af Arbejdets gyldne Frugt.

3. Jeg elsker de brede Sletter
i Sollysets Sommerpragt,
i Vinterens Stjernenætter
bag Snetæppets Juledragt.

4. Mig fryder din Ros, din Ære,
mig knuger din Sorg, dit Savn.
Hver Glans, hver Plet vil jeg bære,
som falder paa Danmarks Navn.

5. Thi du er mig Fader og Moder
— saa synges fra Strand til Strand —
langt mer end Søster og Broder,
thi du er mit Fædreland.

6. Forstummed hver Røst i Skoven,
og falmed hver gylden Frugt,
faldt Nat over Mark og Voven,
jeg fandt det dog lige smukt.

7. Om alle de Drømme bristed,
du har fra din Ungdom drømt,

om Trængsel og Nød du fristed,
jeg elsked dig dobbelt ømt.

8. Men end er der Sang i Skoven,
højt bølger det røde Flag,
end er der en Gud foroven,
som raader for Danmarks Sag.

Johannes Helms (1828—1895).

53

Mel. af P. E. Lange-Müller (f. 1850).

Vi elsker vort Land,
naar den signede Jul
tænder Stjernen i Træet med Glans i hvert Øje,
naar om Vaaren hver Fugl,
over Mark under Strand
lader Stemmen til hilsende Triller sig bøje:
vi synger din Lov over Vej, over Gade;
vi kranser dit Navn, naar vor Høst er i Lade:
Men den skønneste Krans
bli'r dog din, Sankte Hans!
Den er bunden af Sommerens Hjerter
saa varme, saa glade.

2. Vi elsker vort Land,
men ved Midsommer mest,
naar hver Sky over Marken Velsignelse sender,
naar af Blomster er flest,
og naar Kvæget i Spand
giver rigeligst Gave til flittige Hænder:
naar ikke vi pløjer og harver og tromler,
naar Koen sin Middag i Kløveren gumler:

da gaar Ungdom til Dans
paa dit Bud, Sankte Hans!
ret som Føllet og Lammet, der frit
over Engen sig tumler.

3. Vi elsker vort Land,
og med Sværdet i Haand
skal hver udenvælts Fjende beredte os
kende,
men mod Ufredens Aand
over Mark, under Strand
vil vi Baalet paa Fædrenes Gravhøje tænde;
hver By har sin Heks og hvert Sogn sine
Trolde,
dem vil vi fra Livet med Glædesblus holde:
vi vil Fred her til Lands,
Sankte Hans, Sankte Hans!
den kan vindes, hvor Hjerterne aldrig
bli'r tvivlende kolde.

Holger Drachmann (1846—1908).

Mel. af Carl Nielsen (f. 1865).

Du danske Mand af al din Magt
syng ud om vor gamle Mor,
en Krans af Hav og Fjord blev lagt
om Huset, hvor hun bor.
Mod grønne side Strand
gaar stærke stride Vand,
og over Kornets Guldglans staar
Vikingestenen Vagt.

2. Syng ud, og Sorg fra Fortids Nat
bli'r Smil paa hver Glædes Dag.
Vor Himmel skifter Farve brat,
men aldrig Folkets Flag.
Som Danmarks blide Kvinder
har røde hvide Kinder,
saa lyser Livets Friskhed
for Frihedens dyre Skat.

3. Vort gamle Land! af al vor Magt
vi øger din Rigdoms Ring,
gaar fremad sejgt og uforsagt
om ej i store Spring,
og furer Ploven Landet,
saa skurer Kølen Vandet;
støt staar den danske Sømand
paa Havet sin Vikingevagt.

Holger Drachmann (1846—1908).

55

Mel. af N. W. Gade (1817—1890).

Vær hilset mit gamle Fædreland!
Du kender mig vel ej ganske?
Engang jeg var en navnkundig Mand;
de kaldte mig Holger Danske.

2. Med mig drev Lykken et underligt Spil;
hvert Barn mit Navn skulde kende;
Dog Mænd skulde tro, den Mand var ej til,
hvis Ry for til Verdens Ende.

3. Mit Liv blev givet et sælsomt Kaar;
det aldrig i Verden ophører,

og død kan jeg synes i tusind Aar,
men dog i Løndom mig rører.

4. Jeg lever i Danskens Hjerte og Sind,
jeg lever paa Folkets Tunge.
Kom ej jeg i Verdenskrøniken ind,
dog Skjaldene om mig sjunge.

5. Min Aand med Folkets Slægter for hen;
dybt slumred den mange Gange.
Med Folket den vaagner og kommer igen
med Livet i Daad og Sange.

6. Mit Navn hver Bonde kender endnu,
og glad jeg rækker ham Haanden.
Mit Levned kommer hver Dansk i Hu,
som glædes ved Folkeaanden.

7. Du ved det, Landsmand! Jeg er ej død;
med Kraft jeg kommer tilbage;
jeg er din fuldtro Hjælper i Nød
paa Danmarks gamle Dage.

B. S. Ingemann.

56

Mel. af N. P. Hillebrandt (1815—1885).

Det Land, hvor jeg fødtes, det Land, hvor
jeg bo'r,
det kalder man for gamle Danmarks Rige;
derom har min Far og derom har min Mor
mig altid haft saa meget smukt at sige.

2. Her Engen i Vaaren staar frodig og grøn,
Smaablomster ere spredte om i Klynger;

56

Violerne blaa staa og dufte i Løn,
og jublende sin Trille Lærken synger.

3. I Skoven udfoldes hvert svulmende Blad,
der er en Travlhed og der er en Glæde;
Smaafuglene hjælpes saa troligen ad,
mens syngende de bygge deres Rede.

4. Men dejligst her er dog ved Midsommer-
tid,
da blomstre rigt og yppigt hvor vi vandre:
Syrenen og Guldregn og Snebollen hvid,
og Rosen ja og mange, mange andre.

57

Mel. af Leopold Rosenfeld (1850—1909).

Morgendug, der sagte bæver i den lune Vind,
Blomsterduft, der langsomt svæver fra den
gamle Lind,
Alfeleg bag Skovens Sale,
Fuglesang i Foraarsdale,
Maanens Lys paa Bølgens Strømme:
Det er Danmarks Drømme.

2. Heltedaad, der aldrig glemmes, selv i
Tidens Høst,
store Sagn, der evig gemmes skal ved Sagas
Bryst,
Hjerter, der af Troskab lue,
Mod, som Døden ej kan kue,
ydmygt Sind i Glans og Lykke:
Det er Danmarks Smykke.

57

3. Slige Drømme, slige Smykker, hvo kan
glemme dem?
Vilde nogen her vel bytte Danmarks gamle
Hjem,
hvor i Læ bag Egens Skygger
Skovens Fugl med Frihed bygger,
mod det Land, hvor Vestens Slaver
Malm af Jorden graver?

4. Nej, vi vil vort Hjem ej bytte bort for
nogen Pris,
her vi virke vil og leve paa de Danskes Vis;
stærke som vor Oldtids Minder,
fuld af Kraft mod Danmarks Fjender,
tro som Guld mod Drot og Rige,
dem vi aldrig svige.

Carsten Hauch (1790—1872).

58

Mel. af P. E. Lange-Müller (f. 1850).

I Sommersol og Blæst,
i Vinter af Nordvest,
med Hav og Himmel favnes det Land, vi
lider bedst.
Lad Bygerne kun slaa,
lad Havet bruse paa ,
her er saa friskt at aande og saa frydeligt at
gaa.
Af disse jævne Marker og denne stolte Sø
har Dansken lært i tusind Aar at leve og at
dø.
Fra Hammeroddens Fjæld
til Revlens hvide Sand:
Vort Folk, vort Fædreland!

2. Det Sprog, der vokser her
i Kamp mod Vind og Vejr,
det løfter som en Bølge, det bider som et Sværd.
Af Tænker og af Skjald
gjort smidigt i sit Fald,
det magter nok at ramme og at rejse hvad det skal.
Det hvisker over Vuggen med Barnets lille Navn
og gynger Folkets Fortid og dets Fremtid i sin Favn.
Thi alle Slægters Blod
er udgydt i dets Skaal:
Vort Sprog, vort Modersmaal.

3. Og truer os en Dag
en pansret Næves Tag,
da rejser vi for Danmark vort skønne gamle Flag.
Paa Tab af Guld og Blod
kan Tiden raade Bod,
men overgi'r et Folk sig fejgt, da raadner Folkets Rod.
De andre er de stærke, dog skifter Sol og Vind,
og genfødt spirer Fremtid af det frelste frie Sind.
Kun broderlig staa fast
i Flagets Flammeskær:
Et Sprog, ét Folk, én Hær.

4. Vort Løsen er: Trods Alt!
Naar Danmark har os kaldt,
da staar vi eller falder, som Dybbøls Kæmper faldt.

For Fædreland og Sprog,
for Dansk i Mund og Bog,
for Kongeborg og Bondegaard, for Hjemmets
mindste Krog!
Vi ved, et Fjæld kan sprænges, og tvinges
kan en Elv,
men aldrig kan et Folk forgaa, som ikke vil
det selv.
Med Penge, Liv og Blod
til sidste Aandedrag
for Danmarks frie Flag.

Valdemar Rørdam (f. 1872).

59

Mel. af P. Heise.

Danmark dine Kæmpegrave
er en kostbar Skat,
bedst af alt, hvad i din Have
Gud har gavmild sat;
havde du ej gyldne Agre,
grønne Skove, Møer fagre,
løfted dog din Søn sit Øje
stolt fra Bavtahøje.

2. Thi de Sværde er ej rustne,
som har Kæmper fulgt,
og de Skjolde er ej brustne,
som i Muld blev dulgt,
bryder Fjendehaand dit Gærde,
bærer Jorden blanke Sværde,
klinge Skjoldene og vække
dine Sønners Række.

3. Blodet, som din Bund har drukket,
randt ej uden Frugt,
og det Liv er ej udslukket,
som til Daad blev brugt;
af hver Helt i Kampen faldet,
hundred ny til Liv blev kaldet;
frem en mangedobbelt Styrke
gaar af Gravens Mørke.

4. Hver en Daad paa Sagas Tavle
staar i Lueskrift;
dér den lever for at avle
atter ny Bedrift.
Sommersolens Glans ej maaler
sig med Mindets stærke Straaler;
hvor de tændes, hvor de gløde,
Haabet staar i Grøde.

5. Danmark! dine Kæmpegrave
skal du vogte tro!
trives skal om dem din Have
og din Lykke gro!
Naar paa dem du tager Vare,
møde kan du trygt hver Fare;
thi en Magt i dem du ejer,
som forjætter Sejer!

C. Ploug (1813—1894).

60

Mel. af Hakon Andersen (f. 1875).

O, Land, som gav os Sønnekaar
og alt, hvad vi har kært —
hvis Grundvold dybt i Havet staar,
hvis Saga tæller Tusindaar,

hvis Aasyn dog hver nyfødt Vaar
er lige ungt og skært.

2. Saa dronningstolt, saa moderblidt
til dine Børn du ser!
Før rakte du dit Scepter vidt,
nu maales let, hvad der er dit,
men just for alt, hvad du har lidt
vi elske dig des mer.

3. Se for din Fod et Sønnekuld,
som værne vil din Arv!
Lær os at pløje Hav og Muld,
at hamre Malm og Tankens Guld
men hver i sit at tjene huld
vor fælles Moders Tarv.

Otto C. Fønss (f. 1853).

61

Mel. af Rudolf Bay (1791—1856).

Vift stolt paa Kodans Bølge
blodrøde Dannebrog!
Din Glans ej Nat skal dølge;
ej Lynet dig nedslog.
Du over Helte svæved,
som sang i Dødens Favn;
dit lyse Kors har hævet
til Himlen Danmarks Navn.

2. Fra Himlen er du faldet,
du Danmarks Helligdom!
Did har du Kæmper kaldet,
som Verden leder om.

Saa længe Rygtet svinger
sig over Land og Sø;
mens Nordens Harper klinger,
din Ros skal ej uddø.

3. Sus højt i Kampens Bulder
om Juel, din Kæmpe bold;
naar Tordnen om dig ruller,
du sjunge Tordenskjold!
Og flyver du mod Himlen
i stolte Luers Favn,
da nævn for Stjernevrimlen
din høje Hvitfeldts Navn.

4. Hvergang en Stjerne funkler,
en Helt du nævne kan;
men ingen som fordunkler
din store Christian.
Paa Lysets Kyst han stander
i Sejersklædebon,
hvergang en Kæmpe lander
hos Rud og Absalon.

5. Vaj stolt ved Danmarks Strande!
Vaj stolt ved indisk Kyst!
Og ved Barbarens Lande
lyt stolt til Bølgens Røst!
Den toner om din Hæder,
om dine Kæmpers Pris;
og Heltene det glæder
i deres Paradis.

6. Se dem, du har tilbage,
de blusser ved dit Navn;
vil for din Hæder drage
med Lyst i Dødens Favn.

63

Uplettet skal du svinge
dig over Verdens Sø,
til Nordens Brynjer springe,
og Danmarks Hjerter dø.

B. S. Ingemann.

62

Mel.: Vift stolt paa Kodans Bølge.

Vift stolt, vift Fred, vift Lykke,
valmuerøde Dug
isprængt med Korsets Smykke,
solhvidt som Sejlets Bug!
Vift over unge Tanker,
vift over unge Kuld,
bølg som de brede Banker,
der bærer Kornets Guld!

2. Vift Danmarks Agerlykke
med Fred til unge Sind.
Flyv ud, at du kan trykke
din Glød paa unges Kind,
at, om de end maa bygge
engang i fattig Egn,
de ser som Fred og Lykke
dit lyse Sommertegn.

3. Vift til dem unge Minder
om Skov og Sommerstrand,
hvor Dagen solfyldt rinder,
og Rosen staar i Brand!
Bred ud for deres Øje,
du, som mod Himlen slaar,
den Luft, den blaa, den høje,
som over Danmark staar!

V. Stuckenberg (1863—1906).

Johan Bartholdy (1853—1904).

Vaj højt, vaj stolt og frit vort Flag
med Dugen hvid og rød!
og vidn, vor Sag er Danmarks Sag!
vi vil ej savnes paa den Dag,
da Terningen om Liv og Død
skal rulle i dit Skød!

2. Vift til os kækt og frejdigt Mod
og Tro, som vakler ej!
vift Styrke til vor Arm og Fod
og Sundhed til vor Hjerterod!
vink frem enhver, som følger dig
ad Pligtens lige Vej!

3. Og mind os om, at hvor vi gaar
for Folk og Fædreland,
os mangen kærlig Tanke naar,
og mangt et ædelt Hjerte staar
af samme Følelse i Brand
hos Kvinde som hos Mand!

4. Vaj højt, vort Mærke, fra din Stang
i Solskin, Regn og Vind!
flyv lystig gennem Skov og Vang,
ombrust af glade Stemmers Klang!
men væk og Alvor i vort Sind!
vi' os til Manddom ind!

Carl Ploug (1813—1894).

64

Mel. af I. P. E. Hartmann (1805—1900).

Hil dig, vor Fane!
Korsbanner hvidt!
holde paa Bane
med dig vi Skridt,
vis er os Kransen
Gyldenaars-Glansen —
Danskerne følge dig frit!

2. Fjenderne grue
mer end for Sværd
ved dig at skue,
plantet dem nær;
hvor du dig hæver,
Sejer omsvæver
Korsherrens signede Hær.

3. Kærlig omfavned
dig Danemænd;
Danebrogs-Navnet
bærer du end;
Himlen til Ære
altid du bære
Navnet med Sejr igen!

4. Hjemkærligheden
bor os i Bryst,
Striden for Freden
kun er vor Lyst;
Odde og Ægge
kun for dem begge
skærpet vi har til en Dyst.

66

5. Hil dig, vor Fane!
Korsbanner hvidt!
Du paa din Bane
overfløj tit
højere oppe
Aandernes Troppe;
Sejeren følge dig frit!

N. F. S. Grundtvig.

65

Mel. af H. Rung (1807—1871).

Moders Navn er en himmelsk Lyd,
saa vide som Bølgen blaaner,
Moders Røst er de spædes Fryd
og glæder, naar Issen graaner;
sødt i Lyst og sødt i Nød,
sødt i Liv og sødt i Død,
sødt i Eftermælet.

2. Modersmaal er det Kraftens Ord,
som lever i Folkemunde,
som det elskes i Syd og Nord,
saa sjunges det sødt i Lunde.

3. Modersmaal er det Rosenbaand,
som store og smaa omslynger,
i det lever kun Fædres Aand,
og deri kun Hjertet gynger.

4. Modersmaal er vort Hjertesprog,
kun løs er al fremmed Tale;
det alene i Mund og Bog
kan vække et Folk af Dvale:

sødt i Lyst og sødt i Nød,
sødt i Liv og sødt i Død,
sødt i Eftermælet.

N. F. S. Grundtvig.

66

Mel.: En dejlig ung Ridder. Gl. Folkemelodi.

Vort Modersmaal er dejligt, det har saa mild en Klang!
hvormed skal jeg det ligne og prise det i Sang?
En højbaaren Jomfru, en ædel Kongebrud,
og hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud.

2. Hun lægger os paa Læben hvert godt og kraftigt Ord
til Elskovs sagte Bønner, til Sejrens stolte Kor;
er Hjertet trangt af Sorgen, og svulmer det af Lyst,
hun skænker os Tonen, som lette kan vort Bryst.

3. Og om i Øst i Vest vi har sværmet og søgt
de svundne Tiders Visdom, de fjerne Landes Kløgt,
hun lokker og hun drager, vi følger hendes Bud;
for hun er saa ung, og saa yndig ser hun ud.

4. De fremmede de tænkte at volde hende Sorg;
de bød hende Trældom i hendes egen Borg;

men just som de mente, hun var i Baand og
Bast,
da lo hun saa hjerteligt, at alle Lænker brast.

5. Og alle de Skjalde hun skænked Ordets
Magt,
de blev om hendes Sæde en stærk og trofast
Vagt;
hver Sang som Folket kender og lytter til
med Lyst,
den blev en Ring i Brynjen, som dækker
hendes Bryst.

6. Hver kraftig Skæmt, der lokker om Læ-
ben frem et Smil,
det blev i hendes Kogger en hvas og vinget
Pil;
hvert Ord, der kom fra Hjertet, og som til
Hjertet naar,
det blev en Sten i Muren, der hegner hendes
Gaard.

7. Og Aarene ruller og skifter om paa Jord,
og vore Navne glemmes som Sne, der faldt
i Fjor,
og Slægt efter Slægt segner hen paa Nornens
Bud;
men hun er saa ung og saa yndig ser hun ud.

Edv. Lembcke (1815—1897).

67

Mel. af I. P. E. Hartmann (1805—1900).

Venner, ser paa Danmarks Kort;
ser, saa aldrig I det glemmer!

til hver Plet har faaet Stemmer;
thi det Fædreland er vort!
Maalt med Verden er det lille,
derfor ingen Plet at spilde,
maalt med Hjertet er det stort,
der er Danmarks Saga gjort.

2. Dette Kort, hvis Flade ren
er af Tonelinjer spættet,
er med Kors og Punkter plettet
som om hundred Flueben
havde over det spadseret
og med Prikker vildt markeret,
dette Fluemaskepi
er der Tusind Minder i.

3. Disse Øer, store, smaa,
dette Fastland, disse Vige,
disse Kyster, krumme, lige,
som dit Øje hviler paa —
disse Skove, Bakker, Heder,
de har været Voksesteder
gennem Vinter, gennem Vaar
for vort Folk i tusind Aar.

4. Danmark mellem Hav og Hav
har ej stærke Fjældes Værge;
faa og smaa er vore Bjerge;
Klint og Klit er skør og lav.
Men des længer kan vi skue
over Markens Lærketue,
følge desto mere frit
Fuglesving og Soleridt.

5. Venner, ser paa Danmarks Kort,
ser, saa aldrig I det glemmer!

til hver Plet har faaet Stemmer,
klingende snart blødt, snart haardt!
til I ender med at bede:
Skærme Gud vor gamle Rede, —
skænke os et Danmarks Kort,
hvor alt Dansk igen er vort!

6. Naar dit eget Liv engang,
alt som Tidens Slagur dikker,
lig et Landkort for dig ligger —
udspændt som nu Danevang —
gid da blandt de mørke Pletter
frugtbar Manddoms Sommersletter
efter gæve Fædres Skik
maatte lyse for dit Blik!

Chr. Richardt (1831—1892).

68

Mel.: Hvor Bølgen larmer højt fra Sø.

Der er et Land saa kosteligt
alt under Nørrelide,
kun ét, jeg véd, er Landet sligt
paa Verdens Vesterside,
det sært i Nord er tunget ud,
og til en Tunge fin af Gud
det er vist og beskaaret.

2. Dér Rugen gror paa Heden, ren
for Klinte og for Hejre,
og vorder Mel paa Møllesten,
hvordan det end mon vejre,
og vorder hvidt og dagligt Brød,

og Raad der er mod Vinternød,
mens Lyngen gror paa Heden.

3. Det er slet intet Fugleland
til højt i Kor at sjunge,
den Nattergal paa nøgne Sand
slaar Trillerne saa tunge,
og Lundene er kun saa faa,
og Buskene er kun saa smaa,
og Bøgen staar i Stampe.

4. Dog aldrig har jeg hørt det før
og heller aldrig siden,
hvor mindelig for Ladedør
kan kvidre Finke liden,
naar Jyde-Svenden, som jeg saa,
et lidet Korn til Fugle smaa
en Vinterdag udskifter.

5. Og aldrig slig en Tone sød
jeg hørte over Vange
som den, der over Heden lød
i Lærkens Morgensange;
den slog saa sødt og fløj saa let,
som om med Rugen den kun ret
paa Heden havde hjemme.

6. Og naar da Lundens Fuglekor
har Sommeren udsunget,
naar Stormen over kolde Jord
har Stemmen undertvunget, —
da toner med en liflig Klang,
da klinger højt en Svanesang
alt over brune Hede.

N. F. S. Grundtvig.

69

Mel. af P. Heise (1830—1879).

Jylland mellem tvende Have
som en Runestav er lagt;
Runerne er Kæmpegrave
inde midt i Skovens Pragt
og paa Heden alvor-stor,
her, hvor Ørknens Luftsyn bor.

2. Jylland! du er Hovedlandet,
Højland med Skovensomhed!
Vildt i Vest med Klittag Sandet
løfter sig i Bjerges Sted.
Østersø og Nordhavs Vand
favnes over Skagens Sand.

3. Heden, ja man tror det næppe;
men kom selv, bese den lidt:
Lyngen er et pragtfuldt Tæppe,
Blomster myldre milevidt.
Skynd dig, kom! om føje Aar
Heden som en Kornmark staar.

4. Jylland mellem tvende Have
som en Runestav er lagt,
Fortid mæler dine Grave,
Fremtid folder ud din Magt;
Havet af sit fulde Bryst
synger højt om Jyllands Kyst.

H. C. Andersen (1805—1875).

70

Mel. af P. Heise (1830—1879).

Gold er den Jord, som Lyngen bær,
Guldhøst ikke der vanker;
ingen Steds trives man dog som her
mellem de brune Banker.
Manden er Drot i sin egen Bo,
Karlen er rap og Pigen er tro,
Sværdet maa ruste i Skeden;
ude og inde bor Frihed og Ro
paa Heden.

2. Dejlige Blomster, røde og blaa,
gror i Lyngen den brune;
yndige Kvinder i hver en Vraa
færdes med Liv og Lune.
Syngende pusler den travle Viv,
blank er Fad, Tallerken og Kniv,
Hjemmet hun gør til et Eden;
sødt er med hende det ensomme Liv
paa Heden.

3. Lyngen den lave paa Højens Rand
giver det blødeste Leje;
Gæstfrihed møder den Vandringsmand
langs med de trange Veje.
Aldrig han spørger om hvem eller hvad,
Bordet venter med Øl og med Mad,
Huset ham venter med Freden;
mild er Værtinden og Værten er glad
paa Heden.

Jens Chr. Hostrup (1818—1892).

71

Mel. af H. C. Simonsen (1812—1876).

Jyden han æ stærk å sei,
modde båd' i nøj å næj,
gor eet op, å gor et ni'r,
åller do fåtavt ham si'r.

2. Føst næ der æ nø' å fa'r,
kommer Jyden ud a dar,
men han gor ett ind igjen,
fa' de und' han hå gjent hen.

3. Læ vos ålti blyw ve de!
få'r sin bå'n kan kjendes ve!
sø'en ett sind da her i Nord,
hold sæ ve, te ålt fågo'r!

St. St. Blicher (1782—1848).

72

Mel. af Frederik Rung (f. 1854).

Der ligger en Ø ved Hav og Sund
med Søer og grønne Skove;
der straaler Guld paa »Søernes Lund«
med Sol fra Østersø-Vove.

2. Fra Kattegat bruser den friske Luft
med Norden-Kulingens Vinge,
og over Bæltet med Foraarsduft
de lyse Svaner sig svinge.

3. Til favre Ø, til Lundenes Ro
hensuse Stærenes Klynger.

»I Sjølund er der lifligt at bo,«
til Rose Nattergal synger.

4. »I Sjølund er der dejligt at bo,«
gentage Lærkernes Vrimle;
over bølgende Rugmark hvirvler de fro
og jubler mod Englenes Himle.

5. Med Fuglen flyver Tankerne frit
og med de drømmende Skyer;
ved mosgroet Tinghøj dvæler de tit —
og ved de ældgamle Byer.

6. Og Minder fly over favre Ø,
de slumred i gamle Skrifter;
med Sang de vaagner, de kan ej dø,
de taler om Storbedrifter.

7. De taler fra Kæmpehøjens Sten
med Runernes stille Mæle; —
de toner over de dødes Ben
med Røst fra levende Sjæle.

B. S. Ingemann.

73

Mel. af C. J. Hansen (1814—1875).

Dejlige Øresund,
kantet af Klint og Lund,
stolte Byer, guldbesaaede Agre.
Grænse, som skiller ej!
gyngende Landevej!
over dig skal vore Toner flagre! —

2. Over til Tychos Ø,
Jomfruen, som i Sø
bader sig blandt hvide Svaners Vrimmel:
svandt hendes Glans end snart,
saa funkler evig klart
hendes Elskers Navn paa Nordens Himmel.

3. Over til Skaanes Kyst,
som hæver solbelyst
op sig af de dybe, dunkle Strømme,
ret som den svarte os:
»Byder kun Mørket Trods,
sent opfyldes eders lyse Drømme!«

4. Der skal de hilse paa
Brødre, som grant forstaa,
hvad der faar vort Hjerte til at banke;
bringe dem dette Bud:
her sprang med Skoven ud
Nordens Foraar i de unges Tanke.

Carl Ploug (1813—1894).

74

Mel. af Henrik Rung (1807—1871).

Hvor Nilen vander Ægypterens Jord
i Afrikas brændende Lande,
der mødtes to Fugle, de kom fra Nord,
de talte om Danmarks Strande:
»O, husker du Sjølund, den dejlige Ø,
hvor de vilde Skovduer kurre,
de duftende Bøge, den stille Sø,
husker du Gurre!«

»— Ja, der har jeg bygget en Sommerdag,«
saa talte den lille Svale,
»jeg havde min Rede paa Bondens Tag,
jeg hørte ham synge og tale:
Jeg tror, der er skønnest i Danmark!«

2. Ved Gurresø laa Kong Valdemars Borg,
den saa ham med Tovelille,
den kendte hans Lykke, den kendte hans
Sorg.
— Ak, Trøstens Harpe hang stille;
hans Glæde blev skrinlagt bag Kirkens Mur,
hvor de vilde Skovduer kurre,
— om Tovelille sang Guds Natur
dejligst i Gurre!
Der havde de vandret hver lønlig Sti,
Naturen blev her til hende;
han kunde ej gaa en Blomst forbi,
den sagde: »Kan du mig kende?«
— Jeg tror, der er skønnest i Danmark!

3. Ved Gurresø holdt Kong Valdemar Jagt,
smukt Hornet lød gennem Skoven!
Den stod i sin rigeste Sommerpragt,
og Stjerner funkled foroven,
da raabte Kongen saa lystelig,
hvor de vilde Skovduer kurre:
»Lad Gud beholde sit Himmerig,
har jeg kun Gurre!«
— Det er saa dejligt en Sommerdag,
men dejligst i Nattens Stille,
naar Stjernerne blinke, og Droslens Slag
fortæller om Tovelille!
Jeg tror, der er skønnest i Danmark!

H. C. Andersen.

75

Gammel Folkemelodi.

Jeg gik mig ud en Sommerdag at høre
Fuglesang, som Hjærtet kunde røre,
i de dybe Dale,
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

2. Der sad en lille Fugl i Bøgelunden,
sødt den sang i Sommeraftenstunden
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

3. Den sang saa sødt om dejligst Vang og Vænge,
hvor Kærminder gro som Græs i Enge
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

4. Den sang saa sødt om Bølgen blaa og hvide
under Ø, hvor danske Snækker skride
mellem grønne Sale,
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

5. Den sang om alt, hvad der er Lyst at høre,
allerbedst hvad Hjærtet dybt kan røre
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

6. Den sang som ingen andre Fugle sjunge,
leged liflig med min Moders Tunge

i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

7. Den sang som helt ud af mit eget Hjærte,
Toner gav den al min Fryd og Smærte,
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

8. Da nynned jeg saa smaat i Aftenstunden:
»Flyv, Guldtop, flyv rundt i Bøgelunden,
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

9. O, flyv fra Øresund til Danevirke,
syng til Dans, til Skole og til Kirke,
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale

10. Paa Folkets Modersmaal med Danmarks Tunge,
syng, som ingen andre Fugle sjunge,
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

11. Da mærke alle, som har Mødre kære,
det er godt i Danmark at være,
i de grønne Sale
mellem Nattergale
og de andre Fugle smaa, som tale.

Grundtvig.

76

Folkemelodi.

Sol er oppe,
Skovens Toppe
glimrer alt som Gimles Tag;
Bud os bringer
Hanevinger,
Hanegal om klaren Dag.
Vaagner, vaagner danske Helte!
Springer op og spænder Bælte!
Dag og Daad er Kæmperim.

2. Højt det gjalder
Luren kalder
Kæmper op af Morgenblund,
Stolper knage
Luer brage,
blusser over grønne Lund.
Vaagner! ej til Gammens Tale,
Vin og Smil i Kongesale,
Hildurs Leg er nu for Haand.

3. Rolf kan blegne, Bjarke segne,
Hjalte svømme i sit Blod;
Lejres Buer kan i Luer
synke ned for Hjartvars Fod;
han dog Marken ej beholde,
før de Emmer vorde kolde,
dræber ham den sidste Gnist.

4. Sol er oppe,
Skovens Toppe
glimrer alt som Gimles Tag,

Bud os bringer
Hanevinger,
Hanegal om klaren Dag.
Vaagner, vaagner danske Helte!
Springer op og spænder Bælte!
Morgenstund har Guld i Mund.

N. F. S. Grundtvig.

77

Mel. af Johan Chr. Gebauer (1808—1888).

I alle de Riger og Lande,
hvorhen jeg i Verden for,
jeg fægted med aaben Pande
for, hvad jeg for Alvor tror.

2. En Ørn var mit Hjælmemærke,
paa Brynjen stod Korsets Tegn;
paa Skjold bar jeg Løverne stærke
i Hjerternes milde Hegn.

3. Naar Mænd jeg kasted min Handske,
opslog jeg min Ridderhjælm;
de saa, jeg var Holger Danske
og ingen formummet Skælm.

4. Vil Dansken i Verden fægte,
men dølger Aasyn og Navn,
jeg ved, hans Aand er ej ægte —
jeg tager ham ej i Favn.

B. S. Ingemann.

78

Mel. af H. Nutzhorn (f. 1833).

I gamle Dage der var en Gang,
at danske Folk var i Kongetrang;
de gode græd, og de onde lo;
hvor ingen hegner, kun Torne gro.

2. Da kom en Snekke for fulde Sejl
med Løvehoved og Hjærtespejl,
med Guld og Vaaben og Stads om Bord,
men ikke en Sjæl ved Mast og Ror.

3. Dog var der Liv, for en lille Dreng
alene laa i den store Seng;
et Neg var bundet med Aks og Straa,
der hviled Drengen sit Hoved paa.

4. Hvor det i Landet blev hørt og spurgt,
det tyktes alle et Jærtegn stort;
de hvisked: »Barnet er Odins Søn,
til Drot os skikket fra ham i Løn«!

5. De satte Neget da paa dets Rod
hvor Danekongen han ellers stod;
saa tog de store den lille op
og kønt ham satte i Aksetop.

6. Da nyt man spurgte med Vaabengny,
og højt det gjalded i vilden Sky:
»Hil dig, vor Konning, bliv stærk og bold,
saa Skjalde sjunge om Danmarks Skjold.«

N. F. S. Grundtvig.

79

Mel. af Chr. Barnekow (1837).

Det var Tymme Sjællandsfar,
Helt i Bondeklæder,
skønt ej Herreskjold han bar,
vandt han Navn og Hæder.
Hvo ham fulgte, har vi glemt,
Tymmes Navn har Saxo gemt
tro blandt kære Minder.

2. Knud vil vinde Gods og Gavn,
Hærværk vil han øve;
Edmund slaar for Fædrestavn
som en tirret Løve,
hævne vil han haardt i Dag.
Angler veg for danske Slag,
hvor paa Val de mødtes.

3. Gammel Vane bider bedst,
dog, med Skam at sige,
denne Sinde var det næst,
Daner maatte vige.
Sover Rolfs og Regners Aand?
Banret faldt i Fjendehaand,
hilst af Hurraraabet.

4. Det var Tymme Sjællandsfar,
brat han endte Nøden:
»Hvo ej Niddingshjerter har,
kæmpe kækt til Døden!
Har vort Banner Fjenden brudt,
Majen har i Mængde skudt
danske Sejersfaner!«

5. Grønne Gren paa skarpen Spær
Tymme højt maa bære:
»Fremad, Landsmand, en og hver!
Slaa for Danmarks Ære!
Finde skal dog Fjenden vist,
den ler bedst, som ler til sidst,
fremad, følg min Fane!«

6. Bøgen herlig baned Vej
for den raske Skare,
Jærnside magted ej
Valen at forsvare;
men hvor Tymmes Banner stod,
Danske skrev med Anglers Blod
røde Sejersruner.

7. Ej for intet Saga har
risted snildt med Staven
Tymme Banner Sjællandsfar
Helteros paa Graven.
Medens Bøgen grønnes end,
leve skal blandt danske Mænd
Fædrenes Bedrifter!

G. P. Brammer (1801—1884).

80

Mel. af Emil Hartmann (1836—1898).

Hr. Magnus han stirrer i Vinternatten ud:
»Krist give, jeg maa svale min Hævn paa Hertug Knud!«

2. Hr. Magnus han rider med Kæmper ved sin Side:
»Nu vil vi bede Hjorten og se, hvor den maa lide!«

3. Og da de kom til Harrested, hvor Skovens
Fugle bo,
da mødte de Knud Hertug, saa listelig de lo.

4. »Nu sige du, min Frænde, hvad ej du
sagde før,
hvo Guldkronen fanger, naar Danekongen
dør.

5. Og hør, min unge Frænde, du synes mig
saa bleg,
nu vil vi skifte Riget ved Sværdenes Leg.«

6. »Jeg beder jer ved Gud, ved hver Helgen
under Ø,
I lade først mig skrifte, saa vil jeg gerne dø.«

7. »Nu skal du ikke skrifte, du lade skal dit
Liv,
det har jeg svoret højt ved den himmelske
Viv.«

8. De jærnklædte Kæmper opløfted deres
Spær,
saa vog de den Herre ved Fuldmaanens
Skær.

9. Da sprang der frem en Kilde, den sank
igen i Hav,
det var de Danskes Taarer, der flød ved Hel-
tens Grav.

10. O, Danmark paa Rænker du aldrig dig
forstod,
det har du tit betalt med dit favreste Blod.

Carsten Hauch (1790—1872).

81

Folkemelodi.

Dronning Dagmar ligger i Ribe syg,
til Ringsted er hun i Vente;
alle de Fruer i Danmark er,
dem lader hun til sig hente.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

2. »Vil Gud det have det saa maa ske,
at Døden han skal mig gæste,
I sende straks Bud til Skanderborg
og hilse fra mig paa det bedste.«
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

3. Kongen han stander paa Højeloftsbro,
og ser han ud saa vide:
»Hisset ser jeg min liden Smaadreng,
saa sørgelig monne han kvide.«
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

4. »Dronning Dagmar haver mig til eder sendt,
med eder hun vilde samtale;
hun længes saa fast og overbrat,
hun hvener sig lydt i Sale.«
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

5. Dankonning slog sammen det Tavlebord;
saa alle de Terninger sjunge:
»Forbyde det Gud i Himmerig,
at dø skulde Dagmar hin unge.«
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

6. Da Kongen han drog af Skanderborg,
ham fulgte hundred Svende;

men der han kom til Gredsted Bro,
kun Dagmars Dreng, hin væne.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

7. Og der han red over Randbøl Hede,
der fulgte ham femten Svende;
men der han kom over Ribe Bro,
da red den Herre alene.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

8. Der var stor Ynk i Fruerbur,
og alle de Fruer mon græde:
Dagmar døde i liden Kirstens Arm,
der Kongen red op ad Stræde.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

9. »Jeg beder eder alle Jomfruer og Møer
jeg beder eder hver og alle,
I bede en Bøn for Dagmars Sjæl,
at hun maatte med mig tale.«
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

10. Saa falde de alle paa deres Knæ
saa mange, som der var inde;
for mindelig Bøn og kongelig Graad
lod Dagmar sig levende finde.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

11. Dronning Dagmar hun rejste sig op paa
Baar,
hendes Øjne var blodig' og røde:
»Min ædelig Herre, Kong Valdemar!
hvi gjorde I mig den Møde?
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

12. Dog ingen tør ved at ræddes for mig,
jeg haver ej andet misgjort,
end at mine Silkeærmer smaa
jeg haver om Søndag snørt.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

13. Den første Bøn jeg beder nu,
den undes mig, som jeg tænker:
alle fredløse Mænd, dem give I Fred,
og løs alle Fanger af Lænker!
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

14. Den anden Bøn jeg beder om,
den er eder selv til Fromme:
I tage ej Bengerd udi Favn,
hun er saa besk en Blomme.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

15. Min ædle Herre, nu har jeg talt,
vil mere af mig I vide?
Der sidder Guds Engle i Himmerig,
de maa fast efter mig lide.
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

16. Nu er det Tid, jeg farer herfra,
jeg maa ikke længer dvæle;
Himmerigs Klokker de ringe for mig,
mig længes til fromme Sjæle!«
— Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar.

82

Mel. af G. A. Lembcke (1844).

Absalon bygged Borg ved Havn,
han bygged den fromt i Jesu Navn,

saa spækked han den med Slyngesten,
der voldte Venderne Sorg og Mén;
thi Danmark skal staa, mens Bølgerne rulle.

2. Absalons Daad blev ikke glemt,
og Hanserne kaldte det ej for Skæmt,
den Gang Philippa til bredfuldt Maal
dem skænked Bjælker og Sten og Staal,
thi Danmark skal staa, mens Bølgerne rulle.

3. Mindes vi end hin Heltetrop,
der bød Carl Gustav et blodigt Stop,
saa længe Sol sig spejler i Sø,
dit Navn Hans Schack skal aldrig dø;
men Danmark skal staa, mens Bølgerne rulle.

4. Han lever end, dit Værn, vort Skjold,
som i sin Haand holder Verdens Bold,
han skal dig støtte til senest Old,
han knuse skal baade Turs og Trold,
saa Danmark skal staa, mens Bølgerne rulle.

Frederik Barfod (1811—1896).

83

Folkemelodi.

Der gaar Dans i Borgegaard,
der gaar Dans i Borgegaard,
der danser Dronning Helvig med udslagne Haar.
Medens Herre Kong Valdemar han love dem baade.

2. Volmer stod hos Tovelil,
talte hende kærligt til,
men nær dem stod Dandronning lyttende dertil.

3. Volmer skal i Leding gaa,
byder Dronning Helvig saa:
»Mens jeg er borte, Landet I mig vogte til.«

4. Dronning Helvig gram og vred
lod en Badstu' gøre hed
og ind i den at træde, Tovelil hun bed'.

5. Viden over Borgegaard
det til Helvigs Øre naar,
hvor Tovelille græder i sin Død saa haard.

6. Volmer hjem med sine Mænd
drog fra Ledingsfærd igen,
men borte var da Tove, den Mø saa væn.
Medens Herre Kong Valdemar han love dem
baade.

84

Folkemelodi.

Marsk Stig han haver Døtre to,
saa krank en Skæbne monne de faa,
den ældste tog den yngste om Hand,
men de fore vide om Verden.

2. Den ældste tog den yngste om Hand,
saa drog de til Erik i Norriges Land;
de Piger gik for Kongen at staa,
men de fore vide om Verden.

3. »Vi begge for sandt er Børn af Marsk Stig
om Naade saa gerne vi bede dig.
Vi vil os te til din Gunst og Behag,
thi vi fore vide om Verden.

4. Vi Guld kunne spinde og væve i Lad,
men aldrig vi være i Hu vort glad;
thi Far og Mor de ginge os fra,
og vi fore vide om Verden.«

5. Men Kongen slog over dem Skarlagen-
skind,
saa førte han dem i Højeloft ind,
han bad dem glemme al Kvide og Sorg,
mens de fore vide om Verden.

85

Færøisk Folkemelodi.

Der gaar Dans paa Ribergade
Slottet er vundet.
Der danse de Riddere fro og glade
for Erik Kongen hin unge.
Men dem, som vare der, for hannem saa
dansede de.

2. Og der gaar Dans paa Riberbro,
der danse de Riddere med udhugne Sko.

3. Fore da danser han Riber Ulf,
han var Kongen tro og huld.

4. Saa danser han Tage Mus,
han Høvedsmand var paa Riberhus.

5. Saa danser de ædle Limbække
og de vare Kongen alle for stærke.

6. Saa danser han, Ridder Rank,
og efter hans Frue, Fru Bengerd Blank.

7. Saa danser han rige Valravn,
men hans Frue haver intet Navn.

8. Saa danser han Iver Helt,
han fulgte Kongen over Bælt.

9. Længe da stod han Ranild Lange
førend han vilde i Dansen gange.

10. »Var det ikke for mit fagre Haar.
Saa vist jeg med udi Dansen gaar.«

11. Og Ranild Lange udi Dansen traad'
begyndte en Vise og fore han kvad.

12. Med Lyst han kvad, saa let han sprang,
alle de Riddere efter ham sang.

13. Op da stod hun, Spændelsko,
og hun gav Ranild Lange sin Tro.

14. Hendes Haar alt var udi Silke flet'
hun traadte en Dans for alle saa let.

15. Og de dansed dem paa Slottet ind,
med dragne Sværd under Skarlagenskind.

16. Aldrig saa jeg en Ridderdans.
Slottet er vundet
vinde saa Slotte med Rosenkrans
for Erik, Kongen hin unge.
Med dem, som vare der, for hannem saa
dansede de.

86

Dansk Folkemelodi.

Om Danemarks Kvide der lød en Sang
saa sørgelig;
der var ingen Konning i Danevang,
men Borgerkrig.
Dansken var fredløs i Skov og paa Hede,
Herrer vi havde af Himmelens Vrede,
for Tyskerne reves om Danmark.

2. Det voldte en Konning saa svigefuld
som Skum paa Vand,
det voldte to Grever af Jættekuld
i Holsterland;
mange om Skylden og flere om Skaden,
Fjender paa Borgen og Falskhed paa Gaden,
da Tyskerne reves om Danmark.

3. Grev Gert var en Kæmpe, en Hals fuld
haard,
som Staal og Jærn,
og Krigsmænd der strømmede til hans Gaard
fra nær og fjærn;
alting han voved for lidet at vinde,
spared som Nælden ej Ven eller Fjende,
og Tyskerne reves om Danmark.

4. Grev Hans var en Kræmmer, holdt Hus i
Kiel
med Høg og Hund;
han kaldtes den milde, for evigt Smil
var om hans Mund;
Ræven i Skoven og Ulven paa Hede,
Herrer vi havde af Himmelens Vrede,
da Tyskerne reves om Danmark.

5. Niels Ebbesen var sig en Riddersmand
paa Nørreris,
og aldrig forstummer i Hedeland
den Herres Pris;
han tog af Dage den kullede Greve,
fri vilde han enten dø eller leve,
da Tyskerne reves om Danmark.

6. Den kullede Greve drog op i Nør
i Herrefærd,
han rykkede frem som han plejed før
med Ild og Sværd;
Jyderne alle fra Randers til Ribe
danse han bød efter Holsternes Pibe,
for Tyskerne reves om Danmark.

7. »Niels Ebbesen«! sagde Grev Gert paa Jydsk,
»din Frist er kort;
vil ikke i Galgen du lære Tysk,
saa pak dig bort!
Skam skal du faa med Hr. Bugge paa Halden,
hvor mange Heste I saa har paa Stalden,
for nu raader Tysken i Danmark«.

8. Niels Ebbesen svared et Ord i Hast:
»Hæng Tyv og Skælm!
men hæng ingen Ridder, før Sværdet brast
med Skjold og Hjælm!
Vogt dig for hvem du til Fredløshed dømmer,
langt ej fra Børn og fra Hustru jeg rømmer,
mens Tyskerne rives om Danmark!«

9. Med Tyskere vrede i Tusindtal,
i Kammen kry,

den kullede Greve drog ind med Bral
i Randers By;
ilde han tured, og værre det tegned;
Kvinderne bæved, og Børnene blegned,
for Tyskerne reves om Danmark.

10. Niels Ebbesen for da i Harnisk brat
for Landefred,
han gæstede Greven en Foraarsnat,
og Sværdet bed;
fri vilde han enten dø eller leve,
Livet han tog af den kullede Greve,
da Tyskerne reves om Danmark.

11. Sig hævned de Holster ved Skanderborg;
der faldt vor Helt;
og sjunget der blev om Jyllands Sorg
ved Sund og Bælt;
aldrig hans Minde dog lægges i Mulde,
han stod i Spidsen for Jyderne hulde,
da Tyskerne reves om Danmark.

12. Forgangen er siden fem Hundred Aar
i Lyst og Nød,
end Dannebrog vajer, og Danmark staar
i Aften rød.
Kappes nu alle Smaafugle i Lunden!
Nu er til Sang om Niels Ebbesen Stunden.
Lad Tyskerne græde for Danmark!

N. F. S. Grundtvig.

87

Mel. af N. W. Gade (1817—1890).

Paa Sjølunds fagre Sletter,
ved Østersøens Bred,

hvor Skoven Kranse fletter
om Engens Blomsterbed,
hvor Sølverkilden glider
nu ved Ruinens Fod,
der stolt i gamle Tider
en Kongebolig stod.

2. I Borgens gyldne Sale
sig rørte muntert Liv,
der hørtes skæmtsom Tale
og lystig Tidsfordriv.
Kong Valdemar dér bygged
saa fast sit Kongehus,
som det hans Liv betrygged
til Verden sank i Grus.

3. Med lystig Jægerskare
paa hviden Ganger fløj
den Konge tit med Fare
hen over Stub og Høj;
men i den raske Glæde
ved Jægerhornets Klang
de glemte tidt at bede
og høre Messesang.

4. I Muld for længe siden
Kong Valdemar er lagt;
men sælsomt gennem Tiden
gaar Sagnet om hans Jagt.
Tit korser arme Bonde
sig end paa natlig Sti,
Hvor Jægere og Hunde
ham suser vildt forbi.

5. Længst Sølverkilden glider
nu ved Ruinens Fod,

hvor stolt i gamle Tider
den Kongebolig stod;
men i de Nætter klare,
i Sommer og i Høst,
som af en Trækfuglskare
fornemmes sælsom Røst.

B. S. Ingemann.

88

Mel. af Nutzhorn (1833).

Alle smaa Fugle i Skoven er,
over Høgene føre de Klage,
de river af dem baade Fjer og Dun
og vil dem af Skoven jage.
— Men Ørnen bygger i Fjældet ud.

2. Saa fløj de op i Egetræ
om Raad at spørge og søge,
hvordan de kunde en Konge faa,
der kunde dem fri for Høge.

3. Derom da sang den lille Fugl,
det var den usle Krage:
»Vi kejse til Konge den gamle Ørn,
da faa vi gode Dage!«

4. Og det var alle de Fugle smaa,
de gav dertil deres Minde,
og Fuglekonge da blev den Ørn,
en bedre var ej at finde.

5. Derover glædtes de Fugle smaa,
de sang hver med sin Stemme;
i Lunden var Fryd og Fuglesang,
mens Ørnen selv var hjemme.

6. Men sammen da for den Høgehær,
de skjulte baade Mark og Enge:
»Nu lade os fare i Flok til Lund
at lyse den Ørn til Senge!«

7. Vel Duen fløj til den gamle Ørn
og vared ham ad hans Skade.
Hun sagde: »Nu kommer den Høgehær;
du lave dem Birtings Bade!«

8. Dertil dog svared den gamle Ørn,
mens begge hans Øjne runde:
»For mange Mus de bide en Kat;
thi maa jeg rømme af Lunde.«

9. Fra Skoven da fløj den gamle Ørn,
det timedes saa ilde,
og alle de arme Fugle smaa,
de fore om Raad saa vilde.

10. Nu Høgen sidder i Egetop
og breder vidt ud sin Vinge,
men alle de andre Fugle smaa,
dem Sorrig og Nød mon tvinge.

11. Og Kragen sidder paa baren Kvist.
ej mere den Høgen undte,
og Uglen flyver i stor Uro,
sig skjuler i Elletrunte.

12. Nu Viben med sin høje Top,
hun dukker i Ager-rene,
og alle de Fugle, som kvad i Lund,
nu tie kvar som Stene.

13. Der er nu Sorrig og Graad i Lund,
hvor før var Fuglesange;
mig ynkes over de Fugle smaa,
de Dage dem gøres saa lange.

14. Gud hjælpe og ham, den gamle Ørn,
som flyver paa vilden Hede,
han ved sig hverken Ly eller Læ,
hvor han kan bygge sin Rede.
— Men Ørnen bygger i Fjældet ud.

89

Mel. af A. P. Berggreen (1801—1880).

I Skanderborrig Enge,
alt ved den blanke Sø,
der gaar de Piger og Drenge
at slaa og rive Hø.

2. Og i de Knøses Række
en trasker langt ibag,
han kan ej Skaaret strække
med sine tunge Drag.

3. Naar Skaaret han færdigt haver,
han stryger ikke sin Le.
Han staar og falder i Staver;
til Jorden han stift monne se.

4. Med Svøbeskaft saa krumpen
den Foged efter ham for:
»Hvad skader din dovne Kumpen,
hvi staar du her og glor?«

5. »Saamænd da strænge Hr. Foged,
jeg stod og grunded oppaa
den Blomstervrimmel saa broget,
hvor den kan komme fra,

6. Paa alle de favre Blommer,
jeg ganger nu her og slaar;
de falder hver evige Sommer
og rejses igen hver Vaar.«

7. »Da skal jeg din Slubbert lære
at tænke, naar du skal slaa;
jeg skal din Ryg vel kære,
den bliver baade brun og blaa.«

8. Den Foged løfter sin Svøbe;
men Knøsen kaster sin Le:
han giver sig til at løbe,
og Fogden mon efter ham se.

9. Og medens han staar og gaber
og tænker: »Hvor mon han vil hen?«
han Morten af Sigte taber;
de ses ret aldrig igen.

10. Og Øster paa udi Landet,
højt over Bølgernes Sus,
imellem Kirken og Vandet,
der staar det latinske Hus.

11. Der sidder paa sit Kateder
blandt Peblinges skælvende Flok
Monarken, som Rektor hedder,
med Bog og med Ris og med Stok.

12. Der sidder, nederst af alle,
paa Bænken med Ryg til Væg

en Pebling, de Morten mon kalde;
han haver saa dygtigt et Skæg.

13. Og det er den selvsamme Morten,
som før ved Høleen krøb,
som udi Trøjen og Skjorten
fra Engen og Fogden løb.

14. Som frem ad Tiden mon lakke
herefter vel en Snes Aar,
det Hus oppaa Skolebakke
en anden Rektor faar.

15. Han trænger ikke til Stokken,
ej heller til Ferle og Ris;
saa vel regerer han Flokken,
men alt paa en bedre Vis.

16. Og det er den selvsamme Morten,
som førre pløjed og trask,
og maatte sær danse paa Porten
for Fogdens slemme Krabask.

17. Og det er den selvsamme Bonde,
vi før udi Engen saa
paa Græs og Blomster at grunde
i Steden for dem at slaa.

St. St. Blicher (1782—1848).

90

Mel.: Hvad vindes paa Verdens det vildene Hav.

Paa Tave Bondes Ager ved Birkende By,
der gik en lille Plovdreng og sang under Sky.

Han messed som Klerken og drev paa treven
Hest:
»Gud give, Hans Plovkøring kunde blive
Præst!«

2. Bag Ploven nikked Bonden; han lytted
dertil:
»Hver Purk kan blive Bisp, naar Vorherre
kun vil.
Løb ej Morten Borup fra Plov og Bondehors,
nu tugter han Pilte til lærde Mænd i Aars.«

3. Det var hin lille Plovdreng i Birkende By,
hans Navn fløj over Danmark med folkeligt
Ry;
en dansk Morten Luther, han stred med Or-
dets Sværd
og sejrede med Aanden i Hjærtefolkets Hær.

4. Ret aldrig nogen Plovkøring drev det saa
vidt;
han stoled paa sin Gud, paa sig selv dog kun
lidt.
den Dag han ej kæmped med Modgang eller
Nød,
han frygted, Guds Naade som før ej til ham
flød.

5. Den Dag de stolte Bisper i Fængsel blev
bragt,
Guds Ord var paa Guds Alter af Bondehaand
lagt;
da Folket var frelst og udslukt det bitre Had,
Hans Tavsen i Ribe paa Bispestolen sad.

6. Men mer end alle Bisper i Danemarks Land
hin Bondeknøs han sørged for Kvinde og Mand.
Ret aldrig hans Navn skal i danske Hjærter dø,
saa længe der ringer en Klokke over Ø.

B. S. Ingemann.

91

Mel. af C. E. F. Weyse.

Solen sank bag grønne Lund,
og den klare, fulde Maane
mellem Sjølunds Kyst og Skaane
straaled over Øresund.
Hvælved om Uranienborg
sig den stjerneklare Bue,
Tyge stod i Maanens Lue,
monne Landet trindt beskue,
tankefuld, med dæmpet Sorg.

2. Og han sagde: »Fædreland!
sig mig dog, hvad var min Brøde,
da din Søn du bort at støde
fra dit Hjerte nænne kan?
Har du glemt, hvad Verden ved?
det var mig som monne bære
op til Stjernerne din Ære;
hele Himlen kan jo være
Vidne til min Sønlighed.

3. Mit Kaldæa her jeg fandt.
Ak, I elskte danske Sletter

viser jo i lange Nætter
Himmelen til hver en Kant.
Skønne lave Fædrejord,
fremfor alle Verdens Lande
maa jeg elske dine Strande;
just paa dem bør Templet stande
for det høje Stjærnekor.

4. Men Urania sin Ven
vil et andet Hjem berede,
hvorved hendes Kunst kan brede
sig til andre Lande hen.
dunkelt jeg kun Vejen ser,
Stjernerne maa den betegne.
Lige meget hvad for Egne,
er ej Himlen alle Vegne,
hvad behøver jeg saa mer?«

J. L. Heiberg (1791—1860).

92

Mel. af Emil Hartmann (1836—1898).

Stemmer i; thi nu ville vi sjunge! —
mens fjerde Kristian var Konge,
da krigede Sveer og Daner
alt efter de forrige Vaner.
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

2. De mødtes engang og til Dysten,
ej langt ifra femerske Kysten;
med Bosler af Jærn de trilled,
om Lemmer og Livet de spilled.
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

3. Da kom der fra Fjenden en Kugle,
der gav baade Rifter og Bule.
Omkring fløj saa vide de Splinter —
det var en Salut uden Finter.
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

4. Da var der at skue et Under:
slet ingen fornam sine Vunder.
Om Broder og Ven monne falde,
for Kongen kun sørged de alle.
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

5. Men daanet kun var han en Kende,
han rejste sig brat over Ende.
Paa Sværdet han støttede Handen
og visked sig Blodet af Panden.
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

6. Frisk op, mine Søgutter flinke,
paa ny lader Lynene blinke,
paa ny lader Tordenen skralde,
paa ny lader Hagelen falde!
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

7. Den faldt under Torden og Lynen,
mens Blodet løb Kongen i Brynen,
men længe før Dag var udrunden,
den blodige Sejer var vunden.
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

8. End se vi paa Rosenborg Klædet,
som kongeligt Blod haver vædet;
to Hundrede Aar ej udsletter
de kostbare purpurne Pletter.
Og der gaar Dans paa vildene Hav —
saa mangen en danser sig dér i sin Grav.

St. St. Blicher (1782—1848).

93

Mel. af Jens Mikkelsen.

Alt rejser Vintren sit hvide Telt,
med Is ligger lille og store Belt:
men Danmark stoler paa Herren.

2. Se, Svensken ligger for København,
han stoler saa trygt paa sin Magt, sit Navn;
men Danmark stoler paa Herren.

3. I Byen hersker den bitre Nød,
saa haardt den alt truer med Hungersdød;
men Danmark stoler paa Herren.

4. Alt ejer Fjenden den hele Ø;
men Frederik svor i sin Rede at dø,
og Danmark stoler paa Herren.

5. Sin Ligskjorte drager nu Svensken paa,
som Dødningeskarer i Sneen de gaa;
men Danmark stoler paa Herren.

6. De Svenske stormer med Larm og Skrig,
men synker i Sneen som blodige Lig;
thi Danmark stoler paa Herren. —

7. Snart toner »Te deum« som Hjærtets
Tolk,
og Kongen knæler med alt sit Folk:
For Sejren takker de Herren.

H. C. Andersen (1805—1875).

94

Mel. af A. E. M. Grètry (1741—1813).

Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte,
som ansaa Tapperhed for Pligt
og skjalv ej, naar det gældte.
Saa var vor Juel og Adeler,
vor Tordenskjold og mange fler.
— Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

2. Men fremfor alle Hvitfeldt kan
den uforsagte hedde.
Hvo saa sin Død saa vis som han
og gik i den med Glæde?
og aldrig han forglemmes skal,
han frelste Flaaden ved sit Fald.

3. Saa haard en Kamp der monne staa,
de Fjender var saa mange,
men Fjenden næst Hr. Hvitfeldt laa,
den Helt var aldrig bange.
I hele Flaaden ingen slog
som Hvitfeldt med sit »Dannebrog«.

4. Men som vor Hvitfeldt mandigst slog
og Lag paa Lag dem sendte,

hans gode Skib, hans »Dannebrog«,
dets egen Ild antændte.
»Kap Anker, Hvitfeldt! fly til Land!
ved Flugt du Livet frelse kan!«

5. »Nej!« lød hans Svar — »fly vi derhen.
staar Danmarks Flaade Fare,
og skulde Danske vove den
for eget Liv at spare?
Dø skal vi, men vi hævnes maa;
til sidste Aandedrag vi slaa!«

6. »Til sidste Aandedrag vi slaa!«
hans Sømænd rask gentoge.
De Ild og Død omkring sig saa,
men uforsagt de sloge,
til Ilden ind i Krudtet brød,
og alle døde Heltedød.

7. Og aldrig uddør Hvitfeldts Ros,
hans kække Sømænds Minde!
O, maatte de i hver af os
en værdig Landsmand finde!
Naar Fædrelandet kalder os,
som de vi byde Fjenden Trods!
— Vort Fødeland var altid rigt
paa raske Orlogshelte.

K. L. Rahbek (1760—1830).

95

Mel.: Færøisk Folkevise.

Jeg vil sjunge om en Helt
vidt berømt ved Sund og Bælt,

om en Herre kæk og bold,
om den tapre Tordenskjold.

2. Mens i Vuggen han laa svøbt,
Peder Vessel blev han døbt,
Paa Fregattens Skandsevold
fik han Navnet Tordenskjold.

3. Atten Børn gik frem i Rad
hos hans Far i Trondhjems Stad,
Døtre seks og Sønner tolv,
men kun een blev Tordenskjold.

4. Naal i Haand han havde faa't
men det Vaaben var for smaat,
paa Kanoner fik han Hold,
»De gaar an«, sa'e Tordenskjold.

5. Engang paa den svenske Strand
gik han med sin Flok i Land,
da brød frem et Rytterhold,
vilde fange Tordenskjold.

6. En Dragon stak Haanden frem,
men han trak den aldrig hjem,
han ham troede i sin Vold,
»Den Gang ej!« sa'e Tordenskjold.

7. Tordenskjold i Søen sprang,
Kuglerne omkring ham sang,
gennem Bølgen dyb og kold
svømmed Peder Tordenskjold.

8. Tordenskjold han var polisk,
gik omkring og solgte Fisk,
Fjenden bag sin egen Vold
narret blev af Tordenskjold.

9. Skal til Kamp paa Bølgens Top,
Dannebrog i Stavnen op,
gid der bag dets røde Fold
staa en Helt som Tordenskjold.

Gl. Vise ved G. Rode.

96

Mel. af N. W. Gade (1817—1891).

Før var der knap skrevet paa Dansk en Bog,
som ret kunde Hjærterne hue,
kun Eventyr, brugbart i Kakkelovnskrog,
kun Vise til Spinderskens Stue.

2. Hver Mand, som med Kløgt gik i Lærdom
til Bunds,
Latin paa Papiret kun malte,
med Fruerne Fransk og Tysk med sin Hund
og Dansk med sin Tjener han talte.

3. Og Holberg sin mandige Røst oplod
om Daarernes Lader og Fagter
saa levende, som de gik og stod
med Ansigt, med Tale og Dragter.

4. Som rensende Stormvind hans Tale klang
til Solskin i kommende Dage;
indsmuglede Noder som Græshopper sprang
den Vej, de var komne, tilbage.

5. Han lærte de Danske, at Dansken ere fød
at tale med Fædrenes Tunge;
thi hjemmebrygt var jo den herlige Mjød,
som styrkede Hjærte og Lunge.

6. Saa længe som derfor med Liv og med
Aand
den Danske kan synge i Lunden;
saa længe som ikke hans Smilebaand
af Moden i Knude er bunden;

7. Saa længe en Draabe af gammeldags Blod
kan Vej gennem Aarerne finde;
saa længe som Bøgen ved Sorø slaar Rod —
skal leve vor Holbergs Minde.

Chr. Wilster (1797—1840).

97

Mel. af C. E. F. Weyse.

Kommer hid, I Piger smaa,
Strengen vil jeg røre,
Taarer skal i Øjet staa,
naar min Sang I høre:
om saa bold en Ungersvend,
alle fagre Pigers Ven,
sørgelig jeg sjunger.

2. Vaaren er nu kommen nær,
Dagene sig længe;
Vaaren har I Piger kær,
Blomster gror i Enge:
dog I skal i sene Aar
mindes, at I saa en Vaar
med bedrøvet Øje.

3. Ak, thi før sig op af Jord
Blomsten kunde trænge,
falmede en Blomst i Nord,
som skal mindes længe:

Willemoes var Blomstens Navn,
og ej glemmes tunge Savn
midt i Blomsterflokken.

4. Han var Dreng, men stod som Mand,
medens I var spæde;
staa og slaa for Fædreland
var den unges Glæde.
Strømmen gaar mod København;
Kongedyb er Strømmens Navn,
dér blev Helten viet.

5. Sælsomt i hans Aand det lød:
»Hører du, det dønner!
Danemark er stedt i Nød,
kalder sine Sønner!«
Og som gamle Danmarks Søn
fløj han mod det høje Døn
Fædreland at værge.

6. Ak, den gæve kom og saa
Fædrelandet bløde;
hvor de stolte Snækker laa,
var saa tomt og øde.
Disse Snækker var hans Hjem,
han opvoksed mellem dem,
stred i deres Skygge.

7. Hist i Nord gaar Odden ud
mellem høje Bølger;
der blev Døn af stærke Skud,
»Kristian« ej sig dølger;
men som gamle Kristian
staar han fast paa danske Strand,
skønt hans Blod udrinder.

8. Willemoes, du maatte gaa
andet Hjem at finde;
Taarer i vort Øje staa;
men de tør ej rinde;
ak, thi vilde vi, at du
skulde vanke her endnu,
»Kristjan« overleve.

9. Hører det, I Piger smaa,
I maa ikke græde;
men naar over Eng I gaa
mellem Vaarens spæde,
binder da af dem en Krans,
parrer Blomsterne med Sans
til den faldnes Ære!

10. Hvis det rørte Hjærtes Sang
Hjærtet røre kunde,
sjunger den da mangen Gang
i de stille Lunde,
sjunger den ved breden Strand,
naar hen over hviden Sand
Voven sagte triller!

N. F. S. Grundtvig.

98

Mel. af Johan Ole Emil Hornemann (1809—1870).

:|: Dengang jeg drog af Sted. :|:
min Pige vilde med, ja, min Pige vilde med.
Det kan du ej min Ven!
jeg gaar i Krigen hen,
og hvis jeg ikke falder, kommer jeg nok
hjem igen.

Ja, var der ingen Fare, saa blev jeg her hos dig;
men alle Danmarks Piger, de stole nu paa mig.
Og derfor vil jeg slaas som tapper Landsoldat.
Hurra, hurra, hurra!

2. :|: Min Fader og min Mor :|:
de sagde disse Ord, ja, de sagde disse Ord:
»Naar dem, vi stole paa,
i Krigen monne gaa,
hvem skal saa pløje Markerne, og hvem skal Græsset slaa?«
Ja det er netop derfor, vi alle maa af Sted;
for ellers kommer Tysken og hjælper os dermed.
Og derfor o. s. v.

3. :|: Naar Tysken kommer her, :|:
beklager jeg enhver, ja, beklager jeg enhver;
til Per og til Povl
han sigere: »Du bist fåul,«
og skælder man ham ud paa Dansk, saa siger han: »Hols Maul.«
For Folk, som tale alle Sprog, er det nu lige fedt,
men Fanden heller inte for den, som kun kan eet.
Og derfor o. s. v.

4. :|: Om Dannebrog jeg ved, :|:
det faldt fra Himlen ned, ja, det faldt fra Himlen ned;

det flagrer i vor Havn
og fra Soldatens Favn,
og ingen anden Fane har som den sit eget
Navn.
Og den har Tysken haanet og traadt den
under Fod;
nej, dertil er vor Fane for gammel og for god
Og derfor o. s. v.

5. :|: Vi byde Fjenden Trods, :|:
naar Kongen er med os, ja, naar Kongen er
med os.
Med draget Sværd han staar,
han snakker ej, men slaar;
saa dansk som han var ingen Konge her i
mange Aar.
De lade, som de tro, at han inte mer er fri,
og selv vil de dog ha' ham i det tyske Slaveri.
Og derfor o. s. v.

6. :|: For Pigen og vort Land :|:
vi kæmpe alle Mand, ja, vi kæmpe alle Mand.
Og ve det usle Drog,
der elsker ej sit Sprog
og ej vil ofre Liv og Blod for gamle Danne-
brog;
men kommer jeg ej hjem til min gamle Far
og Mor,
Kong Frederik vil trøste dem med disse her-
sens Ord:
»Sit Løfte har han holdt, den tapre Land-
soldat!«
Hurra, hurra, hurra!

P. Faber (1810—1877).

99

Mel. af J. O. E. Hornemann.

I Gaar jeg fik min Trøje
og straks jeg trak den paa,
den straaled' for mit Øje,
da jeg i Spejlet saa.
Tornystret har jeg prøvet,
det trykker mig saa smaat;
men naar jeg først er øvet
saa bliver det nok godt.
Min Sabel den er sleben,
jeg ved den er krabat,
jeg ved, hvad jeg er bleven,
nu er jeg først Soldat!
Trala, tralalala!

2. Men skal jeg Fjenden møde
og lide Kuld og Tørst
og døje ussel Føde,
saa vil jeg leve først;
ej leve, som jeg plejer;
thi det er alt for haardt, —
nej, alting, hvad jeg ejer,
jeg sætter paa et Kort.
O havde jeg mig bare
en rigtig Kammerat,
hvi skulde man da spare,
nu er man jo Soldat!
Trala, tralalala!

P. Faber (1810—1877).

100

Mel.: Færøisk Folkevise ved H. Rung.

Paaskeklokken kimed mildt fra den danske Kyst.
meldte over Lande dog om saa haard en Dyst.
Slutter Kreds og staar fast, alle danske Mænd!
Gud han raader, naar vi fange Sejer igen.

2. Listet var i Mulm og Nat hid den tyske Hær,
knap de danske Drenge fik Tid at spænde Sværd.

3. Aabent Bryst var Landeværn, Mod var Mandeskjold;
Tysken maatte bygge af egne Lig en Vold.

4. Kuglen peb, og Sværde sang til Kartovers Brag;
Tysken maatte lære det danske Sprog den Dag.

5. Over Tyras brustne Led Blod i Strømme randt;
Tysken maatte købe helt dyrt hvert Fjed han vandt.

6. Vegen er for Overmagt liden Flok tilsidst;
men af Danmarks Ære den intet haver mist'.

7. Blegnet er saa mangen Kind, færre end de faa;
men for Danmarks Ære vi end er nok at slaa.
Slutter Kreds og staar fast, alle danske Mænd!
Gud han raader, naar vi fange Sejer igen.

Carl Ploug.

101

Mel. af J. O. E. Hornemann.

I Natten klam og kold
bag Fredericia Vold
forventningsfuld og tavs staar Dannerhæren bold;
paa Gaden er strøet Halm,
man hører Fjendens Malm,
det tordner gennem Byen og gør Luften kvalm.
Soldatens Hjerte banker, han ved jo, han skal frem,
han beder til Vorherre, han tænker paa sit Hjem.
Da lyder Bülows Bud:
»Soldater, vi skal ud,
saa kæmper nu for Kongen og vort Land med Gud!«

2. Hvor har vi Fjendens Trop?
Nu skal vi lyse op.
Giv Fyr! — Ryg Ræven ud af Hulen i Galop.
Rekrutter, som i Dag
er første Gang i Slag,

følg med os! bryd jer ikke om Kartovens
Brag.
Ryd op i Fjendens Skanser — sæt Staalet
for hans Bryst!
men beder han om Naade, saa lyd dit Hjer-
tes Røst,
og giv ham kun Pardon —
men skulde den Person
bedrage dig — saa send ham blot en skarp
Patron.

3. Hvad hjælper Bajonet,
den tages ej saa let
den Skanse hist, som Palisader kranse tæt,
læg dine Skuldre til
saa har vi vundet Spil,
den Vej, jeg maa, men ak, den dog ej lykkes
vil;
hvi standse I, Soldater — er eders Mod da
brudt? —
Hr. Løjtenant, ak nej — men — man siger,
Rye er skudt!
Saa storme vi paa ny,
trods Sabelhug og Bly!
Ja nu er Skansen vor — og vi har hævnet
Rye!

4. Se, Fjenden er paa Flugt,
han løber lige lukt
i Randsfjord ud og drukner i den dybe Bugt.
En Skare fløj mod Nord,
men Størsteparten fo'r
ad Erritsø og efterlod et dækket Bord.
Vi gav ham netop Tid at faa Bankekødet
med,

men Lavrbærblade mangled' — han kom
saa fort af Sted;
hans hele Skyts og Trods
vi førte hjem med os
og viste ham, at saadan kan de Danske slaas.

Adolph Reche (1820—1867).

102

Mel. af P. Heise (1830—1879).

Det var en Sommermorgen,
endnu før det blev Dag.
da yppedes paa Heden
et Holger-Danske-Slag;
da Sol stod op i Øster
den næppe var at se,
og alle Fuglerøster,
i Struben kvaltes de.

2. Det var paa Isted Hede
og saa i Øvre-Stolk,
for gamle Danmarks Ære
da stred det danske Folk,
ja for den danske Tunge
og for det danske Land
stred Heltene de unge
som gamle Hildetand.

3. Der faldt den gamle Nordmand,
den djærve Schleppegrell;
han regned mer ej Kugler
end Hagl det haarde Fjæld.
Der faldt den bolde Læssøe
i Heltemanddomsaar,

og for den danske Løve
det var et Hjærtesaar.

4. Der faldt i Ungdoms Blomster
saa mangen modig Svend,
at Tysken tror det næppe,
vi mange har igen;
dog synger danske Drenge,
de slaar i Vænget Top;
som Blomsterne i Enge
hvert Aar de vokser op.

5. Guds Fred med vore døde
i Danmarks Rosengaard!
Guds Fred med dem, som bløde
af dybe Hjærtesaar!
Vor Kærlighed med alle,
de store og de smaa,
som vilde staa og falde
med Løven askegraa!

6. Gud gav en herlig Sejer
den lange Sommerdag;
fra Morgengry til Middag
det tordned Slag i Slag;
Men da i Middags-Stedet
man saa den gyldne Sol,
da vundet var Guldsædet
til Danmarks Dronningstol.

N. F. S. Grundtvig.

103

Mel. af I. P. E. Hartmann (1805—1900).

Slumrer sødt i Slesvigs Jord
dyrekøbt den blev ved eder;

Sommeren sit Blomsterflor
over eders Grave breder;
Mindet flyver som en Fugl
hen til Slesvigs grønne Vange,
synger der fra Gravens Skjul
ensomt sine simple Sange.

2. Ensomt; thi de brustne Blik
ingen kærlig Haand har lukket,
ingen Ven jert Haandtryk fik,
ingen hørte Afskedssukket.
Men for Danmark Sukket lød,
for dets Fremtid for dets Lykke —
hvil da sødt i Jordens Skød,
hvil da sødt i Gravens Skygge!

3. Mindets Fugl nu søge vil
tit til eder hen, I kære,
I, som med Begejstrings Ild
stred og faldt for Danmarks Ære,
ser da Lønnen for jert Mod:
Slesvigs Land er atter vundet!
Blodet binder — med jert Blod
har I det for evigt bundet!

4. Skøn er Døden, som I fik,
ingen skønnere der findes —
derfor vil med vaade Blik
heller ej vi eder mindes;
men hvor danske Hjærter slaa,
og hvor danske Toner klinge,
skal med Stolthed store, smaa
Fædrelandets Tak jer bringe!

H. P. Holst (1811—1893).

104

Mel.: I gamle Dage der var engang.

Vidt Sorgen udspændte sit Vingefang
saa knugende tungt over Danevang.
Ved Kongens Kiste vor Moder græd,
hun aned af Fremtiden stor Fortræd.

2. Og mørkest Anelser ofte slaar til;
saa bittert Fremtiden drev sit Spil;
den Smaadreng leged med Bold i Sne,
endnu han vilde kun lege og le.

3. Men Broderen leged med Kraft og Mod,
hvor Bolden var Malm og Tæppet Blod.
Da kom der et Budskab i Natten kold:
»Nu gives til Fjenden vor Grænsevold!

4. Os Tyra og Volmer og Fredrik har skabt
et Værn, — nu er det forladt og tabt!«
Ret aldrig for Danemænds Øren der lød
et Budskab, der voldte slig Hjærtenød.

5. Selv Smaadrengen standsed sin Leg paa Vang,
en Taare der i hans Øje hang,
dog atter han leged med Bold i Sne,
endnu en Stund vil han lege og le.

6. Og tunge Tider der kom og randt,
og Blodet strømmed, og Modet svandt,
da lød det: »Nu have vi Fred og Ro;
men Slesvig er givet i Ørneklo.«

7. Det lød, som naar der ringes for Lig:
slig Fred er værre end end tifold Krig!

og Smaadrengen standsed sin Leg paa Vang:
»Jeg bliver vel ogsaa Mand engang!

8. Saa sandt mig hjælpe Himmerigs Gud,
den Skændselsgerning skal slettes ud!
fra nu jeg leger med Krudt og Bly,
til Danevirke er rejst paa ny;

9. er rejst som en Række af modige Mænd,
der skaffer Danmark dets Ret igen!«
Og Ordet genklang fra Hede og Skov,
ved Hammer og Læst, ved Bog og Plov.

10. Det genlød saa vidt paa Bølger blaa,
som danske Sømænd ved Roret staa.
— Og Ynglinger trindt paa Land og i By
sig flokked og leged med Krudt og Bly.

11. Men Skæmten derved er tankesvær,
og Legen bebuder en Alvorsfærd.
Smaadrengen nu snart er modnet til Mand,
Gud give — han kunde frelse vort Land!

C. A. Thyregod (1822—1898).

105

Mel.: Danmark, dejligst Vang og Vænge.

Fordum syntes Danebroge
snehvidt, rosenrødt,
straale gennem Tidens Taage
som en himmelfødt,
gro som Frugt af Danmarks Have,
slaa som Sang paa Fædres Grave
og med Tankers Trækfuglskare
over Verden fare.

2. Ak! nu synes Danebroge
ligblegt, blodigrødt,
dale som en truffen Maage,
der har sig forblødt.
Purpurstrømme Vunden gyder,
som af Tro paa Retfærd flyder;
segnende maa Folket bære
Korsets tunge Ære.

Bj. Bjørnson.

106

Mel.: Snart er Natten svunden
af I. P. E.Hartmann (1805—1900).

Brat af Slaget rammet,
kastet haardt til Jord,
ligger brudt og lammet
du, vor gamle Mor.
Har du anden Tanke
nu end »Lid og taal!«
saa forkynd, o Danmark,
mig dit Fremtidsmaal.

2. »Søn, elendig, ussel,
Hjærtet fuldt af Nag,
tænker jeg med Blussel
paa mit Nederlag;
men trods Ve og Vaande,
trods hver bitter Skaal,
holder fast i Haabet
jeg mit Fremtidsmaal.

3. Faar ved Fredens Frugter
først mit Saar jeg lægt,
snart jeg mig optugter
da en Helteslægt:

Ynglinge i Plade,
Drenge, klædt i Staal,
Mænd med faste Hjærter —
det er Danmarks Maal.

4. Dernæst jeg opdrager
mig en Pigeflok,
som ej Hjemmet vrager,
som i lidt har nok;
ingen Døgnets Flaner
rendt fra Bog og Naal;
fromme stærke Kvinder —
det er Danmarks Maal.

5. Saa min Hu mon stande
til en Ven, en kæk,
som med mig vil blande
Blod og ikke Blæk,
som ej troløs svigter,
høres Fjendeskraal:
trofast Broderforbund —
det er Danmarks Maal.

6. Kroner Lykken Enden,
har vi først de tre:
Drengen, Pigen, Vennen,
svinder al min Vé.
Da til Lurens Toner
blusser Bavn og Baal:
Sønderjylland vundet —
det er Kampens Maal.«

Frederik Paludan-Müller (1809—1876)

107

Dansk Folkemelodi.

Det haver saa nyligen regnet,
det har stormet og pisket i vor Lund;
Frø af Ugræs er føget over Hegnet —
Aag paa Nakke og Laas for vor Mund.
Aarets Løb har sin Lov,
der blev lyst i vor Skov —
ak, hvor kort indtil alt er Stormens Rov!

2. Det har regnet — men Regnen gav Grøde,
det har stormet, men Stormen gjorde stærk.
Som de tro'de, at Skoven alt var øde,
saa de Vaarkraftens spirende Værk.
For de gamle som faldt,
er der ny overalt,
de vil møde, hver Gang der bliver kaldt.

3. Og de tro'de, at Hjærtebaand kan briste,
og de tro'de, at glemmes kan vor Ret!
De skal vide, de aldrig ser de sidste,
de skal vide, at ingen bliver træt.
Thi som Aarene randt,
saas det: Baandene bandt,
Kræfter fødtes for Kræfterne, som svandt.

4. De kan spærre med Farver og med Pæle,
de kan lokke med Løfter og med Løn, —
fælles Sprog giver vore Tanker Mæle,
fælles Vilje gør Kampdagen skøn.
Nye Stridsmænd skal der,
nye Stridsmænd skal her
slutte Kreds om den Fane, vi har kær.

5. Ja — det haver saa nyligen regnet,
og de Træer, de dryppер endnu;
mangen Eg er for Uvejret segnet,
men endda er vi frejdige i Hu,
viger ej ud af Spor,
for vi kender det Ord:
Det har slet ingen Hast for den, som tror.

Joh. Ottosen (1859—1904).

108

Mel.: Danmark, dejligst Vang og Vænge.

Sønderjyde! Dansk i Tale,
Dansk i Sind og Hu!
end tør Kejserørnen prale,
Kloen føler du.
Ventetider de er trange,
Vaagenætterne er lange,
endes skal de dog med Gammen,
staa vi trofast sammen.

2. Sønderjyden kan ej glemme
gamle Dannebrog,
maa med Harm og Taarer gemme
den i Skammekrog;
lad det brænde os i Hjærte!
det gi'r Fællesskab i Smerte,
saa i Arbejd som i Striden,
der skal modne Tiden.

3. Tiden maa en Gang oprinde
for et Folk, der vil,
Sejren maa en Dag vi vinde,
lægges Kræfter til.

Eller tror du, den, der lider
og for Ret og Sandhed strider,
evigt sukke skal i Fængsel,
staa forladt i Trængsel?

4. Nej, der er en Gud, der raader,
giver han end Tid.
Er hans Prøvelser tit Gaader,
slaa til ham din Lid!
Før hans Arm har Storværk øvet,
styrtet Tronerne i Støvet,
der har Folkeretten krænket,
Modersmaalet lænket.

Vilh. Malling (f. 1846).

109

Mel.: Hr. Peder kasted Runer.

Du skønne Land med Dal og Bakker fagre,
med grønne Enge og med gyldne Agre;
med Kløfterne, hvor Bækken
sig gennem Krattet snor,
og langs med Vejen Hækken,
hvor Fugleskaren bor!
Skønne Land! i din rige Have
Mindets Blomst gror paa Heltegrave,
Mindets Blomst!

2. En Kampens Pris din Dejlighed er vorden,
een Bejler kom fra Syd og een fra Norden.
Den ene kom i Glansen
af Rigdom og af Magt
og bød dig Brudekransen
og Herlighed og Pragt;

fagre Ord talte han med Liste;
fagre Ord mange Hjerter friste,
fagre Ord!

3. Den anden rakte Haanden jævn og stille
og havde ikke mange Ord at spilde;
dog var der i hans Stemme
den gamle kendte Klang,
som ingen kan forglemme,
der hørte den een Gang;
det var Sang fra din Barndoms Dage,
Minderøst om din Fryd og Klage,
Minderøst!

4. Thi du er vokset af hans egen Stamme,
og du er fostret af den fælles Amme;
og før han lod dig fare,
og før han dig forlod,
før vilde han ej spare
sit bedste Hjerteblod!
Ej paa Skrømt for hans Sværd af Skeden;
tunge Slag drøned over Heden,
tunge Slag!

Edv. Lembcke (1815—1897).

110

Crusell (1775—1838).

Længe var Nordens
herlige Stamme
spaltet i trende
sygnende Skud;
Kraften, som kunde
Verden beherske,
tyggede Sul fra
fremmedes Bord.

2. Atter det skilte
bøjer sig sammen,
én Gang i Tiden
vorder det et;
da skal det frie,
mægtige Norden
føre til Sejer
Folkenes Sag.

Carl Ploug.

III

Joseph Glæser (1831—1891).

Høje Nord, Friheds Hjem!
ej for Mørket til at true,
men for Solen til at lue
og for Liv til at gro frem.
Lad det bryde, lad det gære!
Stem ej Strømmen, taal dens Brag!
Den skal bære
Grøde til en Sommerdag.

2. Høje Nord, Sangens Bo!
ikke den, der dvalebinder,
den, der tænder Glød paa Kinder,
først gør fri og saa gør fro.
Kald dit Kor fra Skovens Sale!
Lær i Sky det Vinger slaa!
Lær det dale
dybest ned i Bondevraa.

3. Høje Nord, Haabets Borg!
hvor det op i Mulmet vælder,
hvor utrættelig det melder
Vaarfryd efter Vintersorg.

Nyn det ind i Drenge kække,
saa de ler af Jætters Larm!
Lad det lægge
Lys i Tanken, Staal i Arm!

4. Høje Nord, Kæmpehal!
Det er Tid at Kraften kendes,
det er Tid, at Sener spændes,
Tid til Stigen eller Fald.
Kald paa Heltene, der blunde!
Saml i eet de skilte Raad!
og i Munde
læg os Ordet, som er Daad!

J. C. Hostrup (1818—1892).

112

Mel. af H. Stuntz.

Unge Genbyrds Liv i Norden!
Røst fra vore Fædres Grav!
vil du styrre Verdens Orden,
bryde Aandens Baner af?
Vil du brede Oldtids Mørke
over Nutids klare Dag?
Vil du vække vilden Styrke,
Fordom, Had og Vaabenbrag?

2. Nej, du styrrer Tidens Slummer
for at vogte paa dens Tarv,
og du vrager tyske Krummer
for at løfte egen Arv.
Mens du kalder fromt tilbage,
frem du hige uden Sky!
mens du mindes gamle Dage,
herlig varsler du om ny.

3. Og du spænde Styrkebæltet
for at bane Aandens Gang,
for at slaa til Gavns af Feltet
graanet Uret, rusten Tvang!
Og du vil med Auktors Hammer
smede Ringen, Had har delt:
du vil samle Nordens Stammer
atter til et mægtigt helt.

4. Unge Genbyrds Liv i Norden,
Fortids-Røst og Fremtids-Syn!
rul fra Læberne som Torden!
tænd i Sjælene som Lyn!
trøst de bange, styrk de svage!
flok de stærke Mand ved Mand!
skab en ny, en evig Sage
om vort skønne Fædreland!

Carl Ploug.

113

Mel. af E. Nordblom (1788—1848).

Härliga land,
frihetens stamort på jorden,
hell dig, du drottning i norden,
Fädernesland!

Hjärtat i brand
flammar för fädernedygder.
Hell dina fridsälla bygder,
Fädernesland!

Fast är dit band
knutet bland urgamla fjällar,
hell dina dalar och hällar,
Fädernesland!

J. W. Berger (1786—1848).

114

Mel. af B. Crusell (1775—1838).

Hell dig, du höga Nord!
hell dig, vår fosterjord!
Kraft och mod,
lif och blod
vi offra för din ära!

2. Hell dig, du fria strand!
hell dig, du hjältars land!
Enighet,
trofasthet
är dina söners lära!

3. Häll er, I gamla berg!
jättar med järn til märg!
Fjäll och haf
aldrig slaf
i Manhem skola bära!
Lefve, lefve, lefve, vårt fosterland!

F. B. Cøster.

115

Svensk Folkemelodi.

Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord!
du tysta, du glädjerika, sköna!
Jag hälsar dig, vänaste land uppå jord,
din sol, din himmel, dina ängder gröna!

2. Du tronar på minnen från fornstora dar,
då äradt dit namn flög öfver jorden.
Jag vett, att du är och du blir, hvad du var.
Ach, jag vill lefva, jag vill dö i Norden!

R. Dybeck (1811—1877).

116

Mel. af G. Wennerberg (1817—1901).

Stå stark, du ljusets riddarvakt,
kring dina fosterländska fanor,
och drag åstad med sångens glada makt
med mod på dina skilda banor!
An ligger stilla frid
som ljufligt månsken öfver berg och dalar,
och i åskdiger tid blott hopp
och kärlek nordens ande talar.

2. Men kommer någen våra fjäll för nära,
och mulnar det i Svitiod, då, bröder,
vid vår namn, vår gamla ära,
vi hugga oss en väg i Blod!
Och stupa vi pä ärans bana,
om Hildur våra lif begär,
vi svepa kring oss Sverges fana
i döden den brudtäcket är.

Joh. Nybom (1815—1889).

117

Mel. af G. Wennerberg.

Hör oss, Svea, moder åt oss alla!
Hör oss! Hör oss!
Bjud oss kämpa för dit väl och falla!
Bjud oss! Bjud oss!
Aldrig, aldrig skola vi dig svika.
Aldrig! Aldrig!
Tag vår ed, i alla skiften lika!
Tag den! Tag den!

2. Med lif och blod
försvaras skall
den fria jord, som än är vår,
hvartenda grand
utaf det arf
du gaf i saga och i sång.

3. Och om af svek,
förräderi
och split och våld, du hotad står,
så tro dock vi
i Herrans namn,
som våra fäder trott en gång.

»Vår Gud är oss en väldig borg,
han er vårt vapen trygga;
på honom i all nöd och sorg
vårt hopp vi vilja bygga.«

Härligt, härligt blir det då
segrande i striden stå,
härligare dock at få
för dig, o moder, falla.

G. Wennerberg.

118

Mel. af Otto Lindblad (1809—1864).

Ur svenska hjärtans djup en gång
en sam-fälld och en enkel sång,
som går til kungen fram!
var honom trofast och hans ätt,
gör kronan på hans hjässa lätt

och all din tro till honom sät,
du folk af frejdad stam.

2. Du himlens Herre, med oss vär,
som förr Du med oss varit har,
och lifva på vår strand
det gamla lynnets art igen
hos Sveakungen och hans män,
och låt Din ande hvila än
utöfver nordanland!

C. N. A. Strandberg (1818—1877).

119

Mel. af Rikard Nordraak (1842—1866).

Ja, vi elsker dette Landet
som det stiger frem
furet, vejrbidt over Vandet
med de tusind Hjem,
elsker, elsker det og tænker
paa vor Far og Mor
og den Saganat, som sænker
Drømme paa vor Jord.

2. Dette Landet Harald bjærged
med sin Kæmperad,
dette Landet Haakon værged,
medens Øyvind kvad:
Olav paa det Land har malet
Korset med sit Blod,
fra dets Høje Sverre talet
Roma midt imod.

3. Bønder sine Økser brynte,
hvor en Hær drog frem,
Tordenskjold langs Kysten lynte.
saa den lystes hjem:
Kvinder selv stod op og strede,
som de vare Mænd,
andre kunde bare græde,
men det kom igen!

4. Vistnok var vi ikke mange,
men vi strak dog til,
da vi prøvdes nogle Gange,
og det stod paa Spil;
thi vi heller Landet brændte,
end det kom til Fald;
husker bare, hvad som hændte
ned paa Frederikshald!

5. Haarde Tider har vi døjet,
blev til sidst forstødt;
men i værste Nød blaaøjet
Frihed blev os født.
Det gav Faderkraft at bære
Hungersnød og Krig,
det gav Døden selv sin Ære —
og det gav Forlig!

6. Fjenden sit Vaaben kasted,
op Visiret fo'r,
vi med Undren mod ham hasted;
thi han var vor Bror.
Drevne frem paa Stand af Skammen,
gik vi sønder paa;
nu vi staar tre Brødre sammen
og skal saadan staa!

7. Norske Mænd i Hus og Hytte,
tak din store Gud!
Landet vilde han beskytte,
skønt det mørkt saa ud.
Alt hvad Fædrene har kæmpet,
Mødrene har grædt,
har den Herre stille lempet,
saa vi vandt vor Ret.

8. Ja, vi elsker dette Landet,
som det stiger frem
furet, vejrbidt over Vandet
med de tusind Hjem.
Og som Fædres Kamp har hævet
det af Nød til Sejr,
ogsaa vi, naar det blir krævet,
for dets Fred slaar Lejr.

Bjørnstjerne Bjørnson (1832—1910).

120

Mel. af L. M. Ibsen.

Mens Nordhavet bruser mod fjældbygt
Strand
og stolte Erindringer vækker
om Fædrenes Ry, som til fjerne Land
det bar paa de nordiske Snækker.
Op Nordmænd, sjunger til Harpens Slag
en Sang for Norriges unge Flag!

2. Du Blomster af Palmen paa Friheds
Grund
skøn est du at skue trefarvet!

Det hvidene Kors i den røde Bund
det har du af Dannebrog arvet!
Men Hjertebladet, det mørkeblaa,
af Friheds Marv maatte først udgaa.

3. Fra Himlen faldt Dannebrogsfanen ned,
blev Tvillinglandssnækkernes Smykke,
og stod gennem Sekler i Krig og Fred
omstraalet af Hæder og Lykke.
O, Flag for Norrig, stand evig saa!
Mist aldrig dit Hjerteblads høje Blaa!

C. N. Schwach (1760—1833).

121

Mel. af C. Nutzhorn (f. 1833).

Jeg vil værge mit Land,
jeg vil bygge mit Land,
jeg vil elske det frem i min Bøn, i mit Barn,
jeg vil øge dets Gavn,
jeg vil søge dets Savn
ifra Grænsen og ud til de drivende Garn.

2. Her er Sommersol nok,
her er Sædejord nok,
bare vi, bare vi havde Kærlighed nok.
Her er digtende Trang
gennem Arbejdets Gang
til at løfte vort Land, blot vi løfter i Flok.

3. Vi for vide paa Tog
over gyngende Vaag,
rundt i Landene knejser normanniske
Taarn.

Men vort modige Flag
flyver vide i Dag,
og det rødmer af Sundhed som aldrig til-
forn.

4. Og vor Fremtid er stor,
thi det trekløvde Nord
det skal samles igen, det skal blive sig selv.
Hvad du evner, kast af
i de nærmeste Krav,
det skal bæres helt frem af en voksende Elv.

5. Denne Bostavn er vor,
og vi elsker den for,
hvad den var, hvad den er, hvad den bliver
igen.
Og som Kærlighed gror
af den hjemlige Jord,
skal den gro af vor Kærligheds Frøkorn igen.

B. Bjørnson.

122

Mel.: Nu dækker Natten over.

Velkommen Morgenrøde
af nye Tusindaar!
Velkommen Haab, som gløde,
Velkommen Arm, som slaar;
Velkommen Fortids Skygger,
som er i Toget med!
vel mødt, hver Sjæl, som bygger
i Stilhed Landets Fred!

2. O, lær os, Haakon, Sverre!
at stole paa vort Kald!
og højt vort Mærke bære
til Sejer eller Fald!
Hver har sin Kongetanke,
hver Kvinde og hver Mand,
Gud give, du maa sanke
dem sammen, Fædreland!

3. O, lær os, høje Vidde!
at strække ud vor Favn
og ikke snævert sidde
og se paa eget Gavn!
O, lær os, aabne Fjorde!
at tænke sent paa Havn
og ikke vende Roret,
om Vinden staar i Stavn!

4. Saa kommer der en Time,
da Bølgerne blir smaa,
mens Klokker sagte kime,
og Natten falder paa; —
vil da enhver mig glemme
og krones ej min Dyst,
jeg ved, du vil mig gemme,
o Norge! ved dit Bryst.

5. Har kun dit Moderøje
paa Rejsen været med,
saa vil jeg gerne døje,
at sporløst bli'r mit Fjed.
Lad usmykt Gravhøj lukke
sig over mine Ben!
jeg ved, min Daad skal dukke
fornyet frem igen.

Nordahl Rolfsen (f. 1848).

123

Mel. af Henrik Rung (1807—1871).

Yderst imod Norden lyser en Ø
klart gennem Isslag og Taage.
Der ved en Bjærgild, som aldrig kan dø,
Oldtidens Billeder vaage; —
derfra gaar Sagnet vidt over Sjø
som en Maage.

2. Op til sælsomme Ejland drog
først vore herlige Fædre.
Med sig fra Norge de Højsædet tog
for at oprejse det bedre.
Norrøna Maal de i ensomme Krog
skulde hædre.

3. Medens det synkende Nordens Magt
deltes og maatte forsage,
blev der paa Island bevaret og lagt
Livssæd for kommende Dage.
Der nu et Tegn paa Stammernes Pagt
staar tilbage.

Andreas Munch (1811—1884).

124

Mel. af Vald. Schiøtt (f. 1826).

O fagert er vort Fædreland
i Sommerdage lange,
naar Krattet løves, Hjorden gaar
med Leg i grønne Vange,

og Dagen letter sine Bryn,
de blaa, mod Lys fra oven,
og Tunet glitrer, Engen gror.
og Sol forgylder Voven.

2. Og stolt er vore Fædres Land
med snebedækte Tinder
i Vinterkvæld, naar gyldne Lad
det om sin Pande binder.
Naar Stjernes Pragt paa spejlblank Is
nedfunkles i sin Vælde,
og Alfers Ridt paa islagt Sø
genlyder mellem Fjælde.

3. Du Land, som favner Fædres Ben
i Dale, lune, trygge,
og elsker Livets Spirer frem
i Kæmpehøjens Skygge.
Gud signe dig, vort Fødeland,
og om din Fremtid værne,
saa længe Jorden har en Blomst,
og Himlen har en Stjerne.

Jon. Thoroddson (1819—1868).

125

Mel. af Fr. Pacius (1809—1891).

Vårt land, vårt land, vårt fosterland!
ljud högt, o dyra ord!
Ej lyfts en höjd mod himlens rand,
ej sänks en dal, ej sköljs en strand
mer älskad än vår bygd i nord,
än våra fäders jord.

2. Vårt land är fattigt, skall så bli
för den, som guld begär.
En främling far oss stolt förbi;
men detta landet älska vi;
för oss med moar, fjäll och skär,
et guldland dock det är.

3. Vi älska våra strömmers brus
och våra bäckars språng,
den mörka skogens dystra sus,
vår stjärnenatt, vårt sommerljus,
allt, allt hvad här som syn, som sång
våra hjärta rört en gång.

4. Här striddes våra fäders strid
med tanke, svärd och plog;
här, här, i klar som mulen tid,
med lycka hård, med lycka blid
det finska folkets hjärta slog,
här bars, hvad det fördrog.

5. Hvem täljde väl de striders tal,
som detta folk bestod,
då kriget röt från dal till dal,
då frosten kom med hungerns kval,
hvem mätte allt dess spillda blod
och allt dess tålamod?

6. Och det var här, det blodet flöt,
ja här för oss det var,
och det var här sin fröjd det njöt,
och det var här sin suck det göt,
det folk, som våra bördor bar
långt före våra dar.

7. Här är oss ljuft, här är oss godt,
här är oss allt beskärdt;
har ödet kastar än vår lott,
ett land, ett fosterland vi fått.
Hvad finns på jorden mera värdt
att hållas dyrt och kärt?

8. Och här och här är detta land,
vårt öga ser det här;
vi kunni sträcka ut vår hand
och visa gladt på sjö och strand
och säga: »se det landet där,
vårt fosterland det är!«

9. Och fördes vi att bo i glans
bland guldmoln i det blå,
och blef vårt lif en stjärnedans,
där tår ej göts, där suck ej fanns,
till detta arma land ändå
vår längtan skulle stå.

10. O land, du tusen sjöars land,
där sång och trohet byggt,
där lifvets haf oss gett en strand,
vår forntids land, vår framtids land,
var för din fattigdom ej skyggt,
var fritt, var gladt, var tryggt!

11. Din blomning, sluten än i knopp,
skall mogna ur sitt tvång;
se, ur vår kärlek skall gå opp
ditt ljus, din glans, din fröjd, ditt hopp,
och högre klinga skall en gång
vår fosterländska sång.

J. L. Runeberg (1804—1877).

126

Mel. af F. Pacius (1809—1891).

Hör, hur härlig sången skallar
mellan Väinös runohallar:
det är Suomis sång.
Hör de höga furor susa,
hör de djupa strömma brusa:
det är Suomis sång.

2. Se i natten högt vid polen
strålar klar midsommarsolen:
det är Suomis sång.
Åskans dån från himlens båga,
vinterns vilda norrskens låga:
det är Suomis sång.

3. Och de väna, blyga dalar,
där en bäck bland blomstren talar:
det är Suomis sång.
Trastens slag i sena kvällan,
ekos suck ur gråa hällen:
det är Suomis sång.

4. Øfverallt en röst oss bjuder,
öfverallt en stämma ljuder,
det är Suomis sång.
Broder ägar du ett hjärta,
i dess ljusning, i dess smärta:
hör blott Suomis sång.

E. v. Quanten (1827—1903).

127

Mel.: Finsk Krigsmarch.

Söner af ett folk, som blödt
på Narvas hed, på Polens sand, på Leipzigs
slätter, Lützens kullar!
än har Finlands kraft ej dött,
än kan med oväns blod ett fält här färgas
rödt.
Bort, bort hvila, rast och fred!
en storm är lös, det ljungar eld, och fältka-
nonens åska rullar.
Framåt, framåt, led vid led!
På tappre män se tappre fäders andar ned.
Adlaste mål
oss lysar på vår bana;
skarpt är vårt stål,
och blöda är vår vana.
Alla, alla käckt framåt!
här är vår sekelgamla frihets sköna stråt.
Lys högt, du segersälla fana,
sliten af stridar se'n en grånad forntids dar,
fram, fram vårt ädla, härjade standar!
än finns en flik med Finlands gamla färger
kvar.

2. Aldrig skall vår fosterjord
af våldets makt ur oförblödda bataljonors
arma ryckas;
aldrig ljuda skall det ord,
att Finlands folk förrådt sin fria bygd i
Nord.
Falla kan den tappre blott,
ej ryggas för en faras hot, ej svika, böjas och
förtryckas.

Falla, sköna krigarlott,
blif vår, se'n för en seger än vi kämpa fått!
Vapen i hand
och käckt vår ovän nära!
Dö för vårt land
är lefva för vår ära.
Rastlöst fram från strid till strid!
ty nu är stunden vår, och nu är skördens tid!
Glesnade leder vittne bära
härligt om mod och bragder, om vårt lands
försvar.
— Fram, fram vårt ädla, trotsiga standar!
omkring dig än din trogna finska vakt du
har.

J. L. Runeberg (1804—1877).

128

Mel.: Finsk Folkevise.

Fjerran han dröjer från grönskande dalar
borte i konungens gyllene salar.
Ack, lilla fågeln, ack, lilla hjärtevän,
kommer du ej snart, kommer du ej snart.

2. Der finnas säckert de fagraste tärnor
glömmer du mig for de strålande stjernor.
Ack, lill fågeln, ack, lilla hjärtevän,
kommer du ej snart, kommer du ej snart.

3. Kom, kom tillbaka till grönskande dalen
annans förgår jag af tärande qvalen.
Ack, lill fågeln, ack, lilla hjärtevän,
kommer du ej snart, kommer du ej snart.

129

Mel. af A. P. Berggreen.

Op al den Ting, som Gud har gjort,
hans Herlighed at prise!
Det mindste, han har skabt, er stort
og kan hans Magt bevise.

2. Gik alle Konger frem paa Rad,
i deres Magt og Vælde,
de mægted ej det mindste Blad
at sætte paa en Nælde.

3. Det mindste Græs jeg undrer paa
i Skove og i Dale,
hvor skulde jeg den Visdom faa
om det kun ret at tale!

4. Hvad skal jeg sige, naar jeg ser,
at alle Skove vrimle,
de mange Fuglesving, der sker
op under Herrens Himle!

5. Hvad skal jeg sige, naar jeg gaar
blandt Blomsterne i Enge,
naar Fuglesangen sammenslaar
som tusind Harpestrænge!

6. Hvad skal jeg sige, naar mit Sind
i Havets dybe Grunde
kun dog saa lidt kan kigge ind
og ser saa mange Munde!

7. Hvad skal jeg sige, naar jeg ser,
hvor Stjerneflokken blinker,
hvor mildt enhver imod mig ler
og op til Himlen vinker!

8. Hvad skal jeg sige, naar jeg op
til Gud i Aanden farer
og ser den store Kæmpetrop
af blide Engleskarer!

9. Hvad skal jeg sige? — Mine Ord
vil ikke meget sige:
O Gud, hvor er din Visdom stor,
din Godhed, Kraft og Rige!

10. Op, stemmer alle Folk paa Jord
med Frydetoner sammen:
Halleluja! vor Gud er stor!
og Himlen svare: Amen!

Hans Adolf Brorson (1694—1764).

130

Mel.: Efter en gl. Folkevise af H. Rung.

Abraham sad i Mamre Lund,
han var en Hyrdekonning,
salvet af Gud med egen Mund;
og Sara hed hans Dronning.

2. Rig paa Kameler, Køer og Faar,
det var den Drot med Ære,
gammel derhos, snart hundred Aar —
og hvis skal det saa være?

3. Gud havde sagt: »Jeg sandelig
vil i din Æt velsigne
Menneskens Køn paa Jorderig!«
og Løgn kan ej ham ligne.

4. Abraham sukked dog i Løn:
»Til Graven brat vi stunder;
føder mig Sara nu en Søn,
det er et stort Vidunder!« —

5. Dagen var hed, men Herrens Ven
sad svalt i Egeskygge;
hisset da kom tre Vandringsmænd
at ønske ham til Lykke.

6. Gæstmild er og den Hyrdedrot,
vil Rejsen dem forsøde,
byder dem til sit grønne Slot
at hvile sig af Møde.

7. Herren det var med Engle to,
de lod sig det behage
Hyrden at gæste, som var tro,
og Jordens Brød at smage.

8. Herren da siger til sin Ven,
alt som han bryder Brødet:
»Naar om et Aar vi ses igen,
har Sara Søn paa Skødet!«

9. Sara, hun stod bag Dør og lo,
saa faldt det hende fremmed;
Abraham tog det Ord med Tro,
hans Haab ham ej beskæmmed.

10. Ordet udgik af Kongens Mund,
som haver alt at raade —
Abraham sad i Mamre Lund
med Sønnen af Guds Naade.

N. F. S. Grundtvig.

131

Mel. af L. M. Lindemann.

Som Ørnen sidder paa højen Hald
og fylder med Rov sin Rede,
saa Esav troned paa Sejers-Bjærg,
han var ikke god at bede.

2. Som Lammet hviler i Engens Skød,
hvor rislende Bækken rinder,
saa hviled Jakob ved Jaboks Bred,
omblaaned af bly Kærminder!

3. I tyve Aar var han udenlands,
han længtes nu efter Hjemmet,
og Hjemmet efter saa lang en Tid,
det er baade kendt og fremmed.

4. Det Bud han skikked til Esau
med Bøn om hans Gunst og Naade,
igen var kommet med kort Besked,
som var ham kun slet til Maade.

5. »Din Broder sadled sin høje Hest,
ham følger saa favr en Skare,
ham følger fire Gange hundred Mand.«
Hvo tør vel for Skytten svare!

6. Da sukked Jakob: »Min Faders Gud!
Hvad kan jeg mer forlange?
Jeg gik fra Hjemmet kun med en Stav,
og Drot er jeg nu for mange!

7. Højlovet være din Miskundhed!
Dit Ord er som Guld, det rene;
men ej jeg havde saa bange Kaar
den Tid, da jeg var alene!

8. Saa frels mig, Herre! af Broders Haand,
som spænder den stærke Bue,
urørt som Barnet i Moders Skød!
Mit Hjerte, det maa vel grue.«

9. Det var en dejlig Sommernat,
han vidste knap, hvad han gjorde,
han brødes længe med Himlens Helt,
forunderligt, hvor han turde!

10. »Nu blegne Stjerner, det gryr ad Dag,«
saa mæled den stærke Kæmpe,
»nu slip mig, Hyrde, nu er det nok,
dit flammende Mod du dæmpe!«

11. »Jeg dig ej slipper,« var Jakobs Svar,
»før kraftig du mig velsigner!« —
»Velan! dit Navn være Israel!
Guds Fyrster i Kamp du ligner.«

12. Saa endtes Kampen, og Sol opgik
for Himmel og Jord at straale,
men halt var Hyrden, i Dysten haard
af Led gik hans Hofteskaale!

13. Paa Gangeren stolt under gylden Hjælm,
i Spidsen af Kæmper ranke,
i Solskin straalende, Esau
sig nærmed med blodig Tanke.

14. Syv Gange bukked sig Jakob dybt
for Broderen tvillingbaaren,
det røre maatte selv Staal og Sten,
af Øjet udpresse Taaren!

15. Da sprang af Hesten den Bjærgedrot
og løb mod den lamme Hyrde
og hængte hulkende om hans Hals,
som han havde tænkt at myrde!

16. Hvo sig fortrøster paa Himlens Gud,
ham skal ingen Fare skrække,
for alles Hjærter staa i Guds Haand,
han leder dem som Vandbække.

N. F. S. Grundtvig.

132

Mel. af Nutzhorn (f. 1833).

Kong Farao var en ugudelig Krop,
han sagde: »Det varer for længe
med Svøben at slide Ebræerne op,
smid ud deres nyfødte Drenge!
Ja, smid dem i Nilen, trods Kællingesnak.
saa faar vi dog endelig Has paa det Rak.«
Det skulde han sige saa sagte,
man ved ikke, hvad man kan magte.

2. Der fødtes nu Amram Leviter en Søn,
for favr til at fare saa ilde;
hans Moder ham fostred tolv Uger i Løn,
men turde ej mer, hvad hun vilde;
i Arken af Rør og i Vuggen af Siv
han maatte paa Floden nu friste sit Liv.
Den Herre, som bor i det høje,
dog ogsaa paa Dybet har Øje.

3. Kong Faraos Datter var bedre end han,
hun havde dog Hjerte i Livet,

hun kom som en Dronning alt efter sin
Stand
og saa, hvad sig rørte i Sivet,
hun sukked, hun saa i den kølige Seng
med blødende Hjærte den grædende Dreng.
Selv midt i Ægypten man finder
til Lykke dog Hjærte hos Kvinder!

4. En Søster af Drengen paa Timen sprang
til,
hun stod der paa Lur for det samme:
»Befaler Prinsessen, straks bringe jeg vil
den lille Ebræer en Amme.«
Og knap hendes Højhed fik Jaet udsagt,
før Pigen var borte og Moderen bragt.
Naar Mænd er som Dyrene vilde,
til Lykke er Kvinderne snilde!

5. Saa slumped den Moses til højbaarnes
Kaar,
der skulde som Konge befale,
saa vokste han op i Kong Faraos Gaard,
som skulde Tyrannen betale!
Ebræernes Høvding blev ikke omsonst
oplært i Ægypternes Vidskab og Kunst.
Vil nogen Guds Forsætter hemme,
han nødes til selv dem at fremme.

Grundtvig.

133

Mel. af L. M. Lindemann.

Det var saa stille ved Midjenat,
ej rørte sig Blad for Vinden;
i Tabernaklet Guds Lampe mat
oplyste dog alt forinden.

Der Samuel laa, en dejlig Dreng,
og slumred sødt i sin lille Seng;
saa lydhør var han i lette Blund
som Fugl i Lund.

2. Alt som i Vindfang en Harpestreng
det lød fra Kerubimen,
der kaldtes klart paa den lille Dreng,
han hørte det og paa Timen,
og ud af Sengen han sprang dernæst,
han tænkte, det var den gamle Præst,
og for ham stedtes den lille ind
alt som en Vind.

3. Den gamle Eli var svag og blid,
ja meget for blid desværre
mod Sønner sine, hvis Niddingsid
afskyelig fandt Vorherre,
han Øjnene gned og sagde: »Nej
jeg blunded, Sønlille, jeg kaldte ej,
end gol ej Hanen, saa vidt jeg ved,
læg dig kun ned!«

4. Den lille gjorde, alt som han bød,
og lukked med Flid sit Øje;
men snart det atter for Øret lød,
han hørte sit Navn fuldt nøje;
og ud af Sengen han sprang dernæst,
han tænkte, det var den gamle Præst,
og for ham stedtes den lille ind
alt som en Vind.

5. Den gamle Eli sin Pande gned,
var ikke af de letnemme,
og aldrig, siden han blev saa fed,
han lytted til Herrens Stemme,

thi svared han søvnig: »Hvad er der fat!
det er en farlig urolig Nat,
pas godt paa Lampen, den gaar ej ud!
Sov saa med Gud!«

6. Lidt bange saa sig den lille om,
end stadig Gudslampen brændte,
den lille laa i Guds Helligdom,
Guds Røst dog endnu ej kendte.
Han laa og lytted og hørte grant,
hans Navn blev nævnet, det var ej Tant;
for Eli stedtes han atter ind
alt som en Vind.

7. Den gamle Eli sit Hoved brød
og fandt det dog ud omsider.
I Tabernaklet og fordum lød
Guds Stemme ved Nattetider.
Han sagde: »Det har en egen Klang,
og hører du Røsten endnu en Gang,
da svar: »Jeg hører, til Tjener din
tal, Herre min!«

8. Da Røsten kaldte, og Svaret lød,
og Herren sig lod til Syne,
han sagde: »Jeg raader for Liv og Død,
og tordne jeg kan og lyne.
Jeg taler et Ord — som Torden skal
det runge i Hytte og saa i Hal,
det Ord jeg taler mod Elis Hus:
synk du i Grus!

9. Ja Elis Sønner drev med mig Spot,
de turde mit Ord forkaste,

min gamle Tjener det vidste godt,
men nænned dem ej at laste.
Den Synd med Offer afsones ej,
til Afgrund sikker gaar Frækheds Vej;
i Øret runge som Himlens Dom
skal Sagn derom.«

10. Den lille stod op i Morgengry,
oplyst ved Nattens Ordskifte;
for Elis Ansigt han var vel sky,
men maatte dog Sandhed skrifte.
Den gamle, han hørte paa Ordet spag
og svared, »Det er jo en afgjort Sag,
jeg bøjer mig for vor Herres Ord,
hans Magt er stor!«

11. Som Natten spaaed, en Dommedag
oprandt over Elis Sønner,
med Herrens Ark gik de frækt i Slag
og stoled paa falske Bønner;
den gamle med Sorg i Grav nedfor,
da for hans Øren fik Lyd de Ord:
»Filisterne dine Sønner slog,
Guds Ark de tog!«

12. Som Lampen skinned ved Nattetid
i Kerubimens Skygge,
saa med den lille en Stjerne blid
opgik til Gudsfolkets Lykke.
I Samuels Dage paa ny Guds Ark
blev funden i Josvas Hvedemark,
fra Seerlæben, i Ord som Lyn,
for Sagn gik Syn.

Grundtvig.

134

Mel. af I. P. E. Hartmann.

Mellem Brødre kaldt den lille
og derhjemme yngst af Aar,
vandrede i Vang jeg stille,
vogtede min Faders Faar.

2. Pønsende jeg gik og snitted,
fingernem med Lyst til Sang,
paa en Strengeleg jeg hitted:
Harpe sær med Orgelklang.

3. Til min Herre i det høje
hvem mon haver det fortalt?
skjult er intet for hans Øje,
og hans Øre mærker alt.

4. Engelen, som han udsendte,
tog mig fra min Faders Faar,
salved mig til stort at vente:
Kroneguld i Kongens Gaard.

5. Var de smukke, var de høje,
Brødrene til Pogen kræng,
Naade fandt dog for Guds Øje
kun den lille Hyrdedreng.

6. Siden voved jeg at møde
Jætten baade lang og bred;
han ved sine Guder døde,
banded mig i Helved ned.

7. Sværdet af hans egen Skede
trak jeg dog og fældte ham,
Livet mistede den lede,
Israel afstrøg sin Skam.

Grundtvig.

135

Mel. af H. Nutzhorn.

Ved Babylons Floder
vi sørgende sad
og græd for vor Moder,
den hellige Stad,
lod Harperne hænge
med springende Strenge
i Pilenes Top.

2. Da maned for Sange
os Kæmper med Flid,
som tog os til Fange
og førte os hid,
med Gammen og Glæde
de bad os at kvæde
Jerusalems Sang!

3. O, kunde jeg glemme,
Jerusalem, dig,
min højre sig glemme,
henvisne paa mig!
Og, mens jeg dig mindes,
o Zion, der findes
kun Sorg i min Sang!

4. Ja, hvad skal jeg kvæde
og komme i Hu!
Min højeste Glæde,
o Zion, er du!
Vil andet jeg sjunge,
da vokser min Tunge
til Ganen mig fast!

Grundtvig.

136

Mel. af A. P. Berggren.

Velkommen igen, Guds Engle smaa
fra høje Himmelsale,
med dejlige Solskins Klæder paa,
i Jordens Skyggedale;
trods klingrende Frost godt Aar I spaa
for Fugl og Sæd i Dvale!

2. Velmødt under Sky paa Kirkesti,
paa Sne ved Midnatstide!
Udbære vor Jul ej nænner I,
derpaa tør vi nok lide;
og ganger dog ej vor Dør forbi,
os volder ej den Kvide!

3. Med venlige Øjne himmelblaa,
i Vugger og i Senge,
vi Puslinger har i hver en Vraa,
som Blomster gro i Enge;
og synger for dem som Lærker slaa,
som hørt de har ej længe!

4. Saa drømme de sødt om Betlehem,
og er det end forblommet,
de drømme dog sandt om Barnets Hjem,
som laa i Krybberummet,
de drømme, de lege Jul med dem,
hvis Sang de har fornummet.

5. Da vaagne de mildt i Morgengry
og tælle mer ej Timer,
da høre vi Julesang paa ny,
som sig med Hjertet rimer,

da klinger det sødt i højen Sky,
naar Juleklokken kimer!

6. Da vandre Guds Engle op og ned
paa Salmens Tonestige,
da byder vor Herre selv Guds Fred
til dem, den efterhige,
da aabner sig Himlens Borgeled,
da kommer ret Guds Rige!

Grundtvig.

137

Mel. af C. Balle (f. 1806 d. 1855).

Det kimer nu til Julefest,
det kimer for den høje Gæst,
som steg til lave Hytter ned
med Nytaarsgaver, Fryd og Fred.

2. O kommer med til Davids By,
hvor Engle sjunge under Sky;
og ganger med paa Marken ud,
hvor Hyrder høre nyt fra Gud!

3. Og lad os gaa med stille Sind
som Hyrderne til Barnet ind,
med Glædestaarer takke Gud
for Miskundhed og Naadebud! —

4. O Jesus, Verden vid og lang
til Vugge var dig dog for trang,
for ringe om med Guld tilredt
og perlestukken, silkebredt.

5. Men Verdens Ære, Magt og Guld
for dig er ikkun Støv og Muld;
i Krybben lagt, i Klude svøbt,
et himmelsk Liv du mig har købt.

6. Velan min Sjæl, saa vær nu glad,
og hold din Jul i Davids Stad,
ja, pris din Gud i allen Stund
med liflig Sang af Hjertens Grund!

7. Ja, sjunge hver, som sjunge kan!
nu tændtes Lys i Skyggers Land,
og ret som Midnatshanen gol,
blev Jakobs Stjerne til en Sol.

8. Nu kom han, Patriarkers Haab,
med Flammeord og Himmeldaab;
og Barnet tyder nu i Vang,
hvad David dunkelt saa og sang.

9. Kom, Jesus, vær vor Hytte-Gæst,
hold selv i os din Julefest,
da skal med Davidsharpens Klang
dig takke højt vor Jubelsang!

Grundtvig efter Luther.

138

Gl. Folkemelodi.

Et Barn er født i Betlehem
Betlehem,
thi glæder sig Jerusalem.
Halleluja, halleluja!

2. En fattig Jomfru sad i Løn,
sad i Løn,
og fødte Himlens Kongesøn.
Halleluja, halleluja!

3. Han lagdes i et Krybberum,
Krybberum
Guds Engle sang med Fryd derom.
Halleluja, halleluja!

4. Og Østens vise ofred der,
ofred der
Guld, Røgelse og Myrra skær.
Halleluja, halleluja!

5. Forvunden er nu al vor Nød,
al vor Nød,
os er i Dag en Frelser fød.
Halleluja, halleluja!

6. Guds kære Børn vi blev paa ny,
blev paa ny,
skal holde Jul i Himmelby.
Halleluja, halleluja!

7. Paa Stjernetæpper lyseblaa,
lyseblaa,
skal glade vi til Kirke gaa.
Halleluja, halleluja!

8. Guds Engle der os lære brat,
lære brat,
at synge som de sang i Nat.
Halleluja, halleluja!

9. Da vorde Engle vi som de,
vi som de,
Guds milde Ansigt skal vi se.
Halleluja, halleluja!

10. Ham være Pris til evig Tid,
evig Tid,
for Frelser bold og Broder blid!
Halleluja, halleluja!

Gl. latinsk Salme.

139

Mel. af C. E. F. Weyse.

Julen har bragt velsignet Bud,
nu glædes gamle og unge,
hvad Englene sang i Verden ud,
nu alle Smaabørn skal sjunge;
Grenen fra Livets Træ staar skønt
med Lys som Fugle paa Kviste,
det Barn, som sig glæder fromt og kønt,
skal aldrig den Glæde miste.

2. Glæden er Jordens Gæst i Dag
med Himmelkongen den lille,
du fattige Spurv flyv ned fra Tag
med Duen til Julegilde!
Dans lille Barn, paa Moders Skød,
en dejlig Dag er oprunden,
i Dag blev vor kære Frelser fød,
og Paradisvejen funden.

3. Frelseren selv var Barn som vi,
i Dag han laa i sin Vugge,

den Have Guds Engle flyve i,
vil Jesus for os oplukke;
Himmerigs Konge blandt os bor,
han Juleglæden os bringer
han favner hver Barnesjæl paa Jord
og lover os Englevinger!

B. S. Ingemann.

140

Gl. tysk Melodi.

Glade Jul, dejlige Jul,
Engle dale ned i Skjul!
Hid de flyve med Paradis-Grønt,
hvor de se, hvad for Gud er kønt,
lønlig iblandt os de gaa.

2. Julefryd, evige Fryd,
hellig Sang med himmelsk Lyd!
Det er Englene, Hyrderne saa,
dengang Herren i Krybben laa,
evig er Englenes Sang.

3. Fred paa Jord, Fryd paa Jord,
Jesusbarnet blandt os bor!
Engle sjunge om Barnet saa smukt,
han har Himmerigs Dør oplukt,
salig er Englenes Sang.

4. Salig Fred, himmelsk Fred
toner Julenat herned!
Engle bringe til store og smaa
Bud om ham som i Krybben laa;
Fryd dig, hver Sjæl, han har frelst!

Ingemann.

141

Mel. af I. P. E. Hartmann.

Julebudet til dem, der bygge,
her i Mørket og Dødens Skygge,
det er det Lys, som, aldrig slukt,
jager det stigende Mulm paa Flugt,
aabner Udsigten fra det lave,
trøster mildelig mellem Grave.

2. Julebudet i Vinterens Vaande,
det er Gudfaders varme Aande,
Menneskefaldet til Frelse vendt,
Menneskets Adel paa ny erkendt,
Hjærtets Ret til at kæmpe og vinde
evig slaaet fast trods hver en Fjende.

3. Julebud under Storm og Torden
melder og giver Fred paa Jorden,
Fred til at stride vor Strid med Mod
Fred til at vente paa Enden god,
højt under Medbør og dybt i Sorgen,
Fred for baade i Gaar og i Morgen.

4. Julebudet til dem, der græde,
det er Vældet til evig Glæde.
Glæd dig da kun, hver Menneskesjæl,
stinger end Ormen endnu din Hæl!
Favn kun strøstig, hvad Gud har givet,
løft dit Hoved og tak for Livet.

J. C. Hostrup (1818—1892).

142

Mel. af A. P. Berggreen.

Julen har Englelyd,
vi med Fryd
os barnlig paa Gud Fader
forlader.
Vi var i Nød saa længe,
dog hørte han vor Bøn,
han ved, hvortil vi trænge,
vor Frelser blev Guds Søn;
thi vil vi alle sjunge
med Hjærte og med Tunge
et: Ære være Gud
for sit Julebud!

2. Ret i en salig Tid
kom han hid;
til levende og døde
genløde
de Ord, der for saa vide
til alle Tider hen
om ham, som tog vor Kvide
og gav os Fryd igen;
gik ned for os i Døden
som Sol i Aftenrøden,
og stod i Morgengry
op for os paa ny!

3. Sorg er til Glæde vendt,
Klagen endt;
vor Glæde skal hver Tunge
udsjunge.
Syng med Guds Engleskare
paa Jesu Fødselsdag

om Fred i Sjælefare,
Gud Faders Velbehag,
som vil al Sorgen vende
til Glæde uden Ende,
bær os paa Børnevis
ind i Paradis!

Grundtvig (gl. lat. Salme).

143

Mel. af H. Rung.

Kimer, I Klokker, ja, kimer før Dag i det dunkle!
Tindrer, I Stjerner, som Englenes Øjne kan funkle;
Fred kom til Jord,
Himmelens Fred med Guds Ord,
Æren er Guds i det høje!

2. Julen er kommen med Solhverv for Hjærterne bange,
Jul, med Gudsbarnet i Svøb, under Englenes Sange,
kommer fra Gud,
bringer os Glædskabens Bud!
Æren er Guds i det høje!

3. Synger og danser og klapper i eders Smaahænder,
Menneskebørnene alle til Jorderigs Ender!
Født er i Dag
Barnet til Guds Velbehag!
Æren er Guds i det høje!

Grundtvig.

144

Gl. dansk Melodi.

Dejlig er den Himmel blaa,
Lyst det er at se derpaa,
hvor de gyldne Stjerner blinke,
hvor de smile, hvor de vinke
os fra Jorden op til sig!

2. Det var midt i Julenat,
hver en Stjerne glimted mat,
men med eet der blev at skue
een saa klar paa Himlens Bue,
som en lille Stjernesol.

3. Naar den Stjerne lys og blid
sig lod se ved Midnatstid,
var det Sagn fra gamle Dage,
at en Konge uden Mage
skulde fødes paa vor Jord.

4. Vise Mænd fra Østerland
drog i Verden ud paa Stand,
for den Konge at oplede,
for den Konge at tilbede,
som var født i samme Stund.

5. De ham fandt i Davids Hjem,
de ham fandt i Betlehem,
uden Spir og Kongetrone;
der kun sad en fattig Kone,
vugged Barnet i sit Skød.

6. Stjernen ledte vise Mænd
til vor Herre Kristus hen;

vi har og en Ledestjerne,
og naar vi den følge gerne,
komme vi til Jesus Krist.

7. Denne Stjerne lys og mild,
som kan aldrig lede vild,
er hans Guddomsord det klare,
som han lod os aabenbare
til at lyse for vor Fod.

Grundtvig.

145

Dansk Folkemelodi.

Lovet være du, Jesus Krist,
at du Menneske vorden est,
født af en Jomfru ren og skær,
gladelig hilst af Himlens Hær!
O Gud ske Lov!

2. Du, Gud Faders enbaarne Søn,
Mand i Lys, men dog Gud i Løn,
underlig klædt i Kød og Blod,
kom paa vor Brøst at raade Bod.
O Gud ske Lov!

3. Verden gaar i dit Ledebaand,
dig dog svøber en Kvindes Haand,
du, som har skabt og styrer alt,
blev dog paa Skød Barnlille kaldt.
O Gud ske Lov!

4. Himlens Lys kom i dig til Jord,
skinner til ny Oplysning stor,

godt kan vi nu ved Nattetid
kende som Børn vor Fader blid.
O Gud ske Lov!

5. Fattig kom du til Jorden ned,
adlede Armod og Usselhed,
fattig du gjorde dig med Flid,
rige blev vi til evig Tid.
O Gud ske Lov!

6. Konning er du blandt Konger bedst,
Aanders Konge blev Støvets Gæst,
fører os op fra Skyggedal
hjem til sin lyse Kongesal.
O Gud ske Lov!

Tysk Julesang ved Grundtvig.

146

Mel. af J. P. A. Schulz (1747—1800).

Her komme, Jesus, dine smaa,
til dig i Betlehem at gaa;
oplys enhver i Sjæl og Sind,
at finde Vejen til dig ind!

2. Vi løbe dig med Sang imod
og kysse Støvet for din Fod;
O salig Stund, o klare Nat,
da du blev født, vor Sjæleskat!

3. Velkommen fra din Himmelsal
til denne Verdens Skyggedal,
hvor man dig intet andet bød
end Stald og Krybbe, Kors og Død!

4. Men, Jesus, ak hvor gaar det til,
at dog saa faa betænke vil
den inderlige Kærlighed,
som drog dig til os arme ned?

5. O, drag os smaa dog til dig hen,
vor søde, fromme Sjæleven,
at hver af os saa inderlig
i Troen maa omfavne dig!

6. Lad Verden ej med al sin Magt
os rokke fra vor Daabes Pagt,
men giv, at al vor Længsel maa
til dig, til dig alene staa.

7. Saa skal det ske, at vi engang
blandt alle Helgens Jubelsang
i Himlens søde Paradis
skal prise dig paa Englevis.

8. Her staa vi nu i Flok og Rad
om dig, vort skønne Hjerteblad;
ak hjælp, at vi og alle maa
i Himlen om din Trone staa!

Hans Adolf Brorson.

147

Mel. af L. M. Lindemann.

Ved Jordans Færgesteder
med Røst som Skyens Døn
i grove Vadmelsklæder
stod Arons yngste Søn!

2. Ham svæved over Isse
Guds Aand i Moders Skød,

med Tidender fuld visse
hans Tordenstemme lød;

3. Han var en Røst i Ørken
omsonst den lød dog ej,
den selv med Kæmpestyrken
beredte Herrens Vej.

4. Da kom en Mand til Floden,
en fattig Kvindes Søn,
den ydmygste paa Kloden,
som Morgenrøden skøn.

5. Han var fra gamle Dage,
Han var fra Englehjem,
kun treti Aar tilbage
dog født i Betlehem.

6. Han var Johannes Frænde
for Gud og Folk paa Jord,
og god han var at kende,
for sandt var hvert hans Ord.

7. Han sagde: »Jeg vil døbes«;
Johannes raabte: »Nej,
det bedre kan behøves,
om du vil døbe mig!«

8. »Derom vi ej skal tale,
men Ret er, hvad jeg vil,
lad mig kun dybest dale,
saa gaar det rigtigt til!«

9. Sig maa vel dybt nedbøje
en Mand med Byrde svar,
og for Guds klare Øje
al Verdens Synd han bar.

10. Den vilde han udsone,
Til Bunds den sank med ham,
det klang fra Ærens Trone:
Tilbeder det »Guds Lam!«

11. Johannes det ej vidste,
at Jesus var Guds Søn,
før han saa Himlen briste
i Kraft af Herrens Bøn.

12. Igennem Skyers Hære
Guds Faderstemme brød:
»Du er min Søn, den kære,
ja, du er evig sød.«

13. Og fra den brustne Bue
til Helten efter Bad
kom Faderens Brevdue
med Fredens Olieblad.

14. Det Blad var til os alle,
men nærmest til de smaa,
som græde, naar de falde,
og le, naar op de staa.

15. Til dem det bringer Duen
ved Barnedaabens Elv,
hvor Engle holde Huen,
og Herren døber selv!

16. O! Gud ske Lov for Daaben
i den enbaarnes Favn!
Nu staar os Himlen aaben
i Jesu Kristi Navn!

Grundtvig.

148

Mel. af I. P. E. Hartmann.

Der sad en Fisker saa tankefuld
og hørte paa Herrens Tale,
saa klang i Øret ej Sølv og Guld,
ej Sangen i Havfrusale;
paa Fiskerkvasen vor Herre sad,
og Folk i Mængde som Blomst og Blad,
de lytted i Land til Ordet.

2. »Nu, Simon!« sagde Gud Faders Ord
da Prædiken hans var ude,
»læg alle Aarer nu fluks om Bord,
dem lystrer jo vel din Skude.
Far ud paa Dybet og drag en Dræt!
Det er paa Tiden, om jeg ser ret,
mig lyster med dig at følge!«

3. »Ja, Læremester!« han svared brat,
»det kunde vi godt behøve,
vi sled forgæves den hele Nat,
dit Ord er og værd en Prøve!«
For Tvivl var Simon slet ikke fri,
men — spejl, du Tvivler, dig smukt deri! —
han gjorde som Herren sagde.

4. Sin Dont han passed, og Vod han trak,
men fandt, det var over Magten,
hans Skude nikked, og Voddet sprak,
saa overhaands stor var Dragten.
Da vinked Simon ad Venner tro,
og Fiskeladning fik Skuder to,
saa færdig de var at synke.

5. Der Simon Fisker det Jærtegn saa,
da Jesus han faldt til Fode

og sagde: »Herre, du fra mig gaa,
jeg er ikke af de gode!
O, laa jeg rolig kun under Muld!
Gud bedre mig, jeg er syndefuld!
Nu falder det mig paa Hjærte!

6. Vor Herre saa til den Synder mildt
og sagde: »Vær kun ej bange!
Jeg vil dig lære herefter snildt
lyslevende Folk at fange.«
»Hvad, vil du, Herre! det er et Ord!«
saa raabte Simon og sprang fra Bord,
fra alt, hvad end sit han kaldte.

7. Saa fulgte Simon vor Herres Kald,
hos Ordet han gik i Skole,
og Folk han fanged i Tusindtal,
de skinne nu klart som Sole.
Og end er ikke paa Jord forbi
det store Menneskefiskeri,
som Herren og Simon grunded.

Grundtvig.

149

Mel. af I. P. E. Hartmann.

En Sædemand gik ud at saa
og strøede rundt med begge Hænder,
for overalt det skulde naa
imellem begge Agerender.

2. Der faldt en Del paa Alfarvej,
hvor ingen Sæd kan fæste Rødder,
hvad Luftens Fugle raned ej,
det traadtes under Hestefødder.

3. Der faldt en Del i Jordlag tyndt,
som Solen alt i Blad forbrændte,
saa Væksten pludselig begyndt
med Visning hovedkulds endte.

4. Der faldt en Del i Tjørnekrat,
kom op, men havde Kaar fuld trange,
thi i sin Vækst blev Straa forsat,
og Aksene blev hartad svange!

5. Men Resten faldt i Vennevold,
i Muldjord god, den favnedybe,
den ypperste gav hundred Fold,
den voveste gav ti og tyve!

7. Den samme Skæbne og Guds Ord
har under alle Himmelegne,
saa mange Slags, som der er Jord,
er der og Hjærter alle Vegne!

Grundtvig.

150

Mel. af I. P. E. Hartmann.

Blomst kan visne, før Sol nedgaar,
udsprungen i Morgenrøden —
Rosenblommen paa tolvte Aar,
Forældrenes Fryd laa for Døden!
Det hændte sig i Kapernaum, hvor Frelseren
dvæled.

2. Kirkeværgen i Herrens Stad,
Jairus, var Pigens Fader,
tit fra Kirke saa hjærteglad
han gik gennem stille Gader.

3. Nu ved Sengen han sad forgrædt,
han kunde det godt fornemme,
Døden var i hvert Aandedræt,
og Jesus var ikke hjemme.

4. Bud da kom der med Il fra Havn,
at Jesus var vendt tilbage.
Op han for da ved Jesu Navn
og fløj som en Fugl saa fage.

5. Paa sit Ansigt for Herrens Fod
Jairus tilbad i Nøden:
»Hjælp i Naade, o Mester god!
min eneste ligger for Døden!«

6. Folkestimlen var tæt og svær,
den brød sig kun lidt om Vaanden;
sent det gik, som til Jordefærd,
mens Pigen, hun opgav Aanden!

7. Snart gik Rygtet fra Mund til Mund —
Ulykker, de spørges saa fage —
Jesus siger dog: »Tro du kun!
med mig skal slet ingen forsage!«

8. Grædekvinder om Baaren stod,
men vist er, hvad Jesus lover.
»Stille!« siger han, »fat kun Mod!
For død er hun ikke, hun sover!«

9. Grædekvinder i Latter brast,
de græd kun for Guld det røde,
Jesus driver dem ud i Hast,
han lider ej levende døde.

10. Jesus griber den kolde Haand,
det lyder: »Sid op, min Pige!«
Brat hun sig rejser med Liv og Aand,
et Rov fra de dødes Rige.

11. Jesus siger: »Giv Pigen Brød
og skænk hende Vin i Bæger!
Liljen da bliver rosenrød,
og Hjertet sig vederkvæger!«

12. Ord der skal af det Jærtegn gaa
ustandset i Verden saa vide,
til af Graven vi selv opstaa
og juble ved Frelserens Side!
Det hændte sig i Kapernaum, hvor Frelseren
dvæled.

Grundtvig.

151

Mel. af A. Kirkegaard.

Hvem er den Drot med Ære,
som drager mod Davids By!
Ham følge Folkehære
med Jubel højt i Sky
Hosianna den Davids Søn!

2. Imod ham Skarer ile
fra Staden med Glædeslyd,
selv Børn paa Armen smile
og hoppe med af Fryd.

3. Hvor Vejen nedad glider
mod Oliebjærgets Fod,

sagtmodig frem han rider
paa et Asen, den Herre god!

4. Kun fattigt er hans Forde,
han har ej Hus og Hjem,
hans første Seng paa Jorde
var en Krybbe i Betlehem.

5. Han som de gyldne Sole
har fæst paa Himlens Blaa,
har maattet laant sin Fole,
det kan jeg knap forstaa.

6. Og dog det er den samme,
Profeter spaaede om,
den Drot af Davids Stamme,
som gæster sin Helligdom.

7. Derfor hver Kind maa gløde,
og Skarer over Vang
ham festlig gaa i Møde
med Sommergrønt og Sang.

8. Hosianna! lydt det klinger,
velsignet i Herrens Navn!
Du Liv for døde bringer
og Bod for alle Savn.

9. Og de, som efterfølge
den Drot i Tjenerdragt,
de kan ej Glæden dølge,
de synge med i Takt:
Hosianna, du Davids Søn!

C. J. Brandt (1817—1889).

152

Mel.: Herre, frels mig, døm min Sag.
(Folkemelodi fra d. 16. Aarh.)

Han staar paa Randen af sin Grav
i Morgen de ham dømme,
den bitre Kalk ham Verden gav,
han om en Stund skal tømme!
Da svulmer Hjærtet i hans Barm,
ej føler han mod Verden Harm,
men Kærlighed til sine.

2. Han deler ud det hvide Brød,
til alle sine kære,
han er jo selv det Livsens Brød,
der vil os evig nære:
»Det er mit Legem, har han sagt,
som gives hen i Dødens Magt,
og brydes her for Eder!«

3. Saa tog han Vinens ædle Saft
i Paaskefestens Bæger,
han er jo selv den Livsens Kraft,
som Hjertets Sorger læger:
»Tag, drik deraf, det er mit Blod,
som øses ud til Syndebod,
gør dette til mit Minde.«

4. Bort svandt de mange Hundred Aar,
men end hans Klokker kime,
end Kalk og Disk paa Bordet staar
til Minde om hin Time;
end med sin Aand han staar os bi,
og trøstig da forkynde vi
hans Død, indtil han kommer.

Fr. Schmidt (1771—1840).

153

Mel.: Jesus dine dybe Vunder.
(Svensk Folkemelodi fra d. 17. Aarh.).

Over Kedron Jesus træder
med frivillig Aand og Mod;
græder, alle Øjne, græder!
græder, om I kunde, Blod!
Se, hvor Bladet nu er vendt,
alle Buer nu er spændt
og paa Jesus ene sigter,
mens ham hele Verden svigter.

2. David engang tung om Hjærte
gik hen over Kedrons Vand,
fuld af Harm, af Graad og Smerte,
flygtig i sit eget Land;
men, o Jesus, maatte du
ikke ængstes mere nu!
Du, som dig til Døden skynder,
bær al Verdens Sorg og Synder!

3. Se, hvor vaandefuld han falder
ned med Bøn udi sin Nød,
trende Gange Gud paakalder
beder, at den bitre Død
og den Kalk maa vige hen,
er dog straks tilfreds igen,
hvad hans Fader kun behager
derimod han gerne tager.

4. Se, hvor han med Døden strider
ængstet i sin Hjerterod,
Sjælekval ham sønderslider
og oprører alt hans Blod!
Græsset, hvor min Jesus laa,
blodig Duggen trilled paa
af hans Aarers Purpurkilde —
ak, hvor led da Jesus ilde!

5. Men, o Blomster, I som kunde
vædes af den Dug saa ren,
i livsalig Stund oprunde
I dog under Oliegren:
Blomsterne i Paradis
bær mod eder ingen Pris,
thi det Blod, som eder farved,
gør, at jeg har Himlen arvet!

Th. Kingo (1634—1703).

154

Gl. tysk Melodi.

Gak under Jesu Kors at staa
hans sidste Ord at agte paa
Fra Korsets Træ hans Naades Røst
skal lyde dig til Liv og Trøst.

2. Han først for sine Fjender bad:
»O kære Fader, dem forlad,
thi hvad de gøre, ved de ej,
saa blinde gaa de Syndens Vej!«

3. O Jesus, bed du og for mig:
Du ser, hvor blind og skrøbelig
jeg er i al min Vej, mit Værk;
men ved din Bøn jeg bliver stærk.

4. Han dernæst til sin Moder saa,
hvor jammerfuld hun monne staa,
som stungen gennem Sjæl og Liv
med Mordersværd og Dræbekniv.

5. En anden Søn han hende gav
til Lindring, Trøst og Støttestav:

»Johannes, tag dig hendes Sag
som Moders an fra denne Dag!«

6. Om jeg, o Jesus, og skal staa
forladt, forhadt med Korset paa,
ja venneløs blandt Rov og Ran,
send et Guds Barn, som ta'er mig an!

7. Den Røver, som sin Synd fortrød
og trøsted sig i Jesu Død,
for hannem brød han Dødens Brod
og gav i Paradis ham Lod.

8. Lad mig og i min sidste Stund
det høre af din egen Mund:
»I Dag du være skal med mig
i Paradis, i Himmerig.«

9. Det fjerde Ord var frygteligt,
og aldrig hørte Himlen sligt:
»Min Gud, min Gud, hvi haver du
i denne Nød forladt mig nu!«

10. For min Skyld blev du saa forladt
og af Guds Vrede tagen fat,
at aldrig jeg forlades skal
i Dødens grumme, dybe Dal.

11. »Jeg tørster«, sagde han og fik
af Eddike saa besk en Drik,
O Frelser, mine Synders Maal
du tømte af den bitre Skaal!

12. Da lød hans Ord: »Det er fuldbragt!«
et bedre Ord blev aldrig sagt.
Nu staar mig aaben Himlens Port,
for mig har Jesus Fyldest gjort.

13. Hans sidste Suk, hans sidste Raab
var fuldt af Livets store Haab,
han sagde: »Fader, i din Haand
befaler jeg min Sjæl og Aand!«

14. Det Ord, det Ord sig trænger ind
udi mit Hjærte, Sjæl og Sind.
Gid det og blive sidste Ord,
jeg tale skal paa denne Jord!

Th. Kingo.

155

Mel. af Hans Leo. Hasler (1564—1612).

O Hoved, højt forhaanet
med blodig Saar og Ve!
O Hoved tornekronet
Til Smerte, Spot og Spe!
O Hoved, som har været
tilbedet idelig,
men nu saa højt vanæret,
vær hilset hjærtelig!

2. Min Jesus, du er saaret
for mine Synder saa,
jeg burde have baaret
den Straf som paa dig laa.
Se hid, her staar jeg arme,
fordømt til Vredens Ris —
dig over mig forbarme,
dit Naadeglimt mig vis!

3. Jeg takker dig af Hjærte,
af ganske Sind og Sjæl,

min Frelser, for din Smerte,
du mente det saa vel!
Lad mig, o Jesu Kriste,
ved Troen holde mig,
naar Øjnene vil briste,
da lad mig dø i dig!

4. Naar jeg herfra skal vige,
da vig du ej fra mig!
Og naar jeg ned skal stige
i Graven, vis mig dig!
Træd frem, saa snart mit Hjærte
er klemt i Dødsens Nød,
forkort min Angst og Smerte
for din den haarde Død!

5. Vær du mit Skjold og Bue,
naar jeg min Afsked ta'er,
lad mig dit Aasyn skue,
som det paa Korset var!
Jeg derved Sejer vinder,
i Troen, som sig bør,
dig til mit Hjærte binder:
Vel den, der saadan dør!

Bernhard af Clairvaux
(fransk Abbed, 1090—1153).

156

Mel. af A. P. Berggreen og H. Rung.

Krist stod op af Døde
i Paaskemorgen røde!
Thi synger lydt og sjæleglad
hans Menighed i allen Stad:
Ære være Gud i det høje!

2. Krist stod op af Døde,
afsonet er vor Brøde!
Thi synger lydt og sjæleglad
hans Menighed i allen Stad:
Ære være Gud i det høje!

3. Krist stod op af Døde,
i Himlen vi ham møde!
Thi synger lydt og sjæleglad
hans Menighed i allen Stad:
Ære være Gud i det høje!

Latinsk Salme ved Grundtvig.

157

Mel.: Et Barn er født i Bethlehem.

Opstanden er den Herre Krist,
Herre Krist,
til alle Slægters Trøst for vist.
Halleluja, halleluja!

2. Paa Graven laa en Kæmpesten,
Kæmpesten,
den vælted bort en Engel ren.
Halleluja, halleluja!

3. Der kom til Graven Kvinder tre,
Kvinder tre,
Guds Engel klart de fik at se.
Halleluja, halleluja!

4. Som Morgenlærkens var hans Røst,
var hans Røst,
og hvert hans Ord en himmelsk Trøst.
Halleluja, halleluja!

5. I Kvinder, som saa bange staa,
bange staa,
i denne Grav vor Frelser laa.
Halleluja, halleluja!

6. Men han stod op i Straaledragt,
Straaledragt,
lyslevende, som han har sagt.
Halleluja, halleluja!

7. Som Solen klar og morgenrød,
morgenrød,
stod Jesus op af Jordens Skød.
Halleluja, halleluja!

8. Som han opstod, skal vi opstaa,
vi opstaa,
og fare til ham i det blaa!
Halleluja, halleluja!

Latinsk Salme.

158

Mel. af Emil Hartmann (1836—1898).

Som Foraarssolen morgenrød,
stod Jesus op af Jordens Skød,
med Liv og Lys tillige!
Derfor, saa længe Verden staar,
nu efter Vinter kommer Vaar
livsalig i Guds Rige!

2. Som Fuglekor i Mark og Lund
lovsynger Vaar i allen Stund
med deres Toner søde,

saa alle Tunger trindt om Land
lovsynge Dødens Overmand
i Paaske Morgenrøde!

3. Som Blomster alle staa i Flor,
Som Skoven grønnes, Kornet gror,
ved Vaarens Kræfter milde,
saa blomstrer alt i Jesu Navn
og bærer Frugt til Folkegavn,
som aarle, saa og silde!

Grundtvig.

159

Mel. af C. E. F. Weyse.

Nu ringer alle Klokker mod Sky,
det kimer i fjerne Riger,
hver Søndagmorgen højt paa ny
stor Glæde mod Himlen stiger.

2. Det toner med Lov og Pris og Bøn
fra Jord mod Paradishaven:
det var en Søndagmorgen skøn,
vor Frelser stod op af Graven!

3. For os han i Gravens Dyb steg ned,
han gik til de dødes Rige;
til Livet med stor Herlighed
han vilde for os opstige.

4. Alverdens Glæde begravet laa,
nu frydes vi alle Dage;
den Glæde, Søndagssolen saa,
den har i Verden ej Mage.

5. Der sad en Engel paa Gravens Sten
blandt Liljer i Urtehaven,
han peged med sin Palmegren,
hvor Jesus stod op af Graven.

6. Og der blev Glæde paa Jorderig,
lig Glæden i Engles Himmel;
Livskongen løfter op med sig
til Livet sin Børnevrimmel.

7. Guds Børn skal holde med Engle Bøn
med Jubel i Paradishaven;
det var en Søndagmorgen skøn
vor Frelser stod op af Graven.

Ingemann.

160

Mel. af A. P. Berggreen.

Naturen holder Pinsefest
i blomstervirket Smykke,
og Lunden, som den kan det bedst,
fortæller om sin Lykke.
Nu Vaarens Vind
har ringet ind
dens Fest i Skovens Kroner;
Guds Aandes Magt
har Livet vakt,
ham prise tusind Toner.

2. Og Hjærtet holder Pinsefest
med Vang og Mark og Skove,
den Helligaand, vor Himmelgæst,
vi hilse nu og love.

Nu vift og vaj,
du grønne Maj,
min Palmegren jeg svinger;
til Kirkeby,
med Sang i Sky,
hans Indtog Højtid bringer.

3. Til Herrens Pris hans Fuglehær
udflagrer med sin Trille;
naar Aanden med Guds Kraft er nær,
kan jeg da tie stille?
Om Jesu Krist,
der lever hist,
mig lægges Ord paa Tunge;
om Livets Vaar,
jeg godt forstaar,
de Fugleflokke sjunge!

4. I trange Svøb var Bladet svøbt,
til Døden overgivet;
med Skyens Vandbad blev det døbt,
da sprang det ud til Livet.
Til Kraft og Haab jeg fik min Daab,
Guds Aand, du var til Stede!
O lad min Tro
med Løvet gro,
bevar dens Sommerglæde!

5. Jeg ser, den grønne Ager staar
opstanden fra de døde,
jeg ved min Frelser Aar for Aar
vil ogsaa mig genføde.
Det gamle Frø
dog maatte dø,
før Marken fik sin Grøde;

thi hjælp mig, du
Guds Aand, min Hu
til Verdens Lyst at døde!

6. Af Haabets friske Maj jeg vil
min Pinse-Løvsal bygge
mod Skylregn og mod Dagens Ild,
med Hvile og med Skygge.
Om Kærlighed
bag Gravens Bred,
med ren og hellig Lue,
om Glæden hist
hos Jesum Krist
mig synger Skovens Due!

Caspar Johannes Boye (1791—1853).

161

Mel. af H. Rung.

I al sin Glans nu straaler Solen,
Livslyset over Naadestolen,
nu kom vor Pinselillietid,
nu har vi Sommer skær og blid,
nu spaar os mer end Englerøst
i Jesu Navn en gylden Høst!

2. I Sommernattens korte Svale
slaar højt Fredskovens Nattergale,
saa alt, hvad Herren kalder sit,
maa slumre sødt og vaagne blidt,
maa drømme sødt om Paradis
og vaagne til vor Herres Pris.

3. Det aander himmelsk over Støvet,
det vifter hjemlig gennem Løvet,

det lufter liflig under Sky
fra Paradis, opladt paa ny,
og yndig risler ved vor Fod
i Engen Bæk af Livets Flod!

4. Det volder alt den Aand, som daler,
det virker alt den Aand, som taler
ej af sig selv, men os til Trøst,
af Kærlighed med Sandheds Røst
i Ordets Navn, som her blev Kød
og for til Himmels hvid og rød!

5. Opvaagner, alle dybe Toner,
til Pris for Menneskets Forsoner!
Forsamles alle Tungemaal,
i Takkesangens Offerskaal!
Istemmer over Herrens Bord
nu Menighedens fulde Kor!

6. I Jesu Navn da Tungen gløder,
hos Hedninger saavel som Jøder;
i Jesunavnets Offerskaal
hensmelter alle Modersmaal;
i Jesu Navn udbryder da
det evige Halleluja!

Grundtvig.

162

Mel. af H. Rung.

Kirkeklokke! ej til Hovedstæder
støbtes du, men til den lille By,
hvor det høres trindt, naar Barnet græder,
og inddysses blidt ved Vuggesang.

2. Mens som Barn paa Landet jeg var
hjemme,
Julemorgen var mit Himmerig,
den du meldte mig med Englestemme,
kimed klart den store Glæde ind.

3. Højere dog stemte dine Toner,
naar de med »den gyldne Sol frembrød«,
kimed: Støv! oprejst er din Forsoner,
stat nu op i Paaske-Morgengry!

4. Lifligt dog det klinger helst om Høsten,
i den stille svale Aftenstund:
»Gennem Jorderig gaar Himmelrøsten;
kalder Sjælen til sin Hvile ind.«

5. Derfor nu, naar Aftenklokken melder:
Solen sank, og Fuglen slumred ind,
da mit Hoved jeg med Blomsten hælder,
nynner sagte mellem Bedeslag:

6. Kirkeklokke! naar til sidst du lyder
for mit Støv, skønt det dig hører ej,
meld da mine kære, saa det fryder:
Han sov hen! som Sol i Høst gaar ned!

Grundtvig

163

Mel. af I. P. E. Hartmann.

[illegible]ds Fred er mer end Englevagt,
den regner aldrig Fjendens Magt,
er lige dyb og lige blid
ved højlys Dag og Midnatstid.

2. Det er den Fred med Liv og Aand,
som Hjærtet finder i Guds Haand,

saa føler det end Dødens Pil,
det værger sig kun med et Smil.

3. Det er den Fred, vor Frelsermand
med Angestsved har bragt i Stand
og da han op til Himmels fo'r,
sig efterlod i Fredens Ord.

4. Det Fredens Ord ved Daabens Bad
den bange Sjæl gør barneglad;
det Fredens Ord hver Herrens Dag
gør rolig midt i Vaabenbrag.

5. Du ved det godt, Guds Menighed!
Det ene tjener til din Fred,
at i dit Hjærte og din Mund
er Troens Ord i allen Stund.

6. Thi da Guds Søn med Freden kom,
det var kun Tro, han spurgte om;
for den, og ej for Verden al,
Guds Naade og Guds Fred er fal.

7. »Guds Fred!« er overalt paa Jord
vor Herres Svar paa Troens Ord,
saa, har vi Tro, da skal med Fred
vi indgaa til Guds Herlighed.

Grundtvig.

164

Mel. af C. Chr. Hofmann.

Den store Mester kommer,
fuldkærlig er hans Id,
han sidder ved Smeltediglen
og lutrer Sølvet med Flid.

2. Det Øjeblik han venter
og agter kærlig paa,
naar klarlig hans eget Billed
vil dybt i Sølvspejlet staa.

3. Den store Mester kommer,
som smelter Sjæl og Sind,
han sidder ved Hjærtegruben,
han ser i Sjælene ind.

4. Og har i Hjærtedybet
sit Billed klart han set,
saa glædes den høje Mester,
saa er hans Gerning alt sket.

B. S. Ingemann.

165

Norsk Folkemelodi.

Jeg saa ham som Barn med det solrige Øje
i Regnbuens Glans paa de hjemlige Høje;
han kyssed min Kind og vi leged med Stjerne,
mens Korset stod skjult mellem Løv i det fjærne.

2. Jeg saa ham som Yngling i Livskraftens Morgen,
da Aanden fløj højt imod Herligheds-Borgen;
han vinked min Sjæl, og jeg glemte det lave,
hans Ild kasted Glans paa Forkrænkelsens Grave.

3. Jeg saa ham som Mand i den modnede Sommer,
da Synderen skjalv for den hellige Dommer,

da Hjærtet slog tungt, og min Isse var sænket,
og Dødstanken strængt havde Livsmodet lænket.

4. Først da jeg fik kende hans salige Naade,
først da løstes Korsets, Forargelsens Gaade,
først da lærte Hjærtet at favne den Byrde,
som han har mig rakt, den forbarmende Hyrde.

5. Først da har jeg sagt ham, hvad før jeg ej vidste,
at han er den første og bliver den sidste;
først da har jeg sagt ham, at ham vil jeg følge
i Liv og paa Dødens den rullende Bølge.

6. Først da har jeg sagt ham, til ham vil jeg ile,
som grædende Barn ved hans Bryst søge Hvile:
hos ham vil jeg mig og min Usselhed skjule,
kun da fri's jeg ud af Fortabelsens Hule.

V. Birkedal[7] (1809—1892).

166

Mel. åf L. M. Lindemann.

Kirken den er et gammelt Hus,
staar, om end Taarnene falde!
Taarne fuldmange sank i Grus,
Klokker end kime og kalde,

kalde paa gammel og paa ung,
mest dog paa Sjælen, træt og tung,
syg for den evige Hvile.

2. Herren vor Gud vist ej bebor
Huse, som Hænder mon bygge,
Arke-Paulunet var paa Jord
kun af hans Tempel en Skygge;
dog sig en Bolig underfuld
bygged han selv af Støv og Muld,
rejste af Gruset i Naade.

3. Vi er Guds Hus og Kirke nu,
bygget af levende Stene,
som under Kors, med ærlig Hu,
Troen og Daaben forene;
var vi paa Jord ej mer end to,
bygge dog vilde han og bo
hos os i hele sin Vælde.

4. Hvor vi end mødes her paa Jord
Frelserens Navn at paakalde,
fluks han med Aand og Livets Ord
kommer med Fred til os alle;
nær som sit Ord i allen Stund,
er han vort Hjerte og vor Mund,
Drot over Tiden og Rummet.

5. Husene dog med Kirkenavn,
bygte til Frelserens Ære,
hvor han de smaa tog tit i Favn,
er os, som Hjemmet, saa kære;
dejlige Ting i dem er sagt,
sluttet har der med os sin Pagt
han, som os Himmerig skænker.

6. Fonten os minder om vor Daab,
Altret om Nadverens Glæde;
hvor skulde før i Tro og Haab
Herren vi følé til Stede,
end hvor der for os prentet staar:
Herren i Dag er som i Gaar,
saa er og Troen og Daaben.

7. Give da Gud, at hvor vi bo,
altid, naar Klokkerne ringe,
Folket forsamles i Jesu Tro
der, hvor det plejed at klinge:
»Verden vel ej, men I mig ser,
alt, hvad jeg siger, se, det sker,
Fred være med eder alle!«

Grundtvig.

167

Mel. af Luther.

Vor Gud han er saa fast en Borg,
han kan os vel bevare,
han er vor Hjælp i al vor Sorg,
vort Værn i al vor Fare;
den gamle Fjende led
er nu for Alvor vred,
stor Magt og Argelist
han samler mod os vist,
ej Jorden har hans Lige.

2. Vor egen Magt, den er kun svag,
let kan os Fjenden fælde,
men en antager sig vor Sag,
omgjordet med Guds Vælde:

Det er den Herre Krist,
og Sejr faar han vist;
der er ej anden Gud,
han drager med os ud,
han Marken skal beholde.

3. Og myldred Djævle frem paa Jord
og os opsluge vilde,
vi frygte dog ej Fare stor,
de deres Trusler spilde;
lad rase Mørkets Drot
med Løgn og Mord og Spot,
han har dog faaet sin Dom,
da Krist til Verden kom,
et Ord ham nu kan fælde.

4. Det Ord de vel skal lade staa,
og dertil Utak have,
thi Herren selv vil med os gaa
alt med sin Aand og Gave;
og tage de vort Liv,
Gods, Ære, Barn og Viv,
lad fare i Guds Navn,
dem bringer det ej Gavn,
Guds Rige vi beholde!

Martin Luther (1483—1546).

168

Mel. af I. C. Gebauer (1808—1884).

Hvo kommer der saa let og glad
med Kinden som en Rose?
Ret som et Barn han bær sig ad,
paa Nakken har han, Gud ved hvad,
tætstoppet i en Pose.

2. Ak, nu der mig et Lys opgaar,
jeg tror, jeg Fyren kender:
træd nærmere, Hr. unge Aar!
jeg haaber, før vi Enden naar,
vi bliver gode Venner.

3. Af Varerne, du har i Gem
i Sækken paa din Nakke,
du intet end maa tage frem!
Bliv ikke vred! Jeg end for dem
mig ydmygst maa betakke.

4. Hvis der er noget rigtig godt,
saa gaar man kun og længes;
og har en Anelse man faa't
om noget slemt, da er det blot
til fælt af Angst at trænges.

5. Men glad og angst, det er jeg dog,
du gaadefulde unge!
det er ej sundt at blive klog,
paa hvad der staar i Fremtids Bog,
og derfor — Tand for Tunge.

6. Og se nu til, du unge Mand,
du drager vel til Minde:
at alt du sætter godt i Stand
i Krig og Fred for dette Land
og os, som bo herinde.

7. Ifald du føre vil som bedst
vort Sværd, vor Pen til Lykke,
da kan du, mens du er vor Gæst
med danske Mænd ved Fredens Fest,
dit Navn et Tempel bygge.

Chr. Winther (1796—1876).

169

Mel. af S. A. E. Hagen (f. 1842).

Skyd frem, Skovmærke frisk og prud,
hæng Pil din uldne Vante ud!
Kom Kukker, Lærke, syng vi har,
alt Foraar sidst i Februar!
Jeg synger med, kukkuk, kvivit!
Kom kære Sol, kom saadan tit!

H. C. Andersen (1805—1875).

170

Mel. af Jørgen Malling (1836—1907).

Hør, hør, hvor det tør!
Det hagler og pibler,
det krabler og kribler
fra Tegl og fra Tag,
vi har Solskin i Dag!
Alle smaa Roser bag Rude
drømme: Vintren er ude,
drømme, drømme, drømme,
at Vintren er ude.

2. Gaa, gaa nu paa Taa!
Det siver og sjasker,
man tripper og trasker
fra Sten til Sten:
Sikke Sko, sikke Ben!
Alle smaa Skomagerdrenge
drømme om Drikkepenge,
drømme, drømme, drømme
om Drikkepenge.

Chr. Richardt.

171

Mel. af J. Malling (1836—1907).

O Vintergæk! det første Bud,
som Vaaren til os sender,
i muntre Breve gaar du ud
og rundt i Byen render,
og rundt i Byen render.

2. Og om man ogsaa narret blev,
det ingenting betyder;
man fandt jo i det lille Brev
et Bud som alle fryder,
et Bud som alle fryder.

3. Er Gækken selv kun fin og skær,
den kommer for at sige,
at snart en mægtig Blomsterhær
vil op af Jorden stige,
og saa skal Vintren vige.

J. Krohn.

172

Mel. af J. Chr. Gebauer (1808—1884).

«Naar kommer Vaaren vel?»

Naar den sortblaa Svale kommer
og bebuder nære Sommer,
naar den kvidrende ta'r Myggen,
der vil tumle sig i Skyggen,
da kommer Vaaren, da
kommer Vaaren!

«Naar kommer Svalen da?»

2. Naar den lille Frø i Kæret
strækker Halsen op i Vejret
og med Tungen slaar paa Trommen:
»Nu er tykke Frømand kommen!«
da kommer Svalen, da
kommer Svalen!

«Naar kommer Frøen da?»

3. Naar den lange Stork er kommen
for at putte Frø i Vommen
og staar med de røde Hoser,
fiskende i brune Moser —
da kommer Frøen, da
kommer Frøen!

«Naar kommer Storken da?»

4. Naar først Sneppen hid er fløjet
og staar over Isen bøjet,
borende sig der et Bæger,
hvoraf den med Vand sig kvæger —
da kommer Storken, da
kommer Storken!

«Naar kommer Sneppen da?»

5. Naar først komme blot de Dage,
at i Odense paa Tage
Stæren bygger højt sin Rede,
hvor Godtfolk ham Plads berede —
da kommer Sneppen, da
kommer Sneppen!

«Naar kommer Stæren da?»

6. Det kan du da nok begribe,
først der komme maa en Vibe!

Først naar Viben som en Blinker,
til Armeen »fremad!« vinker —
da kommer Stæren, da
kommer Stæren!

«Naar kommer Viben da?»

7. Naar først efter Vintertide
Vintergæk af Sneen hvide
rejser sig med sine Blade
og gør alle Hjærter glade —
da kommer Viben, da
kommer Viben!

Carl Bagger (1807—1846).

173

Naar den første Foraarsdag
frydefuld fremgryer,
og for Svalens Vingeslag
Vinterkulden flyer,
Skov og Mark og Bølgeslag
lokker os med Velbehag
Verden sig fornyer!
O, hvor træder vi med Mag!
O, hvor let vort Aandedrag
under Sommerskyer.

2. Skoven i sin Foraarsdragt,
Engene i Grøde,
Fuglesangens milde Magt,
som gør Hjærter bløde!
Havet har til Ro sig lagt,
gennem Ætren glider sagt
Duggens Draaber søde,
Solen gør paa Skyen Jagt,

Lader sine Straalers Pragt
herligt gennem gløde.

3. Eja, hvilken Ære stor
af Guds Naades Straaler!
Hvilken Efterglans vor Jord
af hans Aasyn taaler,
som til alle skabte Kor
over, under, paa vor Jord
Liv og Lod udmaaler.
Skønt de drager deres Spor
fjernere end Syd fra Nord
Nat fra Dagens Straaler.

Morten Borup (ca. 1446—1526)
ved Vilh. Andersen.

174

Mel. af J. Mikkelsen.

Den gamle Vinter rejste
i største Hast mod Nord af Sted,
og Spurvene de gav ham
en lystig Hilsen med.

2. De kvidred og de støjed
og fløj omkring med svær Alarm,
for nu var Sneen smeltet
og Luften blev saa varm.

3. Det skinned over Byen,
nu kom den første Foraarsdag,
med et blev alt forvandlet
ved Vaarens Trylleslag.

4. Og Græsset saas nu atter
og inde bag ved Havens Hæk

skød stille op af Jorden
den første lille Gæk.

5. Ja, hver og en sig glæded
ved Solen og den milde Vind;
men ingen, ingen mere
end Stæren paa sin Pind.

175

Mel. af Gebauer.

Nu vaagner Blomsten af Dvale
og titter af Knoppens Ly;
Smaafugle lystelig sjunge
og svinge sig op mod Sky.

2. Smaafugle lystelig sjunge
og kvidre til Vaarens Pris;
de synge alle det samme,
men hver paa sin egen Vis.

3. De synge alle det samme
og vorde ret aldrig træt;
ej maalte nogen Guds Værker
og blev af Beundring mæt.

4. Ej maalte nogen Guds Værker,
og ingen hans Id forstaar;
men Øjet studser og frydes
ved hver en fornyet Vaar.

5. Men Øjet studser og frydes,
og Hjærtet faar Luft i Sang.
Den Dag, da Vaaren bli'r evig,
den kommer dog nok en Gang.

6. Thi Dagen, da Vaaren bli'r evig,
os loved' vor Frelser jo;
og derfor glade vi sjunge
og fæste til ham vor Tro!

J. C. Gerson (1811—1894).

176

Mel. af I. Chr. Gebauer.

Nu lakker det ad Tiden smaat,
da Jomfru Vaar vil komme;
den Søvn, som hun i Nat har faaet,
er sagtens snarlig omme.
Eja, hvor skønt!
Snart er Løvet grønt,
og Fuglene kvidrer saa kønt.

2. Saa tager hun sit Styrtebad
i Luftens milde Strømme;
lig lette Skyer skilles ad
de mørke Nattedrømme.
Eja, hvor skønt!
Snart er Løvet grønt,
og Fuglene kvidrer saa kønt.

3. Se Solen med et rundt Gesig!
bag efter hende render;
han tror nu ret, det er hans Pligt
at være hendes Tjener.
Eja, hvor skønt!
Snart er Løvet grønt,
og Fuglene kvidrer saa kønt.

4. Og vil hun bruge ham som Spejl,
da er han saa fornøjet,

skønt stundom — det slaar aldrig fejl —
han Taarer faar i Øjet.
Eja, hvor skønt!
Snart er Løvet grønt,
og Fuglene kvidrer saa kønt.

5. Og Gøgen ler til Finkens Slag,
og Storken Halsen bøjer,
og Sommerfuglen for og bag
gør tusind pæne Løjer.
Eja, hvor skønt!
Snart er Løvet grønt,
og Fuglene kvidrer saa kønt.

6. Kaninen morer sig i Krat,
Græshoppen lystig vipper,
mildt Stjernen i den klare Nat
med sine Øjne glipper,
Eja, hvor skønt!
Snart er Løvet grønt,
og Fuglene kvidrer saa kønt.

7. Selv glæder sig, skønt gammelklog,
den blege syge Maane;
Alverdens Hjærter frydes, og
Poeterne de daane.
Eja, hvor skønt!
Snart er Løvet grønt,
og Fuglene kvidrer saa kønt.

Chr. Winther (1796—1876).

177

Mel. af N. W. Gade (1817—1890).

Grøn er Vaarens Hæk,
Kaaben kastes væk,

Jomfruer sig alt paa Volden sole.
Luften saa smuk,
deres Længselssuk
kendes let paa deres Silkekjole.

2. Nu har Viben Æg,
Pilen dygtig Skæg,
og Violen smaat paa Volden pipper.
Gaasen sine smaa
lærer flittig gaa,
Skaden vindigt med sin Hale vipper.

3. Svenden med sin Brud
gaar i Haven ud,
paa de grønne Sko hun synes danse.
Ak, hvor hun er let!
Foden er saa net.
Pogen sælger til dem grønne Kranse.

4. Storken er saa travl
højt paa Bondens Gavl,
og de røde Fødder Næbbet slibe;
Høkren med sin Viv
gaar for Tidsfordriv
med sin sølvbeslagne Merskumspibe.

5. Hulde Piger smaa,
røde, hvide, blaa,
sender deres Blikke rundt som Pile;
og som Krigerflag
i det kælne Slag
Silkebaand fra Liljenakken ile.

6. Aftnen driver paa,
mens de skønne gaa,
bare de dem ikke skal forkøle.

Hvilken yndig Strøm!
Barmen bli'r saa øm,
man mit Hjærte kan paa Vesten føle.

7. I den tavse Nat
som en stor Dukat,
Maanen stænker Guld paa alle Grene.
Ak, de skønne svandt
jo fra hver en Kant!
Det er tungt, man skal gaa hjem alene.

Poul Møller (1794—1838).

178

Mel. af J. Glæser (1835—1891).

Velkommen Lærkelil,
jeg ved ej Strengespil,
saa sødt og rent og jublende saa vide,
som disse Tonedrag,
de glade Klokkeslag,
der ringer Vaaren ind ved Vintertide.

2. Du sværmer ikke vildt,
du kredser ikke snildt,
vil intet Rov i dine Brødres Vrimmel.
Du flagrer ikke om,
men frejdig, frisk og from
du gaar den lige Vej fra Jord til Himmel.

3. Ej svimler du derved,
men daler trøstig ned,
ned til din Græstørv og din lille Mage.
I Højhed som i Fald
du følger tro dit Kald,
og derfor har I vel saa glade Dage.

4. Du Troens rette Fugl,
som bier kun paa Jul,
og kun i Aarets Skumring holder inde,
for saa med Jubelsang,
naar Rug er over Vang,
at varsle højt om Vaarens lune Vinde.

5. Kom lær mig Noder til
det Haabets Strengespil,
som tvinger dig før Gry at være vaagen;
lær mig som du at se
igennem Mulm og Sne
den Pinseglans, der dølger sig bag Taagen.

Chr. Richardt (1831—1892).

179

Mel. af C. M. Bellmann (1740—1795).

Nu er Vintrens Tid forbi,
nu har Bøgen Blade.
Rask af Sted paa Skovens Sti
vandre vi saa glade.
Og som Fuglene saa fri
højt paa Vaaren hilse vi,
hilse vi, hilse vi, hilse vi, hilse vi;
med en smuk Ballade,
det kan aldrig skade.

Først vil vi os trætte gaa,
siden vil vi fore;
kantede med Blomster staa
trindt de grønne Borde.
Skolen tænke vi ej paa,
den for os i Fred kan staa.

den kan staa, den kan staa, den kan staa
vi vil smaa og store,
os i Dag blot more.

180

Mel. af P. Heise.

Blæs Søndenvind, lad Søen høre dig,
smælt Isen fra dens stille Sovekammer!
Lad de nyfødte Bølger boltre sig
og danse tindrende i Solens Flammer!

2. Skin mildt, o Sol, fra lune Marker blaa,
øs over Jorden dine Straalebade!
Lad Blomsten af sin Vintergrav opstaa,
og Skoven smykke sig med unge Blade.

3. Og se, du stiger paa din Vældes Dag,
o Sol, omgivet af din Morgenrøde!
Jeg føler Vind, dit lette Vingeslag
og gynger mig paa dine Vover bløde.

4. Jeg vugger mig paa Foraarsluft saa mild,
i Foraarsluft jeg spreder mine Vinger:
jeg bader mig i Morgensolens Ild
og glødende mig op mod Himlen svinger.

St. St. Blicher (1782—1848).

181

Mel. af J. Torrild (1870—1908).

Naar Vinteren rinder i Grøft og i Grav
og Rugens krøllede Blade
sig ranke i Solen, som spejles i Hav,

jeg griber med Længsel, knap ved jeg deraf,
min Hakke, min Skovl og min Spade!

2. Jeg hvæsser paa Stenen den rustede Æg
og retter den bøjede Plade,
saa springer jeg udenfor Mur og for Væg,
hvor Marken har Klumper og Mosen har
Klæg,
med min Hakke, min Skovl og min Spade!

3. Jeg lytter til Vaarens syngende Kor,
til Lærken, den jublende glade,
vi kender hinanden fra Somren i Fjor;
den kvidrer, jeg grøfter og graver min Jord
med min Hakke, min Skovl og min Spade!

4. Naar Solen gaar ned i et luende Baal
bag Hedens vidtstrakte Flade,
jeg retter min Ryg, og jeg skimter et Maal!
Da blaaner og blinker det blankslidte Staal
i min Hakke, min Skovl og min Spade!

Johan Skjoldborg (f. 1861).

182

Mel. af Jul. Bechgaard (f. 1843).

Til Skoven gik der Bud paa Bud,
til Bøgene de bare:
O, skynd dig lidt, spring ud, spring ud!
Dit Rygte er i Fare.
I Kongens Have blev det grønt,
ja selv paa Volden næsten,
og der er saamænd ganske kønt
derhenne rundt om »Hesten«.

2. Og Dyrehaven retter sig
og løfter sine Kroner
og Bukkarlunden tætter sig
med Kors i Millioner.
Og alle de smaa Pigebørn
de kaster Overkjolen
og nikker til den gamle Tjørn
der knopper sig i Solen.

3. Om Eremitagens Hjortehorn
trygt Hindene sig flokke,
mens Gøgen over Krat og Torn
højt ringer med sin Klokke.
Og snart i Lundens Fuglestad
gaar Kvidderen elskværdig;
og Egen glatter ud sit Blad —
og saa er Skoven færdig.

4. Saa gør dig færdig, hør og se
lidt mer end Folkeklyngen,
lidt mer end Bakketeltets Sne
lidt mer end Trommegyngen;
Thi Vaarens Grundlov er dog bedst,
den selv fornyr det gamle,
og Skovens grønne Grundlovsfest
kan altid alle samle.

Chr. Richardt.

183

Mel. af B. Crusell (1775—1838).

Til Skovens Hang saa glade nu vi gaa
med lette Fjed;
den stolt sig hæver mod den Himmel blaa,
kom rask af Sted!

2. Der myldrer Blomster paa den grønne
Eng
af tusind Slags.
Hurra! der gror en Krans til hver en Dreng
blandt gyldne Aks.

3. Og Finken slaar i højen Bøgetop
sin Trille sød,
saa hver en yndig, lille Rosenknop
bli'r Rose rød.

4. Ja, hver en Plet i Danmarks Bøgeskov
er skøn — o, ja!
Thi juble vi til Skovens Pris og Lov:
Hurra! Hurra!

V. Fristrup.

184

Mel. af C. E. F. Weyse.

Storken sidder paa Bondens Tag;
han ser over Mark og Enge.
Det bliver saa dejlig en Foraarsdag;
nu kommer den favre Tid, jeg vented saa
længe.

2. Storken klaprer paa Bondens Tag,
og Gøgen kukker i Skoven.
Med Majløv nu kommer skøn Valborgs Dag;
nu stiger der Pinseglans med Sol over Voven.

3. Storken flyver fra Bondens Tag;
han spanker i grønne Enge.

Han kommer som Gæst til skøn Valborgs
Dag;
han bringer den favre Tid, jeg vented saa
længe.

4. Storken flyver til Høsten bort;
han kommer igen ad Aare.
Du Sommerens Gæst, dvæl ikke for kort!
Velkommen, du favre Tid, jeg elsker saa
saare!

B. S. Ingemann.

185

Mel. af Jul. Bechgaard (f. 1843).

Saa se dig dog ud!
Længst Solgudens Skud
har kløvet i Vandenes Panser et Brud.
Nej, se dog i Nat
hver Krokus har sat
saa frejdig paa Ho'det sin guldgule Hat,
nej, se dog i Nat!

2. Fra Stuen dig riv!
Af Dødskulden stiv
selv Sneen er smæltet til klingende Liv,
som skvulpende Vand
den farer paa Stand
med skummende Trods
over Stene og Sand,
som skvulpende Vand.

3. Af Fugtighed fuld
er Agerens Muld,
nu grønnes af Spirer et lovende Kuld;

hør Lærkernes Slag
i solmilde Dag
om Vaaren der svinger sit tindrende Flag,
hør Lærkernes Slag.

4. Blaa Himmel og Sol!
Avrikel, Viol!
alt Livet, der pranger i nyvævet Kjol!
Ud skynd dig og nyd
al Ungdommens Fryd,
at gruble og sørge er slet ingen Dyd,
ud skynd dig og nyd!

Sofus Schandorph (1836—1901).

186

Gl. fransk Melodi.

Se! det summer af Sol over Engen,
Honningbien vil fylde sin Kurv,
og der pusles ved Bordet og Sengen
af den fattigste Sisken og Spurv;
og der jubles hele Dagen,
men mod Kvælden bli'r alting saa tyst.
Vaaren synger sin Sang, det er Sagen,
og mit Hjærte bli'r Voks i mit Bryst.

2. Der er Sølvklang i Majbækkens Vove,
gyldent Skær gennem Aftenen lang,
hver en Grøft bliver blomstrende Skove
langs den kornrige bølgende Vang:
Disse Bølger o de stiger
med min Sjæl om Solskyens Rand —
rundt i Verden er dejlige Riger,
ingen Vaar som en Maj i vort Land.

Holger Drachmann.

187

Svensk Melodi.

Vinden vifter, Løvet skælver,
Træet drysser fine Dun;
og den klare Himmel hvælver
over os et blaat Paulun.
Gennem Luftens milde Strømme
synker Varmen sagte ned,
og Naturen som i Drømme
er fordybet i sin Fred.

2. Lad os lytte, hør, de synge!
Sangen gennem Løvet naar!
Søndagsklædt en munter Klynge
nede fjærnt paa Vejen gaar.
Helligdagen aarle henter
Byens Folk til Skovens Hjem,
og i Søndagsklæder venter
Eng og Mark og Skov paa dem.

Henrik Hertz (1798—1870).

188

Mel.: Herlig en Sommernat.

Herligt, en Sommernat
drage til Elverkrat,
hvile ved Kilden den svale!
Luna sit Sølverbaand
snor om Endymion,
spejder i Busk og i Dale.

2. Møder en Nymfe dig,
lad hende skøtte sig!
Jæger, o, lad hende fare!

Husk, at Aktæon fik
Straf for et dristigt Blik!
Jæger, o, tag dig i Vare!

3. Gaa paa den sikre Vej,
sværm og forvild dig ej,
Jæger, i Agt du dig tage!
Men har du tabt vort Spor,
lyt til vort Jægerkor,
det skal dig kalde tilbage.

J. L. Heiberg.

189

Mel. af Henrik Rung.

De Blomster i Enge, dem holder jeg af,
det er som et eneste Blomsterhav,
og tusinde Bier har Honning suget,
hvor ingen har gravet og ingen har luget.

2. Der knejser Munken med blaa Kalot,
og Mjødurten dufter saa stærkt og godt,
og nede hvor Storken vasker sin Hose,
der blomstrer Engenes gule Rose.

3. Og trindt det myldrer med hvide og blaa,
og tæt det bølger med Straa ved Straa;
man svømmer sig frem, saa højt staar Græs-
set,
og man kommer hjem saa rigt belæsset.

Chr. Richardt.

190

Mel. af E. Hornemann.

Nu kan vi danse!
Lystigt i Sommerluft
binder vi Kranse,
aander vi Blomsterduft!
Lilier bløde,
Roser de røde
Nelliker, Bukkar, Violen de smaa
her rundt om os staa.

2. Vi har en Gynge
hængt mellem Eg og Bøg,
den kan os slynge
højt under Leg og Spøg;
køligt os Vinden
suser om Kinden,
surrende Bier os sejler forbi,
saa lette som vi.

3. Gøgen den galer,
Lærkerne kvidrer smukt,
venlige Svaler
svæver i sagte Flugt!
Yndige Sommer,
næppe du kommer
smilende, rødmende, liflig men kort,
saa iler du bort.

Chr. Winther.

191

Mel. af F. Kuhlau.

Herligt en Sommerdag
drage i muntert Lag

ud i de lysgrønne Sale;
herligt at hvile der
svalt under Skovens Træer,
lytte til Fuglenes Tale.

2. Alting saa nydeligt,
alting saa frydeligt,
jubler til os i det grønne;
Fuglen her synger glad,
gyngende bag sit Blad,
Vaarmelodier saa skønne.

3. Glem ej, hvad kønt vi saa!
glem ej de Bloster smaa,
glem ej, hvor Fuglene synge,
glem ej det friske Løv
inde i Byens Støv,
glem ej med Vaaren at synge.

Chr. Winther.

192

Dansk Folkemelodi.

Marken er mejet og Tofterne tomme,
og nu er vi hjemfærdig med det sidste Læs;
Avlen er større end Laderne kan rumme,
uden for ved Porten staar Korn og Hø i Hæs.
:Rev vi Marken let,
det er gammel Ret:
Fuglen og den fattige skal ogsaa være mæt.:

2. Loen vi pynte med Blomster og Blade,
vi har Georginer og Bonderoser nok;
Børnene danse allerede saa glade,
ventende ved Døren staa Pigerne i Flok.

Bind saa Korn i Krans,
Hurra! her til Lands
slutter Høsten altid med et Gilde og en Dans.

Mads Hansen (1834—1880).

193

Mel. af J. H. Nebelong (f. 1847).

Nu falmer Skoven trindt om Land,
og Fuglestemmen daler,
alt flygted Storken over Strand,
ham fulgte muntre Svaler.

2. Hvor Marken bølged' nys som Guld
med Aks og Vipper bolde,
der ser man nu kun sorten Muld
og Stubbene de golde.

3. Og han som vokse lod paa Jord
med Skoven Aks og Vipper,
han bliver hos os med sit Ord,
det Ord, som aldrig glipper.

4. Ham takke alle vi med Sang
for alt, hvad han har givet,
for hvad han vokse lod i Vang,
for Ordet og for Livet.

N. F. S. Grundtvig.

194

Mel.: Udrust dig Helt fra Golgatha.

Dybt hælder Aaret i dets Gang,
snart ødes Eng og Lund:
Farvel med al din Lyst og Sang,
du korte Sommerstund!

2. Snart sukker Vinterstormens Røst:
alt visner og forgaar!
Lad visne kun, jeg ved den Trøst,
som ligefuldt bestaar.

3. Lad Solen korte af sin Vej
og Natten vokse til,
Guds Vældes Arm forkortes ej,
hans Visdom for ej vild.

4. Lad gulne hvert et Blad paa Kvist,
lad falme alle Straa,
Guds Kærlighed, jeg ved forvist,
omskiftes ikke saa.

5. Jeg ved, hvor Glæden har sit Hjem,
naar øde Mark staar hvid;
hint Frydekor fra Betlehem
forstummer ingen Tid.

6. Jeg ved, hvor Haabet grønnes da,
naar alting falmer her;
min Frelsers Træ paa Golgatha
en evig Krone bær.

7. Lad synke kun med Løvets Fald
hver Markens Blomst i Rad,
min Tro paa ham bevare skal
sit friske Hjærteblad.

8. Han lover mig en evig Vaar
trods Vinterstorm og Død;
thi Livet frem af Graven gaar,
som Kristus gennembrød.

C. J. Boye (1791—1853).

195

Gl. tysk Melodi. Minnesang.

Naar Somrens Sang er sungen,
og Kulden knuger Støvet,
og Tonen dør paa Tungen
af Stormen overdøvet,
mit Hjem, du rige, varme!
i dine Moderarme
jeg lever op paa ny.

2. Og alt, hvad Blæsten skæmmed,
hvad Frostens Magt mon kue,
det skærmes huldt i Hjemmet
og tø'r ved Arnens Lue;
hver Lysglimt bli'r til Glæde,
hver Suk la'r ud sig græde,
hvert Haab faar Luft i Sang.

J. C. Hostrup.

196

Mel. af Th. Borch.

Skyerne graane, og Løvet falder,
Fuglene synge ej mer,
Vinteren truer, og Natten kalder,
Blomsterne sukke: »Det sneer!«
— Og dog bære Blus vi med Glæde!

2. Vinteren kommer, og Sneen falder,
Blomsterne visne i Muld;
Isen optøs ej af Graad for Balder,
Taarerne stivne af Kuld!
— Og dog bære Blus vi med Glæde!

3. Solhvervet kommer, og Bladet vendes
Dagene længes paa ny;
Solskinnet vokser, og Vinteren endes,
Lærkerne synge i Sky.
—Derfor bære Blus vi med Glæde!

4. Aarene skifte af Gru for Ælde,
Skjaldene give dem Ret;
Fuglene alle hvert Aar maa fælde,
ellers de fløj ej saa let.

5. Fuglene flyve som Vind paa Vinger
let over vildene Hav;
Skjaldene flyve, som Rimet klinger
glat over Slægternes Grav.

6. Hjærterne vakle, naar højt de banke,
drages til Fuglenes Spor;
Lyset dog sejrer; den mørke Tanke
flygtende synker i Jord.

7. Salmerne klinge, og Klokkerne kime,
spotte med Sneen ved Jul,
Vinteren maa sig med Vaaren rime,
smelte for Solen i Skjul.

8. Troende Hjærter i Vinterløbet
føder den liflige Vaar,
trykker den til sig i Barnesvøbet
med et lyksaligt Nytaar.

9. Betlehems-Barnet i Krybberummet,
det er den evige Vaar;
troende Hjærter det har fornummet:
Jul gør lyksaligt Nytaar!
—Derfor bære Blus vi med Glæde!

Grundtvig.

197

Mel. af P. E. Lange-Müller (f. 1850).

Lille Fugl! du klager ved min Rude!
sort er Skoven; Mark og Eng er gold.
Alnaturen ligger Lig derude;
Fuglen fryser. Verden er saa kold.

2. Lille Fugl! Fra lune sorte Skove
saa du Røgen fra min Arne vist,
og du flagred over frosne Vove,
drømte her om sommergrønne Kvist.

3. Vinterfugl, var du min Gæst i Sommer?
Hørte her du Sang om evig Vaar?
Er det derfor, du med Længsel kommer,
leder du om Vaar, som ej forgaar?

4. Længselsfugl, klag ej ved frosne Rude!
Flyv herind og varm dig ved mit Bryst.
Kold er Verden; alt er dødt derude.
I mit Bryst er Liv og Sommerlyst.

5. Her skal du de grønne Skove finde
og den Vaar, hvorom jeg sang i Fjor.
Hun, om hvem jeg sang, hun er herinde,
der er Vaar, hvor Kærligheden bor.

B. S. Ingemann.

198

Mel. af I. P. E. Hartmann.

I Sne staar Urt og Busk i Skjul,
det er saa koldt derude,

dog synger der en lille Fugl
paa Kvist ved frosne Rude.

2. Giv Tid, giv Tid! den nynner glad
og ryster de smaa Vinger;
giv Tid! og hver en Kvist faar Blad;
giv Tid! hver Blomst udspringer.

3. Giv Tid! og Livets Træ bli'r grønt,
maa Frosten det end kue;
giv Tid og hvad du drømte skønt,
du skal i Sandhed skue.

4. Giv Tid! og Aandens Vinterblund
skal fly for herlig Sommer!
Giv Tid! og bi paa Herrens Stund,
hans Skønhedsrige kommer!

B. S. Ingemann.

199

Mel. af M. Eskesen (f. 1830).

Ind under Jul, hvor er det trist,
Snefog og Kulde og korte Dage;
Sindet bøjer sig ned til sidst,
ved ikke, hvor det skal Modet tage;
mindre og mindre af Dag det lyser,
Hjærtet i Kulde og Mistanke gyser —
kommer ej Jul?

2. Aaret, som stod ved Sanktehans
lyst mellem Blomster i Sommerdagen,
nu er det fattigt paa Sol og Glans,
ligger og sygner paa Sneens Lagen,
fryser og føler, dets Kraft er omme —

saa maa det være, før Jul kan komme —
kommer ej Jul?

3. Saadan stred Verden en Vinter haard,
længtes med Soltrang i Hjærtegrunden,
stred med en Vinter paa tusind Aar,
tænkte, den skulde til Vaaren vunden.
Men da den følte, dens Kraft var omme,
da først lod Herren sin Sol nedkomme —
da først kom Jul!

4. Midt udi Mørket og Jordens Kuld,
medens vor Sol er ved at dale,
stiger Vorherres op som Jul,
bli'r det Sankthans i Himlens Sale;
netop som Jord ej mer kan raade,
kommer et Frelsens Væld af Naade —
saa kommer Jul!

Jonas Lie (1833—1908).

200

Mel.: Vil du være stærk og fri.

Danmarks Ungdom, skulderbred,
slankest under Bælte,
Øjet roligt, Panden hed,
fylket tæt blandt Telte;
som du træder an i Dag,
kækt med Kinder røde,
flyver hele Folkets Sag
dig med Sang i Møde.

2. Tidens Hjul gaar centnertungt
over Verden blodigt:
alt, hvad der er evigt ungt,
rejser sig dog frodigt.

Folk kan knuses, Slægter dø,
Landets Sæd forødes;
men af Ungdomsevnens Frø
nye Verdner fødes.

3. Danmarks Ungdom! kend din Lov,
fra Naturen hentet,
som den staar i Sø og Skov
klart for Øjet prentet:
Plads for Skulder, Plads for Haand,
at din Id kan styrkes!
under Tugt, men ej i Baand
Livets Gud vil dyrkes.

4. Kast saa Bøssen rask til Kind,
træd i Vaabenlegen!
Spring om Kap med Søens Vind,
og staa fast som Egen!
Fælles Sag i Farens Stund
samler stor og liden;
Freden, ved vi, vinder kun
den, som evner Striden!

H Drachmann.

201

Mel.: Ur Ossians dunkle sagoverld (af Otto Lindblad).

Vi fik ej under Tidernes Tryk
et bøjet Mod, en ludende Ryg;
vor Kamp, vort Kald, hvad bære vi kan,
end ligger gemt under Synskredsens Rand.
End vor Røst er uden Magt
og vor Daad uden Hjem,
og om os er alting sagt
med det Ord: Vi vil frem!

Fremad efter Livets Kranse!
Tid har vi ej til at standse.

2. Vi ved, der end maa fares i Mag,
vi gaar som mod en gryende Dag,
men famler ej i Mulmet omkring
og skal ej hildes i Taagernes Ring.
Har vi langt endnu til Havn,
der er Vind i vort Sejl,
der er Lysning for vor Stavn,
at vi ej løber fejl.
Trøstig fremad! tændt er Fyret,
Vej kender han, som har Styret.

3. Kun Fod for Fod, vi ser, hvor vi gaa;
men ved dog godt, hvorhen vi skal naa:
til dybt i Barm at ha' vort Kompas,
og ej blot finde, men fylde vor Plads.
Ja, vor Gang maa blive fast —
vi er fribaarnes Æt —
og vor Higen maa faa Hast,
og vor Fod bliver let,
Øjet opladt, Haanden øvet,
Tanken paa Flugt over Støvet.

4. Vi hører, hvor det kalder os frem,
vort gamle, sunkne Fædrenehjem,
der tappert bød Aartusinder Trods,
men har hele sit Haab sat til os.
Vi skal rense det for Støv,
vogte tro, hvad som du'r,
vi skal slynge Vaarens Løv
om dets vejrslagne Mur.
Danmark, uden Læ af Bjerge,
vi vil dig styrke og værge.

5. En ensom Vandring ej staar os an,
vi flokkes fluks, hvor mødes vi kan;
vort Mod til Farten da bliver frit,
og det gaar frem, naar vi kønt holder Trit.
Ja da trave vi med Sang
over Sten over Stok —
Vejen bliver aldrig lang
for den sluttede Flok.
Slut da sammen! kort er Glæden;
snart skal vi spredt ud i Kæden.

6. Ja, snart det sker, at vi skal af Sted,
og alle Vaaben skal vi ha' med;
det slibes alt og skærpes saa smaat,
og vi vil lære at føre dem godt,
lære ret at gøre lyst,
hvor vi sætter vor Fod,
og igennem Livets Dyst
bære Ungdommens Mod;
Dagens Møje, Kampens Lue
aldrig i os skal det kue!

J. C. Hostrup.

202

Mel. af R. Nordraak og Nutzhorn.

Løft dit Hoved, du raske Gut!
om et Haab eller to blev brudt,
blinker et nyt for dit Øje,
straks det faar Glans fra det høje.

2. Løft dit Hoved og se dig om!
noget er der, som raaber: kom!
noget med tusinde Tunger,
som om Frejdighed sjunger.

3. Løft dit Hoved! thi i dig selv
blaaner ogsaa et udstrakt Hvælv,
hvor der med Harper klinger,
jubler, toner og svinger.

4. Løft dit Hoved og sjung det ud:
aldrig kuer du Vaarens Skud!
Hvor der er gærende Kræfter,
skyder det Aaret efter.

5. Løft dit Hoved og tag din Daab
af det høje, det straalende Haab,
som over Verden hvælver
og i hver Livsgnist skælver!

Bj. Bjørnson.

203

Mel. af Fr. Kuhlau (1786—1832).

Da Vaartone løde
fra Lærkernes Bryst
og vakte det døde
til Liv og til Lyst,
da sad som i Fængsel
vort higende Mod,
da svulmed af Længsel
vort Vikingeblod.

2. Ej Kakkelovnskrogen
os hued som før,
da lukked vi Bogen,
den blev os for tør;
da Sejlet vi hejste
i knagende Raa,
og lystig vi rejste
ad Bølgerne blaa.

3. Og nu vil vi haste
med Haabet ved Ror,
og nu vil vi kaste
hver Sorg over Bord,
og nu vil vi pile
mod vinkende Kyst,
og saa vil vi hvile
ved Blomsternes Bryst.

4. Og Sangen skal bruse
i Skovenes Fred,
saa Bøgen maa suse
forundret derved;
og Bonden den skræmme
skal op af hans Ro,
og Pigen skal glemme
at malke sin Ko.

5. Som Trækfugle flagre
vi vidt over Strand
fra Hjemmet det magre,
til Glædernes Land.
Vær frejdig, vor Haaben!
hvad frygter vi for?
Se, Vejen er aaben,
og Verden er vor.

J. C. Hostrup.

204

Mel.: Held den Drot (af C. E. F. Weyse).

Paa det jævne! paa det jævne!
— ikke i det himmelblaa —
dér har Livet sat dig Stævne,
dér skal du din Prøve staa!

Alt hvad herligt du kan nævne,
alt hvad højt din Sjæl kan naa,
skal hernede paa det jævne
fast sin Rod i Livet slaa.

2. Komme ned — se det er Tingen —
dale glad som Fugl fra Sky,
naar med Sang den sænker Vingen;
ikke falde tung som Bly!
Komme ned og slutte Ringen:
være glad i Kvæld og Gry,
elske Verden, hade ingen,
føle sig som født paany.

3. I det høje! i det høje!
lyder det dig mere smukt?
funkler sværmerisk dit Øje?
finder Verden stolt din Flugt?
vil du ej dit Hoved bøje
under Livets strænge Tugt?
vil du ikke Marken pløje,
før du høster Markens Frugt?

4. Ak, den Kunst er tung at lære,
dyrkes kun af saare faa,
den uendelige svære,
den: paa Jorden fast at staa,
den: sin Himmel med at bære
overalt i Hjærtets Vraa,
den sin Skaber glad at ære
i det store, i det smaa!

5. Paa det jævne skal du bygge,
paa det jævne skal du bo,
ej som Krøbling, ej paa Krykke,
ej med Dyrets dorske Ro!

Med dit Savn og med din Lykke,
med dit Haab og med din Tro
skal du paa det jævne bygge
op til Stjærnerne en Bro!

6. Paa det jævne! paa det jævne!
altid i min Sjæl det klang,
naar med Fantasiens Evne
kækt jeg mig fra Jorden svang —
alt det andet vil sig hævne,
er kun Splid og Undergang!
— paa det jævne! paa det jævne!
det er Livets Sejrsgang.

H. V. Kaalund (1818—1885).

205

Mel. af F. Andersen (1829—1910).

Livet kan være forbandet nok,
værre det bli'r ved at klage;
fremad, min Bror, over Sten og Stok,
og se dig aldrig tilbage.
Syng kuns en Sang med en rask Melodi,
du fik jo Lunger og Stemme;
Verden derude har Plads for ti,
det maa aldrig en Haandværkssvend glemme.

2. Ranslen paa Ryggen og Hatten paa Snur;
puds dine Øjnes Briller!
selv om du løber i Livet sur,
slaa dine modigste Triller.
Pigerne elsker et muntert Gesicht:
Pokker skal derfor græde;
Sang er en Haandværkssvends første Pligt,
ihvor han nu end er til Stede.

3. Værterne ere som Verden er,
helst de bespise de glade;
sæt dig da aldrig i Krogen tvær,
lang til de fyldte Fade.
Har du ej Mønten, ja da er det skidt,
dog du skal bare fortære:
Værterne gi'r altid den glade Kredit,
og glad skal en Haandværkssvend være.

4. Slaa dig igennem det bedste du kan,
du fik jo Næver paa Skaftet;
Modet har altid hjulpet sin Mand,
saa længe som han har haft 'et.
Øksen i Vejret og Høvlen parat!
Vis, du kan klare Butikken,
Arbejdet, det er en tro Kammerat,
la'er en Haandværkssvend aldrig i Stikken.

H. Drachmann.

206

Mel. af Aug. Etlinger.

En Snedker maa lime og lirke sig frem,
en Kleinsmed maa file saa sindig,
men Grovsmeden tar
sin Hammer og slar,
et Slag, som er mere gesvindig.
De andre maa immer med Fil og med Klud
og Høvlen gaa Arbejdet efter,
men Grovsmeden gør det med Hammeren ud,
for han har de stærkeste Kræfter.

2. En Skrædder maa stikke og lappe og sy,
men stikker som oftest i Blinde,

en Væver han staar
et halvt Fjerdingaar,
forinden han Traaden kan finde.
Det gaar, som det kan, efter bedste Beskub,
og Arbejdet bliver derefter,
men Grovsmeden gør det forbi i en Svup
for han har de stærkeste Kræfter.

3. En Skomager bider og bejser sin Traad,
en Slagter han lugter af Galde,
en Smed kun af Rust,
en Høker af Ost,
og Garveren værst af dem alle.
Men Rusten og Soden, som Grovsmeden faar,
kan vaskes af Fjæset bagefter,
og naar han i Pudsen om Søndagen gaar,
saa har han de stærkeste Kræfter.

4. Hvad kerer jeg mig om de alle kom frem
og vilde med Smeden regere,
en Grovsmed han tar
sin Næve og slar
et Slag som kan alting spolere.
Ja, lad dem kun komme saa mange der vil,
jeg tæller dem slets inte efter;
een eneste Grovsmed slaar magelig til,
for han har de stærkeste Kræfter.

Holger Drachmann.

207

Mel.: Vil du være stærk og fri.

Er din Stue lav og trang,
løft dit Sind des mere,

slip det frejdig løs i Sang,
fulgt af mange flere.
Du kan fløjte, naar du gaar
ene gennem Vrimlen;
men kun Sang af Hundred slaar,
brusende mod Himlen.

2. Som saa tit din Drage steg
med sin hvide Bringe,
naar i Somrens Søndagsleg
den fik Vejr i Vinge, —
skal din Tanke fri og let
imod Højden hige
og paa Sangens Aandedræt
over Jorden stige.

3. Luk dit Øje op og se!
Lyt med aabent Øre?
O, hvor skal der meget ske,
før du alt kan høre.
Dage komme, Dage gaa,
daglig skal du slide,
at en Gang du skal forstaa,
hvad du fik at vide.

4. Livet kalder, før du tror,
styrk dig til at følge!
Lad dit Sind i Sangens Kor
løftes som en Bølge.
Du kan fløjte, naar du gaar
ene gennem Vrimlen,
men kun Sang af Hundred slaar,
brusende mod Himlen.

L. C. Nielsen. (f. 1871).

208

Mei.: Danmark, dejligst Vang og Vænge.

Blomsterstøv fra Blomsterbæger
tumles op og ned:
Barnesind, som ingen hæger,
vejres langt af Led;
Støvet ved ej, hvor det bæres,
finder Muld eller fortæres, —
vogt dit Snille, du, som har det,
av det vel og var det!

2. Du har tusind Ting at lære,
før du bliver klog!
mindst er det: at tælle, skære,
og forstaa en Bog!
større: Arbejdet at ære,
Medgang, Modgang støt at tære,
i hvad saa du faar at bære!
størst: dig selv at være!

3. Du skal ikke tro, at Skolen
er en Lektiegaard,
hvor du bleges, medens Solen
over Verden staar!
Lektier maa vi alle slide,
men fra Bogens døde Side
strømmer det, som dulgt staar skrevet:
Livet fuldest levet!

4. Det har nok en Del at sige,
om du kender Kain
og det Strøg af Jorderige,
som faar hyppigst Regn!

Bedre er det, om du nemmer
det, som Kain i Sindet gemmer,
alt det Liv, en Draabe føder,
naar en Byge bløder!

5. Ej blot Videns tunge Skatte,
Kundskabs rige Guld,
Ej blot det at kunne fatte
Sol og Mand og Muld,
— lær dig Sandhed, Ret at agte!
lær din Sjæl alt skønt at magte!
da har Skolen dig for Livet
Livets bedste givet!

V. Stuckenberg (1863—1906).

209

Samme Melodi som 201.

Nu rask paa March, herud i det fri!
vi følge hverken Vej eller Sti;
lad kun staa til mod ilende Sky
igennem Mark og Skov og By.
Verden er saa lys og stor,
vi vil sprænge vort Bur;
ud, hvor Liv og Glæde bor,
i den friske Natur!
Vi vil se de grønne Dale,
hvile ved sollyse Strande,
høre Stormens Alvorstale
oppe paa Skovbankens Pande.

210

Mel.: Danmark, dejligst Vang og Vænge.

Lykke-Leg og Drømme-Døsen
varer stakket Tid,

Kamp er Livets gamle Løsen,
aldrig stillet Strid;
vil din Vej du holde aaben,
maa du vinde dig et Vaaben,
bedste Vaaben under Striden
vinder dig din Viden!

2. Om din Kamp dig bringer Sejer,
om du lider Tab
gælder lidet, blot du ejer
Tankens Adelskab;
Gods og Guld kan Verden fælde!
intet døder Tankens Vælde!
Blev i Grave Slægter stængte,
lever, hvad de tænkte!

3. Lær at hilse bag hvert bleget
Ord paa din Reol
Mennesker, som leved, leged,
saa den samme Sol,
Mennesker, som ryddet, hegned,
Mennesker, som stred og segned,
drog hver Dag med Haab i Møde,
græd for deres døde.

4. Lær af døde Slægters Sliden
eget Arbejds Værd!
smed, hvad selv du vandt dig siden,
sammen til et Sværd!
Lær at nytte eget Snille!
Da kan intet Foden hilde,
løber Stien nok saa bugtet,
da har Skolen frugtet.

V. Stuckenberg.

211

Mel. af I. P. E. Hartmann.

Du, som har Sorg i Sinde,
gak ud i Mark og Lund,
og lad de svale Vinde
dig vifte karsk og sund.
Gak over Høj og Dale
og lyt ved Søens Glar
til Skovens Alvorstale
og Kildens muntre Svar!

2. Var Hjærtet fuld af Klage
og brused Blodet vildt,
jeg gik mig ud at jage
det yndeligste Vildt.
Det var ej Hjort og Hinder,
ej Terne eller Tjur;
det var med friske Kinder
den vilde fri Natur.

3. Jeg vil saa nødig bænkes
i Stuen, under Tag;
der drikkes og der skænkes
i døsig Fred og Mag.
langt heller vil jeg brede
min Dug bag ved en Tjørn
paa lyngbegroede Hede
i Selskab med en Bjørn.

4. Mig hued ingen Sinde
Smaafuglene i Bur,
som pynteligt paa Pinde
maa sætte sig til Kur.

Nej, paa de rigtig vilde
er det en frejdig Jagt;
om de er nok saa snilde,
er deres Værge svagt!

Chr. Winther.

212

Mel. af H. C. Simonsen (1812—1876).

Sangen har Lysning og derfor den gyder
over dit Arbejd Forklarelsens Skin.
Sangen har Varme, og derfor den bryder
Stivhed og Frost, saa det tør i dit Sind.
Sangen har Evighed, derfor den skyder
Fortid og Fremtid i Hob for dit Syn,
aander uendelig Attraa og flyder
bort i et Lyshav af Længsler og Lyn.

2. Sangen forener, idet den fortoner
Mislyd og Tvivl paa sin straalende Gang;
Sangen forener, idet den forsoner
kamplystne Kræfter i samstemmig Trang,
Trangen til Skønhed, til Daad, til det rene;
— nogle kan gaa paa den lyslange Bro
højere, højere, frem til det ene,
som ikke aabnes for andet end Tro.

3. Fortidens Længsler i Fortidens Sange
kaste vemodig en aftenrød Glans:
Samtidens Længsler i Toner vi fange
ind for en Eftertids sjælfulde Sans:
Slægternes Ungdom i Sangen har Møde,
tumler sin Stund i det tonende Ord;
— fler, end vi ane, ja Aander af døde
vugges i Kvæld i vort festlige Kor.

Bjørnson.

213

Mel. af I. P. E. Hartmann (1805—1900).

Flyv Fugl, flyv over Furesøens Vove,
nu kommer Natten saa sort;
alt ligger Sol bag de dæmrende Skove,
Dagen den lister sig bort.
Skynd dig nu hjem til din fjedrede Mage,
til de gulnæbbede smaa,
men naar i Morgen du kommer tilbage,
sig mig saa alt, hvad du saa!

2. Flyv Fugl, flyv over Furesøens Bølge,
stræk dine Vinger nu vel!
Ser du to elskende, dem skal du følge,
dybt skal du spejde deres Sjæl.
Er jeg en Sanger, saa bør jeg jo vide
Kærligheds smigrende Lyst;
alt, hvad et Hjærte kan rumme og lide,
burde jo tolke min Røst.

3. Flyv Fugl, flyv over Furesøens Rislen!
Kærlighed kalder dig hjem;
Sæt dig nu kønt mellem Løvbuskens Hvislen,
syng saa din Kærlighed frem!
Kunde som du jeg i Æteren svømme,
ved jeg nok, hvor gik min Flugt;
jeg kan i Lunden kun sukke og drømme,
det er min Kærligheds Frugt.

4. Flyv Fugl, flyv over Furesøens Vande
langt, langt bort i det blaa!
ensomt i Skoven ved fjærneste Strande
ser du min favre at gaa,

guldbrune Lokker de flagre i Vinden,
let er hun, rank som et Aks,
Øjet er sort og Roser har Kinden;
ak, du kan kende hende straks.

5. Flyv Fugl, flyv over Furesøens Brusen!
dybt drager Natten sit Suk;
Træerne hviske med ængstelig Susen,
hilse Godnat med et Buk.
Har du ej lyttet til mangefold Smerte,
selv hos den fjedrede Flok?
Sig et Godnat til mit bævende Hjærte,
sig det, du ved det jo nok!

Chr. Winther.

214

Mel. af I. P. E. Hartmann.

Snart er Natten svunden,
Dagen bryder frem;
fra vor Jagt i Lunden
alt vi drage hjem.
Borgens Haners Galen
lyder over Vang,
snart vil Gurre-Svalen
kvidre Morgensang.

2. End i Vesten glimter
matte Stjerners Hær,
mens i Øst man skimter
svage Morgenskær;
mod de tavse Strande
Søen vugger sig,
Stjernen i dens Vande
spejles blidelig.

3. Nu af Sted til Borgen,
til vor Rede hen!
en lyksalig Morgen
snart bestraaler den;
veget er det dunkle,
som den mørknet har;
nu skal Solen funkle
for Kong Valdemar.

J. L. Heiberg (1791—1860).

215

Mel. af W. Schiøtt (f. 1826).

Om du vil være stærk og fri,
skal du dig rigtig sole,
og aarlig tage Timer i
Naturens grønne Skole.
Syng op med Skovens Fuglehær,
spring ud om Kap med Løvet,
og lad saa Fileværkets Træer
beholde Skolestøvet!

2. Vor Gaard er selv et Fileværk,
hvor vi skal slibes blanke,
hvor boglig Kunst og Stileværk
skal skærpe Sans og Tanke,
hvor Tid og Flid maa Slag paa Slag
mod Møllehjulet skylle,
men hvor en Skovtur som i Dag
er Vand paa Skolens Mølle.

3. Nu vil vi hjem og male fort
og bruge vore Dage,
vor Kunst er lang, og Livet kort,
og vi har langt tilbage!

Endnu et Blik paa Blomst og Blad,
og lad saa Vognen rulle;
nu kan vi Skoven udenad,
og det var det, vi skulde.

Chr. Richardt.

216

Mel.: Ja, vi elske dette Landet.

Det, som lysner over Vangen, —
er det Aftenrød?
var monstro det Svanesangen,
som fra Sundet lød?
Blank kun staar en gylden Strime;
slukkes den paa ny?
Hvad er denne Brydningstime? —
Skumring eller Gry?
— Hvad er denne Brydningstime?
er den Skumring eller Gry?

2. Derpaa maa I unge svare,
det til eder staar,
om af Røret sig skal klare
Dag med Krans om Haar,
om vort Hjem igen skal svømme
frelst paa Tidens Flod
og endnu sin Ungdoms-Drømme
se med Kød og Blod.

3. Atter stilles Dansker-Ætten
for en aaben Dør,
Aanden flyver over Sletten
lavt som aldrig før,
kalder daanede til Live,
puster paa hver Gnist,

at den bedste Dag skal blive
den, der kom til sidst.

4. Hører det, I Ungersvende!
nu sig aabner Vej;
bedre Tid staar op af denne,
hvis I svigter ej.
Hører det, I danske Piger!
Eders Sag det er,
uden eder Dagen viger,
vokser kun med jer.

5. Flokkes tæt da, Danmarks unge!
— Aanden fandt paa Raad —
til at høre, til at sjunge,
vokse op til Daad,
at engang I kan med Ære,
bort fra Nattens Sky,
eders gamle Moder bære
ind i Dagen ny!
— Eders gamle Moder bære,
bære ind i Dagen ny!

J. C. Hostrup.

217

Mel.: Om du vil være stærk og fri.

Nu er for stakket Tid forbi
dit Slid, du stakkels lille,
nu kan du gaa, nu er du fri,
skal ikke sidde stille!
Nu kan du trøstig raabe op,
og, dersom du kan naa det,
slaa Luftspring over Skovens Top,
gør, hvad du vil! du maa det!

2. Ak! stakket Tid! nej, knap saa lang
er hele Vintren skaaret,
som blot en Dag i Skov og Vang
med Solblæst gennem Haaret.
Lad Skoleaaret rinde smukt,
til Hælvten kun det frommer,
om ej du høster rigest Frugt
i Ferien, som kommer!

3. Gaa over Eng, staa ved en Aa,
naar Solen stille daler,
hør Myggen summe, Gedden slaa,
se højt mod Himlens Svaler!
Der lægges blot saa dyr en Skat
hver Aften over Enge,
Fred, Lykke, Livsmaal, grib den fat,
at du kan glædes længe!

4. Og kom saa, naar paany du maa
Skovskyggens Løvtag bytte
med Skolens faste Murstensvraa,
hvor du skal Arbejd skøtte,
og smelt i, hvad du der faar fat,
et Ekko af de Klange,
du fanged' dig en Sommernat,
mens Aa randt under Spange!

V. Stuckenberg (1860—1906)

218

Mel.: Mens Nordhavet bruser.

Nu lister sig Vinden om Skolens Dør
med Bud og Hilsen fra Bøgen,
at nu blaaner Søen om Danmarks Øer,
og vidt over Skov galer Gøgen!

saa solglad bærer Vinden frem sit Bud:
Kom ud, I Slidere! kom ud! kom ud!

2. Og har I herset en Vinter lang
med Stil og med Sav og med Gloser
og avet jer Hjerne, — kom ud en Gang
til Hegnets vildtblomstrende Roser!
kom ud og tag jer med den travle Myg
en Slurk af Sommerdagens Solskinsbryg!

3. Og blev I, mens Skolen stod hvid af Sne,
af Slidet lidt blege og trætte,
kom ud, skal I høre Skovskaden le
og se, hvor en Byge kan rette!
og lærte mangt I ved jert Skolebord,
der vokser Kundskab der, hvor Skræppen
gror.

4. Det Liv, der myldrer blandt Markens
Straa,
saa stille om Lykken fortæller,
der gror, blot et fattigt Solstrejf kan naa
til Bunds for de skyggende Nælder;
drag ud! — og fandt iblandt I Vintren slem,
drag ud og sank jer Somrens Lykke hjem!

219

Mel. af J. O. E. Hornemann.

Højt fra Træets grønne Top
straaler Juleglansen;
Spillemand, spil lystig op,
nu begynder Dansen!
Læg nu smukt din Haand i min,
ikke rør ved den Rosin.

Først maa Træet vises,
siden skal det spises.

2. Se, Børnlil, nu gaar det godt,
I forstaar at trave,
lad den lille Sine blot
faa sin Julegave.
Løs kun selv det røde Baand,
hvor du ryster paa din Haand!
Naar du strammer Garnet,
kvæler du jo Barnet!

3. Peter har den Gren saa kær,
hvorpaa Trommen hænger;
hver Gang han den kommer nær,
vil han ikke længer.
Hvad du ønsker, skal du faa,
naar jeg blot tør stole paa,
at du ej vil tromme,
før min Sang er omme.

4. Anna hun har ingen Ro,
før hun faar sin Pakke:
fire Alen Merino
til en Vinterfrakke.
Barn! du bli'r mig altfor dyr;
men da du saa propert syr,
spare vi det atter,
ikke sandt, min Datter?

5. Denne Fane, ny og god,
giver jeg til Henrik;
du er stærk, og du har Mod,
du skal være Fændrik!
Hvor han svinger Fanen kækt;
Børn! I skylder ham Respekt;

vid, det er en Ære,
Dannebrog at bære.

6. O, hvor den er blød og rar,
sikken dejlig Hue,
den skal sikre Bedstefar
imod Frost og Snue!
Lotte hun skal være stolt,
tænk for hun har Garnet holdt;
det kan Hanne ikke,
hun kan bare strikke!

7. Børn, nu er jeg bleven træt,
og I faar ej mere;
Moder er i Køkkenet,
nu skal hun traktere.
Derfor faar hun denne Pung,
løft engang, hvor den er tung!
Julen varer længe,
koster mange Penge.

P. Faber.

220

Mel af J. O. E. Hornemann.

Sikken voldsom Trængsel og Alarm,
det er koldt, og man maa gaa sig varm;
Lygten tændes Klokken fire alt,
det skal være Aften med Gevalt.
Midt paa Gaden sælges Træer og Frugt,
se Butikken, hvor den straaler smukt!
Varer kan man faa i tusindvis,
tænkt Dem bare: under Indkøbspris!
Pris, :,: Pris, Pris, Pris, Pris, Pris:
tænk Dem bare: under Indkøbspris! :,:

2. Pyntet smukt af en usynlig Haand,
staar nu Træet der med Lys og Baand.
Døren aabnes, og man strømmer ind,
Kredsen sluttes med begejstret Sind.
Børnene de hoppe rask af Sted,
Bedstefader han er ogsaa med;
lad os tage Del i deres Sang,
Brødre, vi var ogsaa Børn engang!
Børn, :,: Børn, Børn, Børn, Børn, Børn;
Brødre, vi var ogsaa Børn engang! :,:

3. Juleaften, o hvor er du sød,
saa skal alle Folk ha' Risengrød;
Æbleskiven bliver flittig vendt,
Gaasestegen er til Bag'ren sendt.
Bonden sidder tidlig ved sit Fad,
sikken Guds Velsignelse af Mad!
Lænkehunden selv faar dobbelt Sul,
den skal ogsaa vide, det er Jul!
Jul, :,: Jul, Jul, Jul, Jul, Jul;
den skal ogsaa vide, det er Jul! :,:

P. Faber.

221

Folkevise.

I Skoven skulde være Gilde
alt hos den gamle Ørn,
som jo saa gerne vilde
fornøje sine Børn.
Og alle Fugle sjunge
og røre deres Tunge,
saa snart som Lærken gi'r Signal
af Næbbets Foderal.

2. At byde Gæster mange
den Hane skulde gaa,
han havde Ben saa lange
med krumme Sporer paa.
Han raabte: Kykeliky!
tre Gange i hver By,
at byde alle Fugle smaa
til Ørnens Gilde saa.

3. Den Tømmermand, Hr. Spætte,
han skulde bygge Hus,
og Svalen Taget tætte
med Skovens grønne Mos,
og Salen skulde pyntes,
hvor Gildet skulde staa,
med røde Sneglehuse
og fine Bolstre blaa.

4. Og Ravnen skulde ogsaa
være deres Præst,
hans sorte Kjole viste,
at han var Kaldet næst;
han var en højlærd Mand,
klog over al Forstand,
han holdt den bedste Prædiken,
som hørtes i vort Land.

5. Og Stæren skulde ogsaa
være deres Degn,
han kan saa dejlig synge,
skønt han er meget klejn.
hans Sang det er en Lyst,
han har en dejlig Røst,
han er jo ren i Mælet
og dertil let for Bryst.

6. Og Storken skulde være Skaffer
og sætte Mad paa Bord,
thi han var den iblandt dem,
der var saa grumme stor,
han havde lange Ben
og dertil tykke Laar,
fordi han ej skulde falde omkuld
og slaa Fadene i Skaar.

7. Og Skænkere de havde,
det var de smaa Graaspurve,
de tænkte ej paa andet
end tappe og bær' ind:
»Lad Kanden kun gaa om,
at den kan blive tom,
vi den igen skal fylde,
vi tapper ej paa Skum!«

8. De havde og to Spillemænd,
og de var meget smaa,
det var den lille bitte Nattergal
og saa den Lærke graa.
De spillede Menuet,
og det gik nok saa net,
til alle ud i Dansen
var bleven ganske træt.

9. Og Uglen var til Gilde,
hun drak sig ganske fuld,
om Aftenen saa silde
hun faldt i Græs omkuld.
Hun raabte med stor Klage:
»I alle mine Dage,
ja alle mine Dage
stor Nød jeg lide maa!«

10. Og Ørnen gik til hende
og sagde: »Hør, min Ven!
naar mener du, at du vel
kan komme dig igen?«
»O ve, o ve, o Plage!
jeg kan det godt forstaa,
at mine Levedage,
de er nu ganske faa!«

222

Mel. af P. Heise.

Sol der oppe ganger under Lide;
sov mit Barn, saa bli'r du stærk og stor!
Paa den vilde Havhest skal du ride,
under Bølgen dejligst Engen gror.

2. Hvalerne med deres brede Finner
over dig som store Skyer gaa,
Sol og Maane gennem Havet skinner,
begge to skal du i Drømme faa.

3. Sov mit Barn, jeg sidder ved din Vugge,
lad mig kysse dine Øjne til;
naar engang de begge mine lukke,
hvem mon dig da Moder være vil.

H. C. Andersen.

223

Folkevise.

Agnete hun stander paa Højelofts Bro,
og op kom den Havmand fra Bølgen den blaa.

Haa, haa, haa!
og op kom den Havmand fra Bølgen den
blaa.

2. Hans Haar det var som det pureste Guld,
hans Øjne de vare saa frydefuld.

3. »Og hør du, Agnete, saa favr og saa fin,
og vil du nu være Allerkæreste min?«

4. O ja saamænd, det vil jeg saa,
naar du tager mig med under Bølgen den
blaa.«

5. Han stopped hendes Øren, han lukte hen-
des Mund,
saa førte han hende til Havsens Bund.

6. Agnete hun sad over Vuggen og sang,
da hørte hun, Engellands Klokker de klang.

7. Agnete hun ganger for den Havmand at
staa:
»Og maa jeg mig engang til Kirke gaa?«

8. »O ja saamænd, det maa du saa,
naar du kommer hjem igen til Børnene
smaa.«

9. Men naar du kommer paa Kirkegulv,
saa maa du ej gaa til din Moder i Stol.

10. Naar Præsten han nævner den høje,
da maa du dig ikke nedbøje.«

11. Han stopped hendes Øren, han lukte
hendes Mund,
saa førte han hende til Engellands Grund.

12. Men da hun nu kom paa Kirkegulv,
Agnete gik ind i sin Moders Stol.

13. Da Præsten han nævned den høje,
hun monne sig dybt nedbøje.

14. »Agnete, Agnete, kære Datter saa blid!
hvor haver du været saa lang en Tid?«

15. »Paa Havsens Bund der stander min Bo,
der haver jeg givet den Havmand min Tro.

16. Og Sønnerne syv jeg haver ham født,
den ottende er saa liden en Mø.

17. Men nu vil jeg blive paa grønneste
Grund,
og aldrig vil jeg mere til Havsens Bund.«

18. Den Havmand han tren ad Kirkedøren
ind,
og alle de smaa Billeder de vendte sig om-
kring.

19. Hans Haar det var som det pureste Guld,
hans Øjne de vare saa taarefuld.

20. »Agnete, Agnete! kom til Havet med mig,
for dine smaa Børn de længes efter dig.«

21. »Ja, lad dem længes, mens de længes vil!
dem kommer jeg aldrig mere til.«

22. »O, tænk paa de store og tænk paa de smaa,
og mest paa den lille som i Vuggen laa!«

23. »Nej aldrig vil jeg tænke paa store eller smaa
og mindst paa den lille som i Vuggen laa.
Haa, haa, haa!
og mindst paa den lille som i Vuggen laa.

224

Folkevise.

Hr. Oluf han rider saa vide om Land,
og til sit Bryllup saa byder han;
— Men Dansen den gaar saa let gennem Lunden.

2. Men alt som han kom udi Lunden saa grøn;
en Elverdans gaar der let og skøn;
— Men Dansen den gaar saa let gennem Lunden.

3. Der dansede fire, der dansede fem,
den Elvermø rækker Haanden frem:
— Men Dansen den gaar saa let gennem Lunden.

4. »Og hør du, Hr. Oluf, træd Dansen med mig,
saa fagre Gaver jeg giver dig!«
— Men Dansen den gaar saa let gennem Lunden.

5. »Slet ikke jeg tør, og slet ikke jeg maa,
i Morgen saa skal mit Bryllup staa.«
— Men Dansen den gaar saa let gennem
Lunden.

6. »Og vil du ikke træde i Dansen med mig,
saa ond en Sot skal da følge dig!«
— Men Dansen den gaar saa let gennem
Lunden.

7. Saa slog hun ham over hans Hærde saa
god,
saa Slaget det gjaldt i hans Hjærterod,
— Men Dansen den gaar saa let gennem
Lunden.

8. »Du ride nu hjem til din Fæstemø kær,
og glem nu ikke din Bryllupsfærd!«
— Men Dansen den gaar saa let gennem
Lunden.

9. Det skete, før Dagen blev lys udi Gaard,
bleg laa Hr. Oluf paa sorten Baar.
— Men Dansen den gaar saa let gennem
Lunden.

10. Hr. Oluf og hans Fæstemø huld,
de to kom sammen i sorten Muld.
— Men Dansen den gaar saa let gennem
Lunden.

225

Mel.: Og hør du goden Ungersvend.

Prinsessen sad i Højeloft
med Haanden under Kind,

der kom saa favr en Gangerpilt
og tittede derind.
For de spillede, for de spillede Guldterning.

2. »Og hør, du fagre Gangerpilt,
leg Tavlebord med mig!«
»Men jeg har intet røden Guld
at sætte ind med dig.«

3. »Saa sæt du ind din gode Hat,
om ogsaa den er graa,
saa sætter jeg min Perlesnor,
tag den, om du kan faa!«

4. Den første Gang Guldterningen
paa Tavlebordet randt,
den Gangerpilt han tabte glat,
og Jomfruen hun vandt.

5. »Og hør, du fagre Gangerpilt,
leg Tavlebord med mig!«
»Men jeg har intet røden Guld
at sætte ind mod dig!«

6. »Saa sæt du ind din Kjortel graa,
om ogsaa den er graa,
saa sætter jeg mit Hovedguld,
tag det, om du kan faa!«

7. Den anden Gang Guldterningen
paa Tavlebordet randt,
den Gangerpilt han tabte glat,
og Jomfruen hun vandt.

8. »Og hør, du fagre Gangerpilt,
leg Tavlebord med mig!«

»Men jeg har intet røden Guld
at sætte ind mod dig.«

9. Saa sæt du dine Hoser ind
og dine Vandresko!
saa sætter ind jeg derimod
min Ære og min Tro.«

10. Den tredie Gang Guldterningen
paa Tavlebordet randt,
da Jomfruen hun tabte glat,
den Gangerpilt han vandt.

11. Og hør du usle Gangerpilt,
skynd du dig bort fra mig,
og sølverbundne Knive to
dem vil jeg give dig«.

12. De sølverbundne Knive to
dem faar jeg, om jeg kan;
men jeg vil ha' den Jomfru fin,
jeg med Guldterning vandt.«

13. Og hør, du usle Gangerpilt,
skynd du dig bort fra mig,
og silkesy'de Skjorter to
dem vil jeg give dig.«

14. De silkesyede Skjorter to
dem faar jeg, om jeg kan,
men jeg vil ha' den Jomfru fin,
jeg med Guldterning vandt.«

15. »Og hør, du usle Gangerpilt,
skynd du dig brat fra mig,
og med Guldsadel Hesten hvid,
den vil jeg give dig.«

16. Guldsadlen og den hvide Hest
dem faar jeg, om jeg kan;
men jeg vil ha' den Jomfru fin,
jeg med Guldterning vandt.«

17. »Og hør, du usle Gangerpilt,
skynd du dig brat fra mig,
Guldborgen med den grønne Skov,
den vil jeg give dig.«

18. »Guldborgen med den grønne Skov,
den faar jeg, om jeg kan;
men jeg vil ha' den Jomfru fin,
jeg med Guldterning vandt.«

19. Prinsessen stander i sit Bur
og fletter sine Haar:
»Gud bedre mig, guldlokket Mø,
for Fæstemand, jeg faar.«

20. Den Gangerpilt i Gaarden staar
med Hjælm og Skjold og Sværd:
»Alt faar du bedre Fæstemand,
end du var nogen Tid værd.

21. For jeg er ingen Gangerpilt,
om end jeg synes saa;
jeg er den bedste Kongesøn,
som Solen skinned paa.«

22. Prinsessen ser for Gangerpilt
den Kongesøn i Gaard,
med røde Roser fletter nu
hun sine gule Haar.
For de spillede, for de spillede Guldterning.

226

Folkevise.

Og det var den unge Hr. Peder selv,
saa fro han ganger sig til Stranden ned;
der lader han bygge saa kosteligt et Skib,
det bedste, der nogen Tid var set.

2. Og Skibet det var udaf Valnøddetræ,
og alle Master vare ligesaa,
og Vimplerne var af det dyre, røde Guld,
og Silkesejl der hang ved hver en Raa.

3. Det var baade Skipper og Styresmand,
de spillede Guldterning over Bord;
men det var den usselig, liden Kokkedreng,
de satte til at styre Ror.

4. For Solen den skinned og Bølgen sang,
det var forvist saa lystelig en Færd.
De spillede Guldterning og drikke røden Vin,
til Snækken den landed paa et Skær.

5. Hr. Peder og alle hans gode Mænd,
det sank til Havets dybe, salte Grund.
Stor Skade det var for det kostelige Skib,
det ligger nu paa Havsens Bund.

227

Folkevise.

Roselil og hendes Moder de sad over Bord,
de talte saa mangt et Skæmtens Ord.
— Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa!
de talte saa mangt et Skæmtens Ord.

2. »Før hvert Træ skal i Haven faa Blomster af Guld,
før jeg skal vorde nogen Ungersvend huld.
— Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa!
før jeg skal vorde nogen Ungersvend huld.

3. Hr. Peder stod paa Svalen og lytted med List:
»Den ler dog nok bedst, som ler til sidst.«.
— Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa!
»Den ler dog nok bedst, som ler til sidst.«

4. Og der de kom ned udi Urtegaardens Læ,
da hang der en Guldring paa hvert et Træ.
— Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa!
da hang der en Guldring paa hvert et Træ.

5. Roselil blev saa rød som et dryppende Blod,
hun stirred i Græsset ned for sin Fod.
— Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa!
hun stirred i Græsset ned for sin Fod.

6. Da kyssed Hr. Peder hendes Læber med List:
»Den ler dog nok bedst, som ler til sidst.«
— Ha, ha, ha, saa, saa, saa, saa!
»Den ler dog nok bedst, som ler til sidst.«

228

Mel. af H. Rung.

Hr. Peder kaster Runer over Spange,
som Helleliden over skulde gange.

Saa løfted han sit Anker,
saa fik han bliden Bør
og sejlede fra Danmark
og fra de danske Mø'r.
Favre Ord fryder mangt et Hjærte,
favre Ord har forvoldt mig Smærte, —
favre Ord.

2. Helleliden gaar og længes under Strande
og stirrer paa de dybe salte Vande:
»Lad os kun Lykken friste,
Gud give bliden Bør!«
saa sejled hun fra Danmark
med alle sine Mø'r.
Favre Ord har mig haardt bedaaret,
favre Ord har mit Hjærte saaret —
favre Ord.

3. Den Vægter raaber højt, da Skibet kommer:
»Nu bringer Børen os den danske Sommer!«
Det var den Herre Peder,
af Glæde fast han lo,
da Helleliden gav ham
sin Ære og sin Tro.
Favre Ord stundom Hjærtet glæde,
favre Ord volde tit, vi græde —
favre Ord.

H. Hertz (1798—1870).

229

Med Ransel paa Ryggen, med frisk og frejdig Sang
langt bort mod det fjærne jeg styrer glad min Gang.

Ej Guld og Sølv jeg sanker paa min Vej,
men som en Fugl i Luften saa fri er jeg.

2. Lad Greven kun beholde sin stolte Herregaard,
jeg aldrig med ham dog vil bytte Lod og Kaar.
Jeg har til Hjem den hele skønne Jord,
og Hvile kun jeg søger, hvor Glæden bor.

3. Saa varmt ruller Blodet og farver rød min Kind;
i Dal og paa Bjærge er lyst og let mit Sind.
Med Sang og Klang jeg drager glad min Vej.
Hurra! som Fugl i Luften saa fri er jeg.

Sofus Raaen (f. 1852).

230

Mel. af Reinecke.

Med Sindet saa glad
og med Foden saa let,
jeg svinger i Dansen
mig munter og adræt.
Duadi, duada, falderi, faldera,
duadi, duada,
falde-falderi, faldera.

2. Og her i vor By
finde alle mig net,
jeg synger og danser
og bliver aldrig træt.
Duadi, duada, falderi, faldera,
duadi, duada,
falde-falderi, faldera.

Ved S. Raaen.

231

Mel. af J. C. Gebauer.

Pandeben!
Godt det gror,
bag ved det Forstanden bo'r.
Den vil læse, den vil lære,
bringe dig i Agt og Ære,
sidde som en holden én
bag det stolte Pandeben.

2. Øjesten! —
Nej, hvor klar!
Tror jeg ikke, to du har!
Se dog bare, hvor de klares,
jeg kan se dig — o, bevares,
lige ind i Hjærteben
du, min egen Øjesten.

3. Næsetip! —
Hvilken Hest!
Et Par Briller ride bedst.
Naar du ikke Vejen kender,
ride de, hvor Tippen vender.
Hvilken lille, stumpet Snip!
Hesten hedder Næsetip.

4. Mundelip! —
Frisk og rød!
Er det sandt, du er saa sød?
Kan jeg ganske paa dig lide?
Vil ej Tænderne mig bide?
Jeg vil tage Kysset, Svip!
Det tog jeg fra Mundelip.

5. Hageflip! —
Det er vist,
Hageflippen kommer sidst.
Men i Flippen, som jeg hører
er der nok en Luks, som kører,
det gaar over Næsetip,
Mundelip og Hageflip.

6. Dikkedik! —
Hvad er det!
Vil du sidde rank og ret,
saa skal jeg nok Luksen finde;
o, nu har jeg ham, den Strik.
Dikke, dikke, dikke, dik!

H. C. Andersen.

232

Drengen: Hej, Lærkelil, god Morgen!
Lærken: God Morgen, kære Ven!
Drengen: Vil du ha' Bud til Bækken,
for nu gaar jeg derhen?
Lærken: Jeg drak af Morgenduggen
i Lyngens Blomstertop.
Vil du ha' Bud til Solen,
for nu gaar jeg derop?
Kvirrelit! Tirrelit! Kvirrelit!

233

Hop, hop, hop! Fole i Galop!
Over Stok og over Stene,
gennem Krat og under Grene,
hop, hop, hop, hop, hop, munter i Galop!

2. Ha, ha, ha! Slaa mig ikke a'!
Munter, men forsigtig fremad,
ellers naar vi aldrig hjemad,
ha, ha, ha, ha, ha, hvor vi rejste fra.

3. Hej, hej, hej! følg den lige Vej!
Du har Ben, men jeg har Øje,
smukt du derfor maa dig føje;
hej, hej, hej, hej, hej, følg den lige Vej.

Efter Z. Topelius.

234

Mel. af Reinecke.

Med Kosten, med Kosten, hvad gør man
med den?
Man fejer Gaard og Gade, samt Stue, Lo og
Lade,
med Kosten, med Kosten, med Kosten.

2. Med Kæppen, med Kæppen, hvad gør
man med den?
Man banker dermed Drenge, og dertil altid
trænge
smaa Drenge, smaa Drenge, smaa Drenge.

3. Hvorfor mon ej Piger man banker med
den?
Nej, Synd det vilde være, thi artige jo ere
smaa Piger, smaa Piger, smaa Piger.

Ved S. Raaen.

235

Mel. af J. Mikkelsen.

Kongen han bor i sit røde Guldslot,
Fiskeren bor i sin Hytte.
Kongen han har det saa lunt og godt,
ringe er Fiskerens Bytte.

2. Kongen han haver en prinselig Søn,
herlig af Skabning at skue.
Fiskerens Datter saa mageløs køn,
straaler i Fiskerens Stue.

3. Prinsen han ganger til skumklædte Sø,
didhen hvor Længselen drog ham.
Prinsen han fri'r til den fattige Mø,
Fiskerens Datter hun tog ham.

Wm. Faber (1847—1883).

236

Mel. af Chr. Barnekow.

Jeg ved en dejlig Have,
hvor Roser staar i Flor,
dem skabte Gud til Gave
for alle Børn paa Jord.

2. Hvert Barn med Tanker fromme,
med øm og kærlig Sjæl
faar Lov til der at komme
og plukke Roser selv.

3. Nu lukker jeg mit Øje
og putter ned min Kind;

Gud Fader i det høje,
luk mig i Haven ind.

L. Budde (1836—1904).

237

Mel. af J. C. Gebauer.

En lille Nisse rejste
med Ekstrapost fra Land til Land,
hans Agt det var at hilse
paa Verdens største Mand.

2. Han kom til Stormogulen
og der, hvor Kæmpekaalen gror,
men mellem alle Kæmper
ham tyktes ingen stor.

3. Saa gik han hen til Havet
og stirred i det klare Vand,
han smilte; thi nu havde
han set den største Mand.

J. C. Gerson (1811—1894).

238

Mel. af D. Finsen.

Alt, hvad lille Hanne saa',
vilde hun og eje;
kunde hun det ikke faa,
tog hun straks paa Veje.

2. Engang Maanen gul og rund
spejled' sig i Aaen;
Hanne spidsede sin Mund
for at kunne faa 'en.

3. Løb begærlig ud i Sø
efter blanken Skive —
Ak! da maatte Hanne dø,
Rov for Bølgen blive.

239

Mel. af D. Finsen.

Tommeltot faldt i Vandet,
Slikkepot trak ham op,
og Langemand bar ham hjem,
og Guldbrand redte Seng.
Men lille Peter Spillemand
løb hjem til Mor og sladrede.

240

Mel. af Poul Hellmuth (f. 1879).

Op, min lille Ole!
Nu skal du i Skole.
Alle Mand er oppe nu,
ingen ligger uden du.
Tavlen længes, Bogen venter,
spørger om du snart den henter.
Nu et Hop! og en, to, tre,
er du færdig, skal du se.

2. Se, nu sidder Ole
henne i sin Skole,
sidder pænt og passer paa
mellem sine Venner smaa.
Han kan svare rask i Klassen,
han kan køre Hest paa Pladsen,
han kan springe som en Kat,
ingen kan faa Ole fat.

3. Bomme, lomme, lomme!
Ole slaar paa Tromme.
Ole er en rask Krabat
han vil være Landsoldat.
Han vil foran med sin Tromme,
bomme, lomme, lomme, lomme!
Han slog til, saa Skindet sprak,
ja, saa Skindet sprak, ak, ak!

241

Mel. af Poul Hellmuth.

Saa drager du til fremmed Land,
du lange Mand
med dine røde Hoser;
ked er du af at spanke her
i vore Kær
og vore grønne Moser.

2. Du kloge Fugl, farvel, farvel!
Jeg ønsker Held
dig paa din lange Rejse.
Din Rede her, den vogte vi,
du skal deri
paa ny ad Aare knejse.

242

Mel. af Sextus Miskow (f. 1857).

Alle mine Honningbi'r,
sum, sum, sum, sum, sum.
Flyv nu over Blomstersti'r.
Sum, sum, sum, sum, sum.

Kommet er jer Sværmetid —
brug den, mine Bi'r med Flid.
Kort er eders Sommer!
Aldrig me'r den kommer.

2. Nu er Luften dyb og blaa,
sum, sum, sum, sum, sum.
Linden staar med Blomster paa.
Sum, sum, sum, sum, sum.
Kløvermarkens Duft er sød,
Æblerosens Kind er rød
nu som aldrig siden.
Sér, I bruger Tiden.

3. Duk Jer dybt i Blomsterkrus,
sum, sum, sum, sum, sum.
Drik den søde Sommerrus.
Sum, sum, sum, sum, sum.
Langt af Led — aa, langt af Led —
Jorden som et Blomsterbed,
byder Jer som Gæster
til Skærsommerfester.

Ludvig Holstein (f. 1864).

243

Mel. af J. Mikkelsen.

Betragt den lille Bi engang,
hvor flittig den sig bruger,
af Blomsterne i Skov og Vang
den søde Saft udsuger.

2. Se, hvor den svømmer hid og did
omkring i Blomsterhavet,
og vender hjem ved Aftenstid
med Honning rigt begavet.

3. Som Bien du med Sjæl og Sind
alt godt og smukt omfatte,
og uden Rast dig samle ind
af Videnskabens Skatte.

4. Men fremfor alt du samle dig, —
hvad Møl og Rust ej røre, —
den Skat, som til Guds Himmerig
dig engang hjem vil føre.

244

Mel. af Reinecke.

Vor Søster er saa sød en Glut,
det maa man hende lade.
Hun hedder Anne Gade,
hun spiser Marmelade,
er væver som en Sprade
og efter hendes Bade,
vi alle bringe hende straks
en lille Serenade;
vi alle bringe hende straks
en lille Serenade.

2. Saa synger lille Pade
med en Stemme som en Skade,
vi tromme alle glade
paa Bordets Marmorplade,
med Skovl og Ske og Spade,
vi slaa paa Glas og Fade.
Vi bringe Anne Gade straks
en lille Serenade,
og ønske ret, at intet maa
i Livet hende skade.

245

Mel. af Reinecke.

En Dreng en lille Fugl fik fat,
hm hm, saa saa,
og lo, da den i Bur blev sat,
hm hm, saa saa, hm hm, saa saa.

2. Han lukked Buret op, den Nar,
hm hm, saa saa,
og efter Fuglen kejtet ta'er.
hm hm, saa saa, hm hm, saa saa.

3. Men vips fløj Fuglen ud saa fro,
hm hm, saa saa,
fra Træet den ad Drengen lo,
hm hm, saa saa, hm hm, saa saa.

246

Mel. af Hakon Andersen.

Per og Ane er saa fine,
de gaar hen til Tante Line;
Tante hun har gode Kager
for i Huset bor en Bager.

2. Og naar de til Tante kommer,
putter hun i deres Lommer
Figner, Sukker, Æble, Pære,
til der ikke mer kan være.

3. Det kan Per og Ane lide;
men det er jo godt at vide:
naar de er hos Tante Line,
faar de altid Mavepine.

C. Nyholm.

247

Mel. af N. P. Hillebrandt.

Den lille Svale Mursvend er,
saa flink som Mænd af Faget,
af Ler og Straa han murer op
sin Rede under Taget.

2. Træpikkeren er Tømmermand,
han tømrer, saa det runger,
en Bolig i det hule Træ
for sig og sine Unger.

3. Og som en Kurvemager snild,
Dompappen fletter Rede,
hvori de unge lunt og blødt
som Prinser sig kan brede.

4. Bogfinken er en Væver flink,
forstaar den Kunst med Ære,
han væver af det fine Mos
et Bo til sine kære.

5. Som Hattemageren sin Filt,
saadan af Uld og Rødder,
den Stillids valker fast og tæt
sit Hus med de smaa Fødder.

248

Mel. af Reinecke.

Paa Bækkens Vand saa stille,
en Snekke glider let,
dens Mandskab er saa lille,
at knap man øjner det.

Et Blomsterblad er Skibet hist,
dets Mast en Rosentorn,
ved Roret sidder en Torbist
med gyldne Følehorn.

2. Paa Skibets Dæk en Klynge
af smaa Libeller staa,
saa sagtelig de gynge
paa Bækkens Bølger blaa.
Vug Bølger, Skibet blidt af Sted
langs Bækkens Blomsterbred, —
og kære, gode Aftenvind,
før du i Havn det ind.

Ved Raaen.

249

Mel. af Poul Hellmuth.

Hver Morgen gækker mine Gæs,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk,
saa fører jeg dem ud paa Græs,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk,
og der jeg synger Dagen lang,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk,
og Gæssene forstaar min Sang,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk.

2. Ved Middag gaar vi til vor Dam,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk,
og Gasen traver foran stram,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk.
Der dukker hver sin fede Krop,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk,
med Ho'edet ned og Gumpen op,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk.

3. Om Aftenen jeg hjemad gaar,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk,
og Gaasen træt med Vingen slaar,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk.
Saa sover jeg saa sødt paa Straa,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk.
Saaledes Gertruds Dage gaa,
gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk, gæk,

250

Mel. af Reinecke.

Sov, Dukke, sov, sov du kun sødt,
sov, Dukke, sov, du hviler rart og blødt.
Jeg maa læse og skrive,
du i Sengen blive kan, ifald du vil,
du har Tid dertil.
Sov, Dukke, sov, sov du kun sødt,
sov, Dukke, sov, du hviler rart og blødt.
Vil du ligge stille blot,
synger jeg om Askepot
og om Helten Tommeliden
med sit lille bitte Sværd ved Siden.
Sov, min Dukke, sov.

251

Dansk Folkemelodi.

Tog Bremsen Støvler og Sporer paa,
Tranen træ'r paa Trommen,
saa red han sig til Bondens Gaard,
i Torn og Blommen.

2. Og da han kom til Fluens Gaard,
Tranen træ'r paa Trommen,

stod Fluen ude, svøbt i Maar,
i Torn og Blommen.

3. »Og hør, du Flue saa favr og fin,
vil du vel bli'e Allerkær'sten min?«

4. »Hvor kan jeg bli'e Allerkær'sten din?
du fattig er, og jeg er rig.«

5. »Og naar jeg sidder paa Kongens Fad,
saa sidder du paa Hestens Bag.«

6. Tog Bremsen Fluen ved Vingeben,
slog hende ned i Rendesten.

7. Op stod nu Fluen, i Hu saa mod:
»Og naar skal da vort Bryllup staa?«

8. »Marie-Dag, som falder i Høst —
Tranen træ'r paa Trommen,
thi da er Bremser og Fluer flest,
i Torn og Blommen.

252

Mel. af Reinecke.

Lad din Stemme klinge,
kære Nattergal!
Lad din Sang sig svinge
over Høj og Dal,
lad din Sang sig svinge
over Høj og Dal.
Tralitrala, tralitrala, tralitrala.

2. Ej et Blad sig rører,
alt er tavst og tyst,

al Naturen hører
paa din Sang med Lyst,
al Naturen hører
paa din Sang med Lyst.
Tralitrala, tralitrala, tralitrala.

3. Alt er tyst og stille
i den grønne Sal.
Slaa din klare Trille,
kære Nattergal,
slaa din klare Trille,
kære Nattergal.
Tralitrala, tralitrala, tralitrala.

253

Mel. af Reinecke.

»Viol, du lille søde,
vil du mig svare paa,
hvorfor du giver Møde
før andre Blomster smaa?«

2. »I Vaar jeg kommer ene
før andre Blomster maa;
thi stod jeg ej alene,
slet ingen mig da saa.«

254

Mel. af Fr. Schubert.

Drengen saa en Rose staa,
Rose paa en Hede;
tryllet han dens Ynde saa,
og af Sted i Hast han maa,
nær til den at træde.

Rose, Rose, Rose rød,
Rose paa en Hede.

2. Drengen lo: »Jeg plukker dig,
Rose paa en Hede!«
Rosen svor: »Jeg stikker dig,
saa du vist skal mindes mig!
vogt dig for min Vrede!«
Rose, Rose, Rose rød,
Rose paa en Hede.

3. Ej den vilde Dreng adlød
Rose paa en Hede.
Ikke den sit Løfte brød
saarede ham i sin Død,
ak! med spildte Vrede!
Rose, Rose, Rose rød,
Rose paa en Hede.

Efter Goethe.

255

Mel. af H. Rung.

Mo'erlille sidder med Briller paa,
fortæller om gamle Dage,
de Rollinger lytte store og smaa,
de høre om Trold og Drage. Uh! Uh! Uh!
I Bjerget sidder en fangen Mø,
da kommer en Prins over salten Sø,
og snart maa Troldene sukke,
thi han løber af med den smukke,
af med den smukke.

2. Men Skoven er sort og Vejen lang,
og Troldtøjet udspekuleret,

faar fat det i Prinsen en eneste Gang,
ja, saa er han rigtig leveret. Hu! Hu! Hu!
Nu kaster han Hjælmen, den blev et Bjærg,
der over kommer ej Trold eller Dværg,
det gloende staar og lyser,
saa hele Troldtøjet gyser,
Troldtøjet gyser.

3. Nu holdes der Bryllup paa Slottet da,
der danse ni Kongeriger,
der danses, saa Skosaaler falde a'
de allerdejligste Piger. Ha! Ha! Ha!
Der leves saa fint, der leves saa flot
med røde Roser og Æblekompot,
det straaler med hele Kraften,
det varer ved til i Aften,
ved til i Aften.

H. C. Andersen.

256

Mel. af C. A. Kern.

Verden er saa stor, saa stor,
Lasse, Lasse, lille!
meget større, end du tror.
Lasse, Lasse, lille!

2. Hist er Varme, her er Slud,
Lasse, Lasse, lille!
overalt dog raader Gud.
Lasse, Lasse, lille!

3. Naar Guds Engel følger med,
Lasse, Lasse, lille!
ingen Sjæl gør dig Fortræd.
Lasse, Lasse, lille!

4. Hvor er der saa bedst paa Jord,
Lasse, Lasse, lille!
Hjemme hos din egen Mor
Lasse, Lasse, lille!

Efter Topelius.

257

Mel. af Reinecke.

Paa Bjerget hist sig hæver
et Hus i gyldent Skrud,
hver Morgen derfra flyve
to Turtelduer ud,
hver Morgen derfra flyve
to Turtelduer ud.

2. O, var jeg blot en Due,
jeg fløj da ud og ind,
fløj bort til Bedstemoder
hver Morgen glad i Sind.
fløj bort til Bedstemoder
hver Morgen glad i Sind.

3. Et Dueslag jeg bygged
da hist i Hækken grøn,
med Efeu jeg det tækked
og røde Tusindskøn,
med Efeu jeg det tækked
og røde Tusindskøn.

4. Saa med min lille Søster
bo derinde jeg vil,
og altid skal hun være
min egen Duelil,
og altid skal hun være
min egen Duelil.

258

Mel. af Reinecke.

En Kæphest med Hale,
en »Kok«, der kan gale,
en sød lille Dukke
med Kjoler saa smukke,
en fin Ekvipage
med blaagrøn Staffage,
en Billedbog fin,
en tyk Mandarin,
og et Æsel, som skryder,
Kopper og Gryder
og Bjælder, der klinge,
vil Jesusbarnet bringe.

259

Mel. af Reinecke.

Hvem har de skønneste Smaalam?
Det Maanen har forvist,
som skjult paa Himlen sidder
bag Bøgeskoven hist.
Hver Aften frem den kommer,
naar Mørket falder paa,
og straaler mild og venlig
fra Himmelhvælvets Blaa.

2. Den vander sine Smaalam
i Himlens staalblaa Dam;
thi hver en lille Stjerne
er et af Maanens Lam.
Og se, hvor smukt de enes,
hvor pænt de følges ad,
en stor Familie danner
den hele Stjernerad.

3. Skal jeg et Lam dig bringe,
du artig være maa,
herhjemme aldrig græde
og smukt i Skole gaa.
Og vær mod alle venlig,
som Maanen og dens Lam,
og aldrig dine Kære,
du volde Sorg og Skam.

260

Mel. af J C. Gebauer.

Naar Ved blev fældet hjemme,
sad Bedstemoder ved sin Rok,
og sang med sagte Stemme
en Ting, hun kaldte for Hr. Blok.
En Ting, en Ting, en Ting, hun kaldte
for Hr. Blok!

Hun sang: Et Stykke Brænde
blev udset af den hele Flok,
og rejstes over Ende
og kaaredes til Huggeblok.
Til Hug- til Hug- og kaaredes
til Huggeblok.

3. »Ha!« skreg den, »hvilken Ære!
mit Hjærte anede det nok!
Kun Træ maa Resten være,
men ene jeg, jeg er en Blok!
Men jeg, men jeg, men ene jeg,
jeg er en Blok!

4. Hug løs paa alt det Brænde!
lad springe over Sten og Stok,
at man kan Forskel kende
paa simpelt Træ og paa en Blok!
Paa Træ, paa Træ, paa simpelt Træ
og paa en Blok!

5. Og Øksen klang og trælled
den hele Dag igennem, og
omsider alt laa fældet
i Flæng omkring den stolte Blok.
I Flæng, i Flæng, i Flæng omkring
den stolte Blok!

6. Med Nakken højt den kasted,
da pludselig — o ve, o vok!
To Hænder sig formasted
at løfte slig en fornem Blok.
O ve! o vok! at løfte slig
en fornem Blok!

7. Den følte Savens Tænder
og sprutted Eder, vel en Skok,
og vred med sine Lænder
og kaldte ivrig sig Hr. Blok! —
Hr. Blok! Hr. Blok! og kaldte ivrig
sig Hr. Blok!

8. Den maatte Magten vige,
kom under Gryden af vor Kok,
skønt den blev ved at skrige,
at den var egentlig en Blok.
En Blok, en Blok, at den var egent-
lig en Blok!

L. A. Bødtcher.

261

Mel. af J. Mikkelsen.

Alt er tyst paa Mark og Eng,
derfor sov min lille Dreng,
ude suser Nattens Vind,
sov, o sov kun rolig ind.

2. Øjnene du lukke maa,
som to Blomsterknopper smaa;
naar i Morgen Sol staar op
aabne hver de deres Top.

3. Og paa Blomsterne jeg ser,
kysser Øjnene, som ler,
Moders Hjærte da forstaar,
at det nu er bleven Vaar.

262

Mel. af Reinecke.

Hip hop, spil nu op,
lille Karl vil danse,
hip hop, spil nu op,
lille Karl vil danse.
Spil nu op en lystig Dans,
spil nu op en lystig Dans.
Ane, Grete, Frits og Frans
kom for her at danse.
Hip hop, spil nu op,
spil nu op, spil nu op,
lille Karl vil danse.

2. Brummer Bassen, bom bom bom,
svinge vi i Kreds os om,
svinge vi i Kreds os om,
ret som Snurretoppe.

Til Violens didlumdej
gaar det Stuen rundt, hu hej,
gaar det Stuen rundt, hu hej,
til vi trætte stoppe.
Hej hop, spil nu op,
spil nu op, spil nu op,
lille Karl vil danse.

263

Mel. af Reinecke.

Ved Aaen hist i Skoven
en fager Blomst jeg saa,
som Himlens var dens Øjne,
saa rene og saa blaa,
som Himlen var dens Øjne,
saa rene og saa blaa.

2. Saa mild og øm dens Stemme
til Hjærtet baned Vej,
kun trende Ord den talte,
det var: »Forglemmigej«,
kun trende Ord den talte,
det var: »Forglemmigej«.

264

Mel. af Reinecke.

Under grønne Hække
sov nu, du lille Fugl,
her under Blomsterdække
rede vi for dig et Skjul.

2. Lyttet vi har med Glæde,
hver Gang din Stemme lød,

sørgende her vi græde;
Hansemand, nu er du død.

3. Roser og grønne Hække,
havde du altid kær,
derfor med Roser dække,
vil vi dit Hvilested her.

265

Mel. af E. Hornemann.

Ak, saa skulde dig vor Ven vi miste!
Endt er dine glade Melodi'r.
Tungt det er at bære paa din Kiste,
skønt den kun er af Avispapir.

2. Karl og Peter de har været Præster,
og i Talen har de højt dig prist,
talt saa smukt om dine døde Rester;
thi den største Del har Katten spist.

3. Sov nu sødt og Tak for hver en Tone,
som du kvidret har til vor Plaser.
Trøst dig, trøst dig, Katten skal vi drone,
saa den aldrig skal dig spise mer.

Wm. Faber (1847—1883).

266

Mel. af Reinecke.

Kan du gætte: hvem er jeg?
Du mig skue kan i Maj.
Hvid er Kjolen, jeg har paa,
smukt besat med Blonder smaa,
hvid er Kjolen, jeg har paa,
smukt besat med Blonder smaa.

2. Myldre Vaarens Blomster frem.
her jeg møder mellem dem.
Du mig plukke kan i Maj,
naa, saa gæt da: hvem er jeg?
Du mig plukke kan i Maj,
naa, saa gæt da: hvem er jeg?

267

Mel. af Reinecke.

Gid en lille Violin jeg havde,
blot en ganske lille bitte en,
glad og munter jeg hver Dag
spilled da med Velbehag,
ja, spilled da med Velbehag.
Saa sang jeg og fik mig en lystig Svingom,
didl, didl dum, didl, didl, didl, .
didl, didl dum.

2. Hvor en lille Violin dog lyder,
og til Jul saa faar jeg sikkert en.
Alle Børn fra Fjærn og Nær
vil da komme til mig her,
ja, vil da komme til mig her.
Og alle skal faa sig en lystig Svingom.
didl, didl dum, didl, didl, didl,
didl, didl dum.

268

Mel. af Reinecke.

Min Broder er en prægtig Mand,
ja, I kan tro, han spille kan.
Slaar jeg muntert mine Triller,
paa sin Violin han spiller.
Den Duet er skøn og fin:
Barnesang og Violin!

2. Men snart forvandles vor Duet
og bliver til en stor Terzet.
Naar vi synge og vi spille,
straks slaar Hansemand sin Trille.
Smukt det lyder, tænk en Gang:
Fuglekvidder, Spil og Sang.

269

Mel. af N. P. Hillebrandt.

Fra Puppen løst, i Pragt og Glans
en Sommerfugl sig hæved'
og let som i en luftig Dans
den om i Haven svæved;
snart fløj den hid, snart fløj den did,
til den paa Rosen Hvile tog
og her sit smukke Vingepar
den sammen slog.

2. En lille Dreng i Haven sprang,
af Glæde Øjet lued,
da nu ved Rosenhækkens Hang
han Sommerfuglen skued'.
Rask sin Kasket greb han, og let
med den han dækked Blomst og Blad,
den stakkels, smukke Sommerfugl
nu fængslet sad.

3. »Jeg har den!« udbrød Drengen fro,
ej Lykkens Spil han kendte,
og i den glade, sikre Tro
han nu Kasketten vendte;

men den var væk, han stod som Gæk,
ej nytted det han raabte »Stop!«
thi frigjort Sommerfuglen fløj
mod Himlen op.

270

Dansk Folkemelodi.

Langt ud i Skoven laa et lille Bjerg,
aldrig saa jeg saa dejligt et Bjerg,
Bjerget ligger langt ud i Skoven.

2. Paa det lille Bjerg der stod et lille Træ,
aldrig saa jeg saa dejligt et Træ,
Træet paa Bjerget,
Bjerget ligger langt ud i Skoven.

3. Paa det lille Træ der sad en lille Gren,
aldrig saa jeg saa dejlig en Gren,
Grenen paa Træet,
Træet paa Bjerget,
Bjerget ligger langt ud i Skoven.

4. Paa den lille Gren der sad en lille Kvist.

5. Paa den lille Kvist der sad et lille Blad.

6. Paa det lille Blad der var en lille Rede.

7. I den lille Rede laa et lille Æg.

8. Af det lille Æg der kom en lille Fugl.

9. Paa den lille Fugl der sad en lille Fjer.

10. Af den lille Fjer der blev en lille Pude.

11. Paa den lille Pude laa en lille Dreng,
aldrig saa jeg saa dejlig en Dreng.

Drengen paa Puden,
Puden af Fjeren,
Fjeren paa Fuglen,
Fuglen af Ægget,
Ægget i Reden,
Reden paa Bladet,
Bladet paa Kvisten,
Kvisten paa Grenen,
Grenen paa Træet,
Træet paa Bjerget,
Bjerget ligger langt ud i Skoven.

271

Mel. af Reinecke.

Muntert vi marschere,
rataplan, rataplan, rataplan, plan, plan.
I en fast og sluttet Trop
flinkt vi eksercere.
Rrr-ra-ta-plan, over Mark og Grøfter,
rataplan, gennem Hegn og Kløfter
muntert vi marschere, rataplan, rataplan,
rataplan, rataplan, rataplan, plan, plan,
rataplan, rataplan, plan, plan,
muntert vi marschere,
rataplan, rataplan, rataplan.

2. Muntert vi marschere
rataplan, rataplan, rataplan, plan, plan.
Jeg i Dag er Løjtenant,
naar vi eksercere.
Rrr-ra-ta-plan, over Mark og Grøfter,
rataplan, gennem Hegn og Kløfter
muntert vi marschere, rataplan, rataplan,
rataplan, rataplan, rataplan, plan, plan,
rataplan, rataplan, plan, plan,

muntert vi marschere,
rataplan, rataplan, rataplan.

3. Muntert vi marschere,
rataplan, rataplan, rataplan, plan, plan.
Hold blot fast og sikker Takt,
naar vi eksercere.
Rrr-ra-ta-plan, over Mark og Grøfter,
rataplan, gennem Hegn og Kløfter
muntert vi marschere, rataplan, rataplan,
rataplan, rataplan, rataplan, plan, plan,
rataplan, rataplan, plan, plan,
muntert vi marschere,
rataplan, rataplan, rataplan.

272

Mel. af V. Sanne (1840—1896).

Tulte var en Høne,
saa skøn, saa skøn af Krop —
sorte Fjer med søgrønt Stænk
og snehvid Hovedtop.

2. Naar et Æg hun havde lagt,
forkyndte hun det lydt.
Alle maatte høre
det vigtige nyt.

3. Ægget var saa stort og rundt,
og Smagen underfuld.
Hviden som Silke,
og Blommen som Guld.

4. Fjernt paa Japan gav hun
sit første spæde Kluk;
der ovre var hun født,
men paa Sjælland blev hun skruk.

5. Paa en Pind af Bambus
hendes Moder havde siddet,
til hun blev en skønne Dag
strangulert og spiddet.

6. Saadan er nu Landets Skik,
og Tulte var et Barn;
dog, skønt ung og ganske gul,
ej ganske uerfaren.

7. Sejlklar laa i Havnen
den gode danske Brig;
vips var Tulte der om Bord,
til Sjællands Ø hun gik.

8. Her kom hun i Gaarde,
og her blev hun sit Køns
Ære og Stolthed
blandt alle Egnens Høns.

9. Hanen var Kineser
og noget af en Laban;
bejled straks til Tulte,
fordi hun var fra Japan.

10. »Jeg er født der ovre,
hvor Palmerne gro,
vi er i Familie,
vi passe, vi to!

11. Rødøjet er hveranden Høne
af Længsel efter mig!
Sig nu, om du vil ha' mig!
Ja eller nej?«

12. Tulte sagde ingen Ting,
hun saa, han var en Laps,
hakked ham saa med Næb og Klør;
det var saa bedsk en Snaps.

13. Alt hvad han gjorde Haneben
med dristige Sving,
alt hvad han bandte og galte —
det hjalp ham ingen Ting.

14. — Tulte gik saa ensom
i Pilenes Ly:
da klang fra det fjerne
et sødt Kykleky.

15. Det var ingen Kineser,
det hørte hun straks;
den Hane var nok
af en anden Slags!

16. Beskeden, fra en Mødding,
han sendte sine Suk;
Tulte blev saa underlig
hun svarede med et Kluk.

17. Da viste sig den Riddersmand
med Sporer paa sin Hæl;
Tulte blev saa underlig,
hun kendte sig ikke selv.

18. Det var dog mærkværdigt,
saa han kunde gale;
sikken en Røst
og sikken en Hale!

19. Bryllup inden Aften,
det var en afgjort Sag;
Hanen stod paa eet Ben
den hele lange Dag.

20. — Nu er Tulte Oldemor,
og hver en artig Kylling
viser hende dyb Respekt
og kaglende Hylding.

21. Nu er Tulte Dronning,
og overalt hun agtes;
der maatte være Hungersnød,
om Tulte skulde slagtes.

Chr. Richardt.

273

Mel. af Reinecke.

Spind, Pige, spind, saa bliver glad dit Sind.
Let gaar din Ungdomsvaar,
Visdom du med Tiden faar.
Spind, Pige, spind, spind, Pige, spind.

2. Syng, Pige, syng, og flittig Traaden slyng.
Tag paa Rokken muntert fat,
Fliden bringer gylden Drat.
Syng, Pige, syng, syng, Pige, syng.

3. Lær, Pige, lær, saa er dig Lykken nær.
Lær ved Hjulets travle Lyd,

Gudsfrygt, Nøjsomhed og Dyd.
Lær, Pige, lær, lær, Pige, lær.

274

Og Ræven han lakked ad Bondens Gaard
en Aften saa silde,
der stjal han Bondens den fede Gaas,
og deri gjorde han ilde.
Hej hop, sa' Ræven, vi vil springe!
Ak nej, sa' Gaasen, vi vil flyve!
Jeg har saa ondt i denne Taa, i denne Taa,
i denne Taa, i denne og i denne!

275

Mel. af C. E. F. Weyse.

Tommeliden var sig en Mand saa spæd:
i Fingerbøls Harnisk var han klæd,
hans Hjælm var hvælvet og hvid og ren,
det var en udhulet Kirsebærsten,
en Knappenaal var hans Lansestang;
selv var han ikkun en Tomme lang.

2. Tommeliden sidder i Tommeltot,
der morer han sig saa jævnt og godt!
Tommeliden drager paa Eventyr,
han vog en Flue, det frygtelig' Dyr!
Tommeliden drager i fremmede Land,
han svømmed sig over en Mælkespand.

3. Der var stor Frygt over al den Gaard,
af Tandværk led den kongelig' Maar.

Svanhvide sig havde saa liden en Mund,
den var et Kirsebær, rød og rund.
De Læger komme med skarpen Tang,
den Kirsebærmund var dem altfor trang.

4. »O, hvo, som uddrager den hule Tand,
skal vorde Drot i det halve Land!«
Tommeliden sprang ind med Hjælm og Stang,
hun mærked i Munden det knap engang:
af Sadlen han kasted den frække Gæst;
hun mærkede næppe det Lansefæst.

5. Der var stor Fryd over al den Gaard;
Tommeliden ægted den væne Maar.
Prinsessen ham pynted med Sindalsbaand,
hun bar ham til Kirken paa hviden Haand.
Foragte skal man just ej de smaa,
tit naa de, hvor ej de store naa.

Adam Oehlenschläger (1779—1850).

276

Mel. af Reinecke.

Moderøje, lad mig skue
altid i dit dybe Blaa,
varm lad Kærlighedens Lue
derfra mig i Møde slaa.

2. Moderøje, ved min Vugge
vaaged du saa mangen Gang,
til du saa mig Øjet lukke,
kærligt dysset ind ved Sang.

3. Moderøje, tidt du hæved
dig med Bøn til Naadens Gud,

at han mig, for hvem du bæved,
vilde fri fra Døden ud.

4. Moderøje, lad mig skue
i dit rene, dybe Blaa,
Genskin i dets klare Lue,
jeg af Paradiset saa.

277

Mel. af Reinecke.

Snehvide hos de syv Dverge
bag de høje Bjerge,
gør syv smaa Senge saa pænt i Stand
og strør paa Gulvet gyldent Sand.
Snehvide hos de syv Dverge
bag de høje Bjerge,

2. Nu Ild paa maa hun gøre
i Suppegryden røre,
i Panden stege Fisk
og saa dække Dug og Disk.
Snehvide hos de syv Dverge
bag de høje Bjerge.

3. Hun skyller i den klare Aa
syv Gafler og syv Knive smaa.
Snehvide hos de syv Dverge
bag de høje Bjerge.

4. Den ædle Vin hun svaler
og bringer syv Pokaler,
hun sætter Stole frem
og om Bordet ordner dem.

5. Saaledes lever bag Bjerge
Snehvide hos de syv Dverge;
indtil en dejlig Kongesøn
paa Tronen hæver den Mø saa skøn.
Snehvide hos de syv Dverge
bag de høje Bjerge.

278

To Harer laa mellem Kaalen
og rask af Bladene bed,
da kom den hæslige Jæger
og skød dem begge to ned.

2. Men da de mærked, at ikke
de var saa døde endda,
saa rejste de sig paa Stedet
og skyndte sig væk derfra.

G. Rode.

279

Mel. af R. Nordraak.

Killebukken lammet mitt;
skønt det ofte gaar tungt og stridt
opp efter slette fjelle;
følg du vakkert din bjelle.

2. Killebukken lammet mitt;
pas saa dygtigt paa skinnet ditt;
mo'r vil ha' det i felden,
som hun sy'r sig om kvelden.

3. Killebukken lammet mitt;
legg saa dygtigt paa køtet ditt;
vet du det ikke tuppen,
at mo'r vil ha' det i suppen.

Bjørnson.

280

Mel. af J. Quilling.

Lystelig, imens vi synge,
mens vi synge,
op og ned vi Plejlen slynge,
Plejlen slynge.
Hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop!
hyp, hyp, hop!

2. Straaet det maa rigtig dænges,
rigtig dænges,
skal af Akset Kornet sprænges,
Kornet sprænges,
Hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop!
hyp, hyp, hop!

3. Ud det hopper, op det springer,
op det springer,
naar mod Gulvet Slaget klinger.
Slaget klinger.
Hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop!
hyp, hyp, hop!

4. Raske Hænder, rappe Tunger,
rappe Tunger,
slaa og gaa saa højt det runger.
højt det runger.
Hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop, hyp, hop!
hyp, hyp, hop!

281

Tysk Melodi.

Højt paa en Gren en Krage
Sim-sa-la-dim bom ba sa-la-du-sa-la-dim;
højt paa en Gren en Krage
sad.

2. Saa kom en hæslig Jæger
Sim-sa-la-dim bom ba sa-la-du-sa-la-dim;
saa kom en hæslig Jæger
hen.

3. Han skød den stakkels Krage
Sim-sa-la-dim bom ba sa-la-du-sa-la-dim;
han skød den stakkels Krage
ned.

4. Nu er den stakkels Krage
Sim-sa-la-dim bom ba sa-la-du-sa-la-dim;
nu er den stakkels Krage
død.

J. L. Heiberg.

282

A. B. C., vor Kat er hvid som Sne,
den fine Fløjelspoter har,
med dem gesvindt den Musen tar.
Ja, skynd dig Mis, tag alle Mus, saa er du
rigtig rar.

2. D. E. F., vor Hund den siger bjæf.
Den vogter Huset Nat og Dag,
og mens vi sover trygt i Mag,
den vaager trofast om vort Hjem, det er jo
Hundens Fag.

3. G. H. I., af Geder har vi ni
og tvende Faar med fire Lam
og saa Mads Vædder, pas paa ham,
han stanger, hvis du kommer nær, han er
slet ikke tam.

4. J. K. L., du kender Ræven vel?
Mod den ej hjælper Slaa og Laas,
den stjal i Nat vor bedste Gaas;
faar i den Tyveknægt vi fat, skal Pelsen af
ham flaas.

5. M. N. O., vi har en gammel So,
som fjorten pæne Grise har,
og de skal fedes, siger Far,
de tretten deraf sælger vi, og selv den sidste
tar.

6. P. Q. R., i Haven vokser Bær;
naar de er modne, Hesten maa
med Vognen fuld til Byen gaa,
at Bedstemoder Bærrene til Syltetøj kan faa.

7. S. T. U., hør Duens Kuriku.
Se, hvor den gør sig bred og stor
og for sin Mage stolt sig kror,
den ligner saa grangivelig en rigtig tyk
Major.

8. V. X. Y., hør Hanens Kykliky!
For Hønsene den bryster sig
og galer højt til mig og dig:
»Hør Børn, i Fald I vil ha' Æg, saa sig det
til mig.«

9. Z. Æ. Ø., hør Kalven brøler Møh!
Og Koen gumler: »Det var rart,
om Pigen malkede mig snart.«
Ja, havde vi ej den, vi maatte spise Brødet
bart.

10. Nu ved Aa, vi Remsen stoppe maa.
Af Bogstaver der er ej fler,
det hele Alfabet, du ser,
vi har brugt op, og derfor kan vi ikke rime
mer.

N. Schmidt.

283

Mel. af J. C. Gebauer.

Søskende jeg kender fem
Stakkel, som ej kender dem,
ved hinandens Side sat,
blev de Mennesket en Skat.

2. Tommeltot er Patriark,
lille, buttet, rørig Knark,
styrer Flokken som Regent,
ellers var det slet bevendt.

3. Slikkepot har Tyvs Natur,
sidder fremmest og paa Lur;
han er Barnets Pegepind,
naar det faar sin Fibel ind.

4. Langemand højst rækker op.
midt i Klyngen med sin Krop;
naar til Væds man trækker Krog,
gavner godt det store Skrog.

5. Guldbrand har den søde Rang,
bærer Ringen gyldentrang;
om hans Lykke tier Sang,
ellers Visen blev for lang.

6. Lille Peter Spillemand,
ikke meget højner han,
morer sig saa jævnt og godt
som en stakkels Askepot.

7. Rækker jeg dig alle frem,
giver du mig dine fem,
er et Tryk: Farvel min Ven!
Og til Velkomst et igen.

N. U. Krossing (1798—1872).

284

Mel. af Edv. Borregaard.

Nord fra og Syd fra, fra Øst og fra Vest
fyger over Danmark den farende Blæst.
Hvor vi saa gaar,
stryger dens Fingre igennem vort Haar,
vaade af Vinter eller varme af Vaar
gennem vort solblonde Haar.
Saa stemmer vi i, mens vi stævner mod Vest,
en Sang for den frie, den farende Blæst.

2. Nord paa og Syd paa, mod Øst og mod Vest
følger vi fra Danmark den farende Blæst.
Den har vi hørt,
siden vor Vugge af Moder blev rørt,
raabe i Regnen og brumme saa tørt;
den har vor Udlængsel hørt.
Saa stemmer vi i, mens vi stævner mod Vest,
en Sang for den frie, den farende Blæst.

3. Nord fra og Syd fra, fra Øst og fra Vest
bærer os mod Danmark den hjemlige Blæst.
Hvor vi saa fo'r,
fløjted i Riggen dens festlige Kor
Sange fra Syden eller Hilsen fra Nord
altid var Blæsten om Bord.
Kam'rater stem i, mens vi stævner mod Vest,
en Sang for den frie, den farende Blæst.

L. C. Nielsen (f. 1871).

285

Mel. af Hakon Andersen (f. 1875).

Hurra for den dejlige Ferietid,
for de Dage og Uger, som kommer!
Vi lukker vor Bog, og vi stænger vor Flid,
vi mærker først nu, det er Sommer.
Vi flygter fra Reolerne,
vi lukker alle Skolerne,
vi lufter muntert Kjolerne
og svinge vor Hat med Hurra.
Tralala tralala!

2. Vi farer af Sted med det fløjtende Tog,
saa det undrer den lystige Hare,
vi skal ud for at lære Dyrenes Sprog
og høre, hvad Ekko vil svare,
og snakke lidt med Gæssene
og køre hjem paa Læssene
og kravle op paa Hæssene
og svinge vor Hat med Hurra.
Tralala tralala!

3. Vi plukker de bugnende Kirsebærtræer,
vi tumler med Høet paa Stænge;
vi klappes og nappes af Vind og af Vejr,
det er sundt for Piger og Drenge;
vi dukker ned til Aalene,
vi tømmer Malkeskaalene,
vi tager til i Maalene
og svinge vor Hat med Hurra.
Tralala tralala!

286

Det ringer, det ringer til Midnat i Taarnet,
og Vægteren staar der og blæser i Hornet,
og Klokkerne slaar: God Nat, gamle Aar,
god Dag, nye Fremtid, som lysner til Vaar.

2. Fold nu dine kære, uskyldige Hænder,
mit Barn, til Guds Ære, men Nytaar sig tænder.
Med Klokkernes Klang lad tone din Sang
i jublende Tak over Mark over Vang.

287

Mel. af J. C. Gebauer.

Lille Føl, ved du hvad!
Du kan sagtens være glad.
Du kan faa en lækker Davre,
du kan gaa og nippe Havre,
du kan spise hvad du vil
og saa drikke Mælk dertil.

2. Lille Føl, ved du hvad!
Du kan sagtens være glad.
Du kan lege hele Dagen,
springe og slaa op med Bagen;
du kan drive frit dit Spil;
gøre lige, hvad du vil.

3. Lille Føl, ved du hvad!
Du kan sagtens være glad.
Mens de andre trækker Læsset,
kan du hvile dig i Græsset,
de faar Skænd og Piskerap,
du faar Kælenavn og Klap.

Resen-Stenstrup.

288

Kappe, kappe Træer,
nu vil os Julen gæste!
Hver ta'r sit, og jeg ta'r mit,
men du skal faa det bedste.

2. Klappe, klappe Sandet
i Baljen, hvor det knejser,
klappe det saa fast og haardt,
at Træet ikke dejser.

3. Klippe, klippe Hjærter
og Kræmmerhuse rulle!
Alle er de tomme først
men siden bli'r de fulde.

4. Klemme, klemme Stager
og tænde Lys paa Grene!
Du og jeg staar udenfor
og keder os alene.

5. Længe, længe sende
mod Døren spændte Blikke!
Døren har et Nøglehul,
men kigge maa man ikke.

6. Linde, linde Laasen,
og Synet knap vi taaler:
Midt i Stuen Træet staar
og alle Grene straaler.

7. Plukke, plukke Gaver!
Nu skal vi rigtig feste.
Far gi'r sin og Mor gi'r sin
Vorherre gi'r den bedste.

Blaumüller (f. 1851).

289

Den Kukkermand paa Træet sad
mens Regnen faldt paa Busk og Blad.
Kukkuk, kukkuk!

2. Det Solskin blev og dejligt Vejr,
og tørre blev vor Kukkers Klæ'er.
Kukkuk, kukkuk!

3. Da løfted den sin Vinge graa
og svang sig højt mod Himlens Blaa.
Kukkuk, kukkuk!

290

Jeg en Gaard mig bygge vil!
Der skal være Have til,
store Marker, grønne Enge,
og med Lam et lille Vænge!
Heste, Grise, Køer og Faar.
hører til min Bondegaard.

2. Der er Hestestald og Lo;
paa mit Tag skal Storken bo,
Gæs og Ænder, Høns og Duer
vil jeg ha' og mange Stuer!
Huset hvidt og tækt med Straa,
Dør og Vindu' malet blaa.

3. Op af Brøndens klare Vand
trækker jeg min lille Spand,
vander Koen, vander Hesten,
medens Sol gaar ned i Vesten,
følger Koen i sin Baas
lukker Port og Dør i Laas.

291

Mors lille Ole i Skoven gik.
Roser paa Kind og Solskin i Blik.
Læberne smaa af Blaabær er blaa.
»Bare her ej var saa ensomt at gaa:«

2. Brummelibum! Hvem kommer der?
Buskene knage. En Hund vist det er.
Pelsen er laadden, men Ole blir glad.
»En Kammerat! Det var rart; se god Dag.«

3. Klapper saa Bjørnen med Hænder smaa,
byder ham saa Kurven: »Se her maa du
faa.«
Bamse han ta'r næsten alt, hvad der er.
»Hør du, jeg tror, at du synes om Bær.«

4. Mor kom og saa dem, og Mor hun skreg!
Bjørnen blev bange og løb sin Vej.
»Mor, aa, du skræmte jo bort min Ven.
Lille Mor, bed ham dog komme igen!«

292

Kære Sol, vil du lyse,
saa vi aldrig mer skal fryse!
Skin paa Far og Mor
skin paa store Bror,
skin paa Søster
skin gennem Ruden ind!
Gaa ej bort, kære Ven,
og lys i Morgen klart igen.

2. Kære Sol, vil du skinne
over alle Bjerges Tinde,
over Folk og Fæ
over Græs og Træ,
over Høj og Dal
ind i Kongens Sal,
over Ager og Eng
og paa min egen lille Seng.

293

Det var lille Hansemand,
han skulde i Krigen drage;
men ingen Stridshest havde han,
saa maatte han blive tilbage.
Da tog Mor en Gedebuk:
»Naa, synes du ikke, at den er smuk?«
Hej hop, hej hop i Skoven!

2. Det var lille Hansemand,
han skulde i Krigen drage;
men ingen Tønme havde han,
saa maatte han blive tilbage.
Da tog Mor et Strømpebaand,
og det fik Hansemand i Haand.
Hej hop, hej hop i Skoven!

3. Det var lille Hansemand,
han skulde i Krigen drage;
men ingen Sabel havde han,
saa maatte han blive tilbage.
Da tog Mor et Kosteskaft:
»En bedre Sabel har ingen haft!«
Hej hop, hej hop i Skoven!

4. Det var lille Hansemand,
han vilde i Krigen drage:
men ingen Gulhjelm havde han,
saa maatte han blive tilbage.
Da tog Mor en Mælkespand:
»Farvel, farvel, lille Hansemand.«
Hej hop, hej hop i Skoven!

294

Da Klokken klang,
saa fort vi sprang,
og ingen stod igen og hang;
men glad og let
og rank og ret
vi var paa Plads med eet.
Vi stod som Perler paa en Snor
og ingen af os sa' et Ord,
og ingen lo,
men stille stod
vi sammen to og to.